EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.3.2023
COM(2023) 160 final

2023/0079 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 in (EU) 2019/1020

(Besedilo velja za EGP)

{SEC(2023) 360 final} - {SWD(2023) 160 final} - {SWD(2023) 161 final} - {SWD(2023) 162 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Surovine so prisotne na začetku vseh industrijskih vrednostnih verig. Ta uredba se osredotoča na neenergijske in nekmetijske surovine, ki so pomembne za gospodarstvo EU in katerih dobava je izpostavljena visokemu tveganju za zanesljivost oskrbe. Te kritične surovine so pogosto nepogrešljivi vhodni materiali za širok nabor strateških sektorjev, vključno s sektorjem energije iz obnovljivih virov, sektorjem digitalne industrije, vesoljskim in obrambnim sektorjem ter zdravstvenim sektorjem. Hkrati imata lahko pridobivanje in predelava kritičnih surovin, odvisno od uporabljenih metod in postopkov, negativni vpliv na okolje ter socialne učinke.

EU se v primeru številnih kritičnih surovin zanaša skoraj izključno na uvoz. Dobavitelji navedenih uvoženih surovin so v fazah pridobivanja in predelave pogosto zelo koncentrirani v majhnem številu tretjih držav. Na primer 97 % magnezija Evropske unije izvira s Kitajske. Težki elementi redke zemlje, ki se uporabljajo v trajnih magnetih, se rafinirajo izključno na Kitajskem. 63 % svetovnega kobalta, ki se uporablja v baterijah, se pridobiva v Demokratični republiki Kongo, 60 % pa je rafiniranega na Kitajskem. EU je zaradi te koncentracije izpostavljena velikim tveganjem za zanesljivost oskrbe. Obstajajo primeri držav, ki izkoriščajo svoj močan položaj dobavitelja kritičnih surovin proti državam kupcem, na primer z izvoznimi omejitvami.

Zaradi svetovnega prehoda na energijo iz obnovljivih virov ter digitalizacije naših gospodarstev in družb naj bi se povpraševanje po nekaterih od teh kritičnih surovin v prihodnjih desetletjih hitro povečalo. Svetovno povpraševanje po litiju, ki se uporablja za proizvodnjo baterij za mobilnost in shranjevanje energije, naj bi se do leta 2050 povečalo za do 89-krat. Povpraševanje EU po elementih redke zemlje, iz katerih se proizvajajo trajni magneti, ki se uporabljajo v vetrnih turbinah ali električnih vozilih, naj bi se do leta 2050 povečalo za šestkrat do sedemkrat. Povpraševanje EU po galiju, ki se uporablja za proizvodnjo polprevodnikov, naj bi se do leta 2050 povečalo za 17-krat. Nadomestitev materialov ter povečanje učinkovitosti materialov in krožnosti lahko v določeni meri ublažita predvideno povečanje povpraševanja, vendar pa upada povpraševanja ni pričakovati. Trenutno obstaja tveganje, da sedanje in načrtovane zmogljivosti ne bodo zadovoljile več kot 50 % predvidenega povpraševanja po kobaltu, prihodnje povečanje povpraševanja po elementih redke zemlje pa naj bi preseglo rast zmogljivosti[1]. Glede na navedeno so številne države sprejele politike za dejavno zagotavljanje oskrbe s kritičnimi surovinami, kar povečuje konkurenco na področju virov.

Motnje v oskrbi z osnovnim blagom med krizo zaradi COVID-19 in energetsko krizo, ki jo je povzročila ruska vojna agresija proti Ukrajini, so izpostavile strukturno odvisnost EU od oskrbe in njihove morebitne škodljive učinke v času krize. Zaradi osrednjega pomena kritičnih surovin za zeleni in digitalni prehod ter obrambne in vesoljske aplikacije bi imela motnja v oskrbi z njimi znatne škodljive učinke za industrijo v EU. To bi ogrozilo delovanje enotnega trga in škodilo konkurenčnosti EU, hkrati pa bi ogrozilo delovna mesta in njihovo

[1] Carrara, S., in drugi, Supply chain analysis and material demand forecast in strategic technologies and sectors in the EU – A Foresight study (Analiza oskrbovalne verige in napoved povpraševanja po materialih v strateških tehnologijah in sektorjih v EU – prognostična študija), Urad za publikacije Evropske unije, Luksemburg, 2023, doi:10.2760/386650, JRC132889.

ustvarjanje ter vplivalo na delovne pogoje in plače. Poleg tega Unija brez zanesljive oskrbe s kritičnimi surovinami ne bo mogla doseči svojega cilja zelene in digitalne prihodnosti.

Pobuda za surovine iz leta 2008 in akcijski načrt za kritične surovine iz leta 2020 sta zagotovila okvir za pobude za oceno kritičnosti različnih surovin, mednarodne diverzifikacije, raziskav in inovacij ter razvoja proizvodnih zmogljivosti kritičnih surovin v EU. Sprejeti ukrepi prispevajo k zagotavljanju zanesljivejše oskrbe. Strateška partnerstva, sklenjena s tretjimi državami, kot je določeno v akcijskem načrtu, na primer prispevajo k diverzifikaciji virov oskrbe s surovinami z nadaljnjim povezovanjem vrednostnih verig surovin EU s tistimi v tretjih državah, bogatih z viri.

Vendar neregulativni ukrepi ne zadostujejo za zagotovitev dostopa EU do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami. Trenutno ni regulativnega okvira, ki bi bil namenjen strukturnemu zmanjšanju tveganj za zanesljivost oskrbe z različnimi kritičnimi surovinami. Prvič, ker ni skupnega okvira, ki bi zagotavljal, da so gospodarski subjekti odporni in pripravljeni na nastale težave, je industrija še vedno preveč izpostavljena tveganju motenj v oskrbi. Drugič, potencial EU za povečanje zmogljivosti za pridobivanje, predelavo ali recikliranje je še vedno premalo izkoriščen. Poznavanje nahajališč mineralov v državah članicah pogosto izvira iz časov, ko kritične surovine niso bile tako iskani viri, kot so danes. Včasih otežen dostop do financiranja, dolgotrajni in zapleteni postopki za izdajo dovoljenja ter pomanjkanje javne podpore in morebitni okoljski pomisleki so glavne ovire za razvoj projektov v zvezi s kritičnimi surovinami. Tretjič, zakonodaja o ravnanju z odpadki ne ustvarja zadostnih spodbud za izboljšanje krožnosti kritičnih surovin (v nadaljnjem besedilu: njihova krožnost) ali za razvoj trga sekundarnih surovin. Poleg tega ni dovolj spodbud za poročanje o negativnih okoljskih vplivih kritičnih surovin, ki se dajejo na trg EU, in njihovo omejevanje.

Glede na navedeno ima ta predlog naslednje cilje:

– okrepitev različnih faz evropske vrednostne verige kritičnih surovin;

– diverzifikacija uvoza kritičnih surovin v EU z namenom zmanjšanja strateške odvisnosti;

– izboljšanje zmogljivosti EU za spremljanje in blaženje sedanjih in prihodnjih tveganj motenj v oskrbi s kritičnimi surovinami;

– zagotavljanje prostega pretoka kritičnih surovin na enotnem trgu ob hkratnem zagotavljanju visoke ravni varstva okolja z izboljšanjem njihove krožnosti in trajnostnosti.

Ta memorandum je povezan samo s sedanjim predlogom uredbe. Splošna strateška vizija za krepitev oskrbe Evrope s kritičnimi surovinami z ukrepi v EU in zunaj nje je pojasnjena v sporočilu, priloženem temu predlogu.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog je skladen s strategijo evropskega zelenega dogovora in evropskimi podnebnimi pravili. Namen tega predloga je pomagati opremiti EU z zmogljivostmi, ki bodo potrebne za doseganje njenih ciljev glede proizvodnje energije iz obnovljivih virov, razvoj strateških proizvodnih tehnologij, kot so polprevodniki, in doseganje ciljev podnebne nevtralnosti.

Ta predlog je odziv na izjavo iz Versaillesa iz leta 2022, ki jo je sprejel Evropski svet in v kateri je poudarjen strateški pomen kritičnih surovin pri zagotavljanju odprte strateške avtonomije EU in evropske suverenosti. Skladen je tudi z resolucijo Evropskega parlamenta iz novembra 2021 o strategiji EU za kritične surovine in sklepi Konference o prihodnosti

Evrope. Nazadnje, ta uredba izpolnjuje zavezo o zmanjšanju odvisnosti EU od kritičnih surovin, ki jo je dala predsednica Ursula von der Leyen v svojem govoru o stanju v Uniji leta 2022. To bi se doseglo z diverzifikacijo in zagotavljanjem trajnostne domače oskrbe s kritičnimi surovinami z opredelitvijo strateških projektov v celotni oskrbovalni verigi in oblikovanjem strateških zalog. Pred objavo akta o kritičnih surovinah je bil maja 2022 v sporočilu o načrtu REPowerEU in skupnem sporočilu o analizi vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnjih korakih napovedan zakonodajni predlog o kritičnih surovinah.

Medtem ko se ta predlog osredotoča na krepitev zmogljivosti EU za oskrbo s kritičnimi surovinami, je v sporočilu, priloženem temu predlogu, pojasnjena temeljna strategija za zanesljivost oskrbe sektorja kritičnih surovin, ki vključuje neregulativne ukrepe za diverzifikacijo zunanje oskrbe iz tretjih držav ter spodbujanje raziskav, inovacij in spretnosti. Uredbi so priloženi rezultati ocene kritičnosti, ki jo je opravila Komisija, ustrezni dokumenti o kritičnih in strateških surovinah (za več podrobnosti glej podrobno razlago na strani 15), ki jih obravnava ta predlog, in najnovejša prognostična študija. Predlog je predstavljen skupaj z aktom o neto ničelni industriji, ki bo, kot je bilo napovedano v sporočilu o industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo, temelj za industrijsko proizvodnjo ključnih tehnologij v EU.

Ta predlog je skladen s sporočilom Komisije o posodobitvi industrijske strategije EU iz leta 2020, ki je bilo objavljeno maja 2021 in v katerem so opredeljena področja strateških odvisnosti, ki bi lahko povzročila ranljivosti. Poznejša poglobljena pregleda sta zagotovila nadaljnjo analizo izvora strateških odvisnosti, pri čemer sta najprej na splošno obravnavala kritične surovine (poleg drugih vprašanj), nato pa elemente redke zemlje in magnezij.

Čeprav pred to uredbo ni bilo regulativnega okvira, ki bi zagotavljal oskrbo s kritičnimi surovinami, je ta predlog skladen s prejšnjimi evropskimi strategijami za kritične surovine. Prvič, ta uredba temelji na oceni kritičnosti, ki se od pobude iz leta 2008, ki je zagotovila informacije o kritičnih surovinah in odvisnosti EU od njih, posodablja vsaka tri leta. Drugič, dopolnjuje in krepi pobude, ki so upoštevale akcijski načrt iz leta 2020. Zagotavlja tudi okvir za podporo projektom v vrednostni verigi kritičnih surovin, ki temelji na delu evropskega zavezništva za surovine. Predlog temelji tudi na načelih EU za trajnostne surovine, katerih cilj je uskladiti razumevanje držav članic glede trajnostnega pridobivanja in predelave.

Poleg tega Komisija v skladu z akcijskim načrtom za sinergije med civilno, obrambno in vesoljsko industrijo iz leta 2021 ustanavlja opazovalnico za kritične tehnologije. Opazovalnica bo opredelila, spremljala in ocenjevala kritične tehnologije za civilni, obrambni in vesoljski sektor, njihove morebitne aplikacije ter povezane vrednostne in oskrbovalne verige, vključno s strateškimi odvisnostmi in ranljivostmi.

Poleg tega je Komisija izvedla prognostično študijo, v kateri je ocenila prihodnje potrebe Evropske unije po kritičnih surovinah in morebitna ozka grla v oskrbovalni verigi v ključnih strateških tehnologijah in sektorjih. V poročilu je napovedano doslej največje povečanje povpraševanja po ključnih materialih, potrebnih za uspešen dvojni prehod ter obrambno in vesoljsko agendo EU.

Ta predlog je skladen z drugo zakonodajo na področju kritičnih surovin. Skladen je na primer z uredbo o konfliktnih mineralih[2], ki od uvoznikov kositra, tantala, volframa in zlata zahteva,

[2] Uredba (EU) 2017/821 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o določitvi obveznosti za potrebno skrbnost v oskrbovalni verigi za uvoznike v Uniji, ki uvažajo kositer, tantal in volfram, njihove rude ter zlato, ki izvirajo s konfliktnih območij in območij z visokim tveganjem (UL L 130, 19.5.2017, str. 1).

da vzpostavijo in izvajajo politike potrebne skrbnosti, ki obravnavajo vplive na človekove pravice, povezane z oboroženimi konflikti in pravicami delavcev v njihovi vrednostni verigi.

- **Skladnost z drugimi politikami EU**

Ker so kritične surovine prisotne v številnih industrijskih vrednostnih verigah in glede na značilnosti različnih faz vrednostne verige kritičnih surovin, kot je pridobivanje, predelava ali recikliranje, je pomembnih več sklopov evropskih politik in zakonodaje.

Prvič, okoljska zakonodaja EU zajema postopke za pridobitev dovoljenj za projekte na področju surovin, vključno s kritičnimi surovinami, v celotni vrednostni verigi. Predlagana uredba se bo uporabljala brez poseganja v naravovarstveno zakonodajo EU, vključno z Direktivo 2011/92/EU[3] o presoji vplivov na okolje, Direktivo 2010/75/EU[4] [5] o industrijskih emisijah, Direktivo 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, Direktivo 2009/147/ES[6] Evropskega parlamenta in Sveta o ohranjanju prosto živečih ptic ter Direktivo 2000/60/ES[7] Evropskega parlamenta in Sveta o vodni politiki[8]. Cilj tega predloga je zagotoviti bolj racionalizirane in predvidljive nacionalne postopke za izdajo dovoljenja ter skladnost projektov z zakonodajo EU o varstvu narave, ne da bi bila pri tem ogrožena učinkovita uporaba njenih določb.

Drugič, okvir EU o odpadkih ureja zbiranje, zmanjševanje, recikliranje in obdelavo odpadkov, vključno s tokovi odpadkov, ki vsebujejo kritične surovine. Direktiva o rudarskih odpadkih[9] zahteva, da vsak upravljavec, odgovoren za ravnanje z rudarskimi odpadki (tj. odpadki, ki nastanejo pri rudarskih dejavnostih), pridobi dovoljenje. Ta predlog bo to dopolnil z zahtevo, da upravljavci (za objekte za ravnanje z odpadki, ki trenutno obratujejo) in države članice (za zaprte in opuščene objekte za ravnanje z odpadki) analizirajo možnost za predelavo kritičnih surovin v rudarskih odpadkih. Okvirna direktiva o odpadkih[10] obravnava odpadke na splošno in obvezuje države članice, da sprejmejo ukrepe za preprečevanje nastajanja odpadkov, pri čemer se osredotoča zlasti na izdelke, ki vsebujejo kritične surovine. Direktiva o odpadni električni in elektronski opremi[11] določa pravila za spodbujanje priprave za ponovno uporabo, recikliranja in drugih oblik predelave odpadkov iz električne in elektronske opreme, da se prispeva k učinkoviti rabi virov in pridobivanju sekundarnih surovin, vključno s kritičnimi.

---

3 Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (kodificirano besedilo) (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).

4 Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

5 Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

6 Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

7 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

8 Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morski strategiji) (UL L 164, 25.6.2008, str. 19).

9 Direktiva 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti ter o spremembi Direktive 2004/35/ES – Izjava Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 102, 11.4.2006, str. 15).

10 Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

11 Direktiva 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) (prenovitev) (Besedilo velja za EGP) (UL L 197, 24.7.2012, str. 38).

Izvaja se skupni pregled Direktive 2000/53/ES o izrabljenih vozilih[12] v povezavi z Direktivo 2005/64/ES[13] o homologaciji motornih vozil glede na njihovo ponovno uporabnost, možnost recikliranja in predelave, katere cilj je zmanjšati količino odpadkov iz izrabljenih vozil in njihovih sestavnih delov ter povečati krožnost običajnih in električnih vozil, ki vsebujejo znatne količine kritičnih surovin. Zakonodajna pobuda, ki temelji na tem pregledu, bo dopolnila horizontalne zahteve glede možnosti recikliranja iz te uredbe z uvedbo bolj specifičnih zahtev za izboljšanje možnosti recikliranja trajnih magnetov v vozilih, kar bo olajšalo njihovo obdelavo in recikliranje.

Tretjič, razvrščanje glede na nevarnost iz Uredbe (ES) št. 1272/2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi[14] ter ukrepi za zmanjšanje tveganja iz Uredbe (ES) št. 1907/2006[15] o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) so namenjeni zagotavljanju varnosti kemikalij in izdelkov, ki vsebujejo kemikalije, v EU, kar je zelo pomembno za kritične surovine. V zvezi s tem so v trajnostni strategiji EU za kemikalije[16] določeni potrebni ukrepi za boljše varstvo zdravja ljudi in okolja v okviru ambicioznega pristopa v smeri okolja brez strupov, kar zadeva kemijsko varnost, v skladu z evropskim zelenim dogovorom. To vključuje zmanjševanje tveganj in nadomestitev najnevarnejših kemikalij v potrošniških in profesionalnih izdelkih. Strategija priznava tudi, da je treba dovoliti uporabo teh najbolj škodljivih kemikalij, kadar je to bistvenega pomena za družbo. To bo v številnih primerih veljalo tudi za uporabo kritičnih surovin.

Četrtič, prisotnost kritičnih surovin v številnih industrijskih vrednostnih verigah in značilnosti različnih faz vrednostne verige kritičnih surovin zahtevajo človeške zmogljivosti, vključno z zagotavljanjem ustrezne in usposobljene delovne sile za podporo industriji. To je zagotovljeno zlasti z zaščito delovnih mest ter ustvarjanjem novih kakovostnih delovnih mest za potrebe delovne sile v sektorju v vseh fazah industrijskih vrednostnih verig, ki so ključne za zagotovitev pravičnega zelenega prehoda ter zanesljivosti oskrbe s kritičnimi surovinami, pa tudi za konkurenčnost sektorja. Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022[17] o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost v skladu s cilji načrta REPowerEU in evropskega zelenega dogovora zagotavlja celovite politične smernice v zvezi z oblikovanjem politik za zagotovitev zaščite delovnih mest, vključno z delovnimi pogoji in plačami, ter za podporo ustvarjanju kakovostnih delovnih mest v industrijskih ekosistemih in vrednostnih verigah, tudi s podporo izpopolnjevanju in preusposabljanju delovne sile, da bi se zadovoljile potrebe na sektorskem trgu dela, ter s posvetovanjem s socialnimi partnerji v okviru socialnega dialoga.

Nazadnje, ta pobuda je skladna tudi z:

---

12 Direktiva 2000/53/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000 o izrabljenih vozilih – Izjave Komisije (UL L 269, 21.10.2000, str. 34).

13 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/64/ES z dne 26. oktobra 2005 o homologaciji motornih vozil glede na njihovo ponovno uporabnost, možnost recikliranja in predelave ter o spremembi Direktive Sveta 70/156/EGS (UL L 310, 25.11.2005, str. 10).

14 Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

15 Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije (UL L 396, 30.12.2006, str. 1).

16 COM(2020) 667 final.

17 Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost 2022/C 243/04 (UL C 243, 27.6.2022, str. 35).

– Direktivo 2007/2/ES[18] o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE), katere cilj je zagotoviti, da so infrastrukture prostorskih podatkov držav članic združljive in uporabne v evropskem in čezmejnem okviru, ter

– Uredbo (EU) 2020/852[19] (taksonomija) o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb.

Kar zadeva mednarodne instrumente, je ta predlog skladen z:

– mednarodnimi trgovinskimi obveznostmi EU in skupno trgovinsko politiko EU. Sporočilo, priloženo tej uredbi, vključuje ukrepe za krepitev in diverzifikacijo zunanje oskrbe EU s kritičnimi surovinami iz mednarodnih virov, ne da bi se pri tem ogrozila pravila trgovanja in mednarodna konkurenca;

– posodobljeno politiko EU za Arktiko, objavljeno leta 2021, katere cilj je prispevati k ohranitvi Arktike kot regije mirnega sodelovanja, obravnavati učinke podnebnih sprememb in podpirati trajnostni razvoj arktičnih regij v korist arktičnih skupnosti, zlasti domorodnih ljudstev, in prihodnjih generacij;

– skupnim sporočilom Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o strategiji Global Gateway, zlasti glede izvajanja strateških partnerstev s tretjimi državami.

– Visoki predstavnik bo v celoti opravljal svojo vlogo in sodeloval pri zagotavljanju skladnosti zunanjega delovanja EU in njenih drugih politik.

Uredba bo zagotovila tudi skladnost z drugimi tekočimi predlogi:

– Uredba je skladna z uredbo o baterijah[20], ki vključuje posebne določbe o kritičnih surovinah v baterijah, danih na enotni trg, njen cilj pa je okrepiti zmogljivost EU za oskrbo z navedenimi materiali ter povečati preglednost in dostopnost informacij o njihovem okoljskem odtisu, ko se dajo na enotni trg EU. Pri tem se uporablja podoben pristop kot pri postopnem uvajanju obveznosti glede okoljskega odtisa.

– Uredba dopolnjuje predlog direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti[21]. Predlog direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti bi lahko zajemal podjetja, ki uporabljajo kritične surovine, in zagotovil, da v svojih dejavnostih in vrednostnih verigah ustrezno obravnavajo škodljive vplive na človekove pravice in okolje, vendar ne vzpostavlja zahteve po predložitvi informacij o okoljskem odtisu kritičnih surovin. Po potrebi bi lahko izračun okoljskega odtisa vsakega materiala v skladu z uredbo o kritičnih surovinah prispeval k učinkovitemu izvajanju politike skrbnega pregleda.

– Uredba s krepitvijo odpornosti in pripravljenosti evropske industrije v zvezi s kritičnimi surovinami dopolnjuje instrument za izredne razmere na enotnem trgu, ki Komisiji omogoča, da v previdnostnem načinu ali načinu za izredne razmere sproži

---

18 Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

19 Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

20 Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o baterijah in odpadnih baterijah, razveljavitvi Direktive 2006/66/ES in spremembi Uredbe (EU) 2019/1020 (COM(2020) 798 final).

21 Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti in spremembi Direktive (EU) 2019/1937 (COM(2022) 71 final).

ciljno usmerjene ukrepe, kadar obstaja nevarnost za oskrbo s strateškim blagom, ki lahko vključuje kritične surovine, ali motnja v taki oskrbi.

– Uredba tudi zagotavlja, da se lahko proizvajalci ključnih tehnologij, ki jih podpira akt o čipih ali akt o neto ničelni industriji, zanesejo na zanesljivo in trajnostno oskrbo s ključnimi surovinami.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga te uredbe je člen 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki Evropskemu parlamentu in Svetu omogoča, da sprejmeta ukrepe za vzpostavitev in zagotavljanje dobrega delovanja enotnega trga.

Namen uredbe je zagotoviti zanesljivo in trajnostno oskrbo EU s kritičnimi surovinami. Brez takih prizadevanj bodo sedanji trendi na področju ponudbe in povpraševanja verjetno povzročili resno in strukturno tveganje motenj v oskrbi z različnimi kritičnimi surovinami. Ker so te bistvene za delovanje več strateških sektorjev, je treba morebitne motnje v oskrbi obravnavati, da se zagotovi stabilnost evropskih trgov. Motnje v oskrbi ter s tem povezano pomanjkanje in nestanovitnost cen bi verjetno sprožili enostranska prizadevanja za odpravo njihovih posledic na nacionalni ravni. Čeprav so taka prizadevanja načeloma upravičena, lahko v primeru neusklajenosti izkrivljajo konkurenco in omejujejo prosti pretok blaga znotraj EU.

Ta pobuda bo z uvedbo usklajenih ukrepov za strukturno zmanjšanje verjetnosti motenj v oskrbi, vključno z ukrepi za krepitev domače oskrbe ter spremljanje tveganja in pripravljenosti, prispevala k zagotavljanju dobrega delovanja enotnega trga:

– določa skupne cilje ter skupno opredelitev kritičnih in strateških surovin;

– vzpostavlja skupen in dosleden pristop k povečanju evropskih zmogljivosti kritičnih surovin z zagotavljanjem in usklajevanjem podpore strateškim projektom, s čimer prispeva k preprečevanju morebitnega izkrivljanja konkurence in razdrobljenosti trga, ki bi lahko nastala zaradi neusklajenih podpornih ukrepov, ter pomaga ohranjati enake konkurenčne pogoje za podjetja, ki se ukvarjajo s surovinami in delujejo na notranjem trgu;

– uvaja ukrepe za spremljanje tveganj in pripravljenost, ki zagotavljajo, da imajo podjetja dostop do podobnih informacij o spremljanju tveganj na celotnem notranjem trgu in usklajene ukrepe za pripravljenost;

– usklajuje zahteve za dajanje na trg izdelkov, ki vsebujejo trajne magnete (glede možnosti recikliranja in vsebnosti recikliranih materialov v magnetih), in izdelkov, ki vsebujejo kritične surovine (v zvezi z izjavo o njihovem okoljskem odtisu), s čimer preprečuje omejitve znotraj EU in pomaga zagotoviti prosti pretok blaga.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Države članice same ne morejo učinkovito doseči ciljev te uredbe. Prvič, povečanje zmogljivosti kritičnih surovin na nacionalni ravni ne bi bilo učinkovito, na primer zaradi neobstoja geoloških najdišč v posameznih državah članicah, obsega potrebnih naložb in znatne ekonomije obsega, ki je potrebna za konkurenčnost na svetovnem trgu surovin. Drugič, v primeru neusklajenosti in nesodelovanja med državami članicami in Komisijo za izboljšanje spremljanja tveganj za zanesljivost oskrbe in pripravljenosti na tveganja, se bodo prizadevanja

verjetno podvojila, kar bo povzročilo neučinkovitost. Predlagani okvir bi moral omogočiti učinkovitejšo razdelitev nalog ter združevanje in izmenjavo ustreznih informacij.

Ukrepi iz te uredbe ne bi bili tako učinkoviti, če bi jih izvajale države članice same, saj obravnavane težave zadevajo celoten enotni trg. Niso omejene na posamezne države članice ali na podskupino držav članic, temveč zadevajo celotno industrijsko bazo EU. Poleg tega pristopi zgolj na ravni držav članic verjetno ne bodo zadostovali za zadovoljitev potreb tesno povezanih oskrbovalnih verig na enotnem trgu.

Organi v državah članicah so in bodo ostali izključno odgovorni za izdajanje dovoljenj za strateške projekte ob upoštevanju postopkovnih pravil, določenih v tem predlogu. Države članice bodo zato lahko preprečile priznanje strateškega statusa projektu, ki bi se izvajal na njihovem ozemlju.

- **Sorazmernost**

Predlagani ukrepi ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotovitev oskrbe s kritičnimi surovinami. Ukrepanje na ravni Unije ima dokazljivo dodano vrednost zaradi obsega, nujnosti in področja uporabe potrebnih prizadevanj:

– ukrepi v zvezi s strateškimi projekti se osredotočajo na strateške surovine za zagotovitev, da bodo na področje uporabe Uredbe vključeni materiali, ki so najbolj potrebni za doseganje ciljev EU v okviru zelenega in digitalnega prehoda ter za večjo odpornost in varnost;

– ukrepi na področju raziskovanja so sorazmerni z velikostjo ozemlja vsake države članice, države članice pa bi lahko še naprej gradile na svojih obstoječih politikah raziskovanja. Nacionalni programi raziskovanja so potrebni za spodbujanje razvoja vrednostne verige kritičnih surovin;

– predlagani ukrepi vključujejo redne preglede in sodelovanja z državami članicami, zlasti kar zadeva določbe o spremljanju in upravljanju;

– kar zadeva ukrepe spremljanja, so države članice odgovorne za opredelitev in spremljanje ključnih udeležencev na trgu. Breme zagotavljanja informacij za podjetja je omejeno, saj zajema le velika podjetja, ki se ukvarjajo s pridobivanjem, rafiniranjem ali recikliranjem kritičnih surovin;

– ukrepi, ki obravnavajo pripravljenost podjetij na tveganja, so povezani s podskupino velikih podjetij, ki proizvajajo strateške tehnologije, ki vsebujejo kritične surovine, in so omejeni na notranje revizije njihovih oskrbovalnih verig;

– ukrepi v zvezi s trajnostnostjo ne nalagajo zahtev, ki presegajo tisto, kar je potrebno za spodbujanje razvoja trga sekundarnih surovin ali za zagotovitev večje preglednosti informacij o okoljskem odtisu kritičnih surovin s postopnim pristopom, ki temelji na dokazih.

- **Izbira pravnega instrumenta**

Uredba se šteje za najprimernejši instrument, saj omogoča določitev zahtev, ki se uporabljajo neposredno za nacionalne organe in zadevne gospodarske subjekte. To bo pripomoglo k pravočasnemu in usklajenemu izvajanju zahtev, kar bo povzročilo večjo pravno varnost.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno

- **Posvetovanja z deležniki**

Komisija je v skladu s smernicami za boljše pravno urejanje izvedla obsežno posvetovanje z deležniki, pri čemer je upoštevala strategijo posvetovanja, da bi zbrala zanesljive informacije s pomočjo različnih metod, strani, s katerimi se je posvetovala, in orodij. Cilj posvetovanja z deležniki je bil zbrati in oceniti vse ustrezne dokaze, vključno s podatki in informacijami o stroških, koristih in morebitnem družbenem vplivu politične odločitve. Strategija je bila zasnovana v skladu z intervencijsko logiko, pri čemer se je osredotočila na vzroke težav, ki zahtevajo ukrepanje, in značilnosti, opredeljene za vrednostno verigo kritičnih surovin v EU.

Komisija je upoštevala strategijo posvetovanja z več dejavnostmi: z odprtim spletnim posvetovanjem, ki ga je organiziral GD GROW med 30. septembrom in 25. novembrom 2022, pozivom k predložitvi dokazov za oceno učinka v istem obdobju, o kateri je bilo mogoče predložiti povratne informacije, ter ciljno usmerjenim vprašalnikom o „ustvarjanju zalog surovin“ in „izdaji dovoljenj“ v državah članicah EU, ki je bil posredovan strokovni skupini za oskrbo s surovinami. Komisija je prejela 259 odzivov na javno posvetovanje, pri čemer je 52 anketirancev priložilo strateški dokument. Komisija je zbrala tudi 310 odzivov na poziv k predložitvi dokazov. Rezultati javnega posvetovanja so povzeti v poročilu s povzetkom dejstev, objavljenem na portalu „Povejte svoje mnenje“ skupaj z odzivi na poziv k predložitvi dokazov.

Deležniki so na splošno potrdili koristi tekočih pobud v okviru akcijskega načrta EU za kritične surovine iz leta 2020 za zagotovitev oskrbe s kritičnimi surovinami, zlasti prek strateških partnerstev za surovine. Vendar so poudarili, da se domače zmogljivosti EU in odpornost industrije na tveganje za zanesljivost oskrbe niso dovolj izboljšale. Komisija je prejela široko podporo za zamisel o predlogu pobude za zagotovitev zanesljivega in trajnostnega dostopa do kritičnih surovin ob hkratnem izboljšanju odpornosti in pripravljenosti Evrope z obravnavanjem ranljivosti v oskrbovalni verigi. V zvezi z ranljivostmi v oskrbovalni verigi so bile v prejetih prispevkih poudarjene številne strukturne pomanjkljivosti, ki dejavnostim pridobivanja preprečujejo razvoj projektov v EU. V odziv na te izzive je bil izpostavljen pomen izvajanja strateških projektov v fazah pridobivanja, predelave in recikliranja za razvoj vrednostne verige kritičnih surovin v EU.

Podjetja so se v svojih odgovorih osredotočila na postopkovne in upravne stroške ter pozvala k ukrepom za racionalizacijo postopkov za izdajo dovoljenja in olajšanje dostopa do financiranja. Nevladne organizacije in državljani so izrazili zaskrbljenost zaradi okoljskih in socialnih učinkov projektov pridobivanja in predelave, ki ne vključujejo ustreznih okoljskih in socialnih zaščitnih ukrepov.

Deležniki so se strinjali, da je treba ustvariti trajnostne enake konkurenčne pogoje za vrednostno verigo kritičnih surovin v EU. Nevladne organizacije so opozorile na pomen zmanjšanja okoljskega odtisa surovin EU ob hkratnem spodbujanju učinkovitejše rabe virov in razvoju manj škodljivih dejavnosti za okolje. Deležniki so pozvali tudi k doslednejšemu in bolj usklajenemu pristopu k izzivom, povezanim s pridobivanjem kritičnih surovin, zlasti z okrepljenim spremljanjem, predvidevanjem in sprejetjem bolj usklajenih ukrepov za pripravljenost na tveganja. Vendar so imele skupine deležnikov različna mnenja glede najboljše oblike potrebnih ukrepov.

Deležniki so se na splošno strinjali, da ukrepi držav članic na nacionalni ravni ne bi zadostovali za odpravo ranljivosti v zvezi z oskrbo s kritičnimi surovinami zaradi njihove zapletenosti, nepreglednosti in nadnacionalne razsežnosti, ter pozdravili ukrepanje na ravni EU v zvezi s tem.

- **Zbiranje in uporaba strokovnega znanja**

Ni relevantno

- **Ocena učinka**

Ta regulativni predlog v skladu s smernicami za boljše pravno urejanje temelji na oceni učinka, v kateri so analizirane težava in podtežave, povezane s pomanjkanjem zanesljive in trajnostne oskrbe EU s kritičnimi surovinami. V oceni učinka so opredeljene možnosti politike za obravnavanje vzrokov težav in ocenjeni njihovi verjetni učinki. Strukturirana je tako, da upošteva posvetovanje medresorske usmerjevalne skupine Komisije za kritične surovine.

Odbor za regulativni nadzor je 20. januarja 2023 izdal negativno mnenje o oceni učinka. Priporočil je, naj se:

– pojasni politični okvir pobude in opredeli, kako bo prihodnja pobuda vplivala na vzporedne pobude in regulativne vrzeli;

– bolje pojasnijo sklop splošnih in specifičnih ciljev, njihovi časovni okviri, način medsebojnega delovanja in modeli, ki se uporabljajo za merjenje uspešnosti;

– izboljšajo izhodišče, sestava in časovnica možnosti politik ter

– izboljša ocena ključnih učinkov.

Odbor je 16. februarja 2023 po ponovni predložitvi revidirane ocene izdal pozitivno mnenje s pridržki.

Ocena učinka temelji na sklopu stebrov politike, ki obravnavajo opredeljene vzroke težav in so namenjeni doseganju ciljev pobude. Določa tri možnosti politike za vsak steber na podlagi področja uporabe, ravni sredstev, učinkovitosti in skladnosti, ustvarjenih sinergij ter načel sorazmernosti in subsidiarnosti. Možnosti politike na splošno segajo od možnosti 1 (najbližja običajnemu scenariju) do možnosti 3 (širši pristop z ukrepi, ki presegajo sedanji regulativni okvir, vendar v mejah tehnično izvedljivega).

Možnost politike 1 določa mehanizem za določanje ciljev za strateške surovine. Vključuje strukturo upravljanja v okviru posebnega odbora EU za kritične surovine, ki bi ga podpirale mreža nacionalnih agencij in operativne zmogljivosti znotraj Komisije. Ta subjekt bi razvil zmogljivosti za spremljanje, omogočil usklajevanje strateških zalog EU in zagotovil boljšo pripravljenost podjetij na morebitne motnje v oskrbi. Vsebuje elemente za podporo vrednostni verigi, zlasti z boljšim usklajevanjem med fazo raziskovanja, večjo podporo nacionalnim projektom na področju kritičnih surovin in boljšim dostopom do financiranja. Kar zadeva krožnost, vsebuje priporočilo za majhno potrošniško elektroniko in napoved prihodnjih ukrepov. Določa obsežnejše ukrepanje EU pri določanju mednarodnih standardov ter minimalne zahteve glede shem certificiranja v zvezi s trajnostnostjo kritičnih surovin in zahteve po informacijah o okoljskem odtisu kritičnih surovin, danih na trg EU.

Možnost politike 2 ima enak mehanizem upravljanja kot možnost 1 in naloge v smislu spremljanja, strateških zalog in pripravljenosti na tveganja. Nadalje izboljšuje vrednostno verigo v EU z oblikovanjem strožjih obveznosti glede raziskovanja in izvajanjem strateških

projektov v vrednostni verigi strateških surovin. Tem projektom bi koristila racionaliziran postopek izdajanja dovoljenj in usklajen dostop do financiranja. Ukrepi za spodbujanje krožnosti vključujejo ciljno usmerjene spremembe direktive o rudarskih odpadkih. Ukrepi v zvezi s standardi vključujejo pripravo dodatnih standardizacijskih dokumentov za industrijske postopke, ukrepi v zvezi z okoljskim odtisom pa postopno oblikovanje pragov za kritične surovine, če glede na posebno oceno to ne bi vplivalo na zanesljivost oskrbe.

Možnost politike 3 razvija zunanjo zmogljivost v smislu upravljanja, kar omogoča predlaganje ambicioznih ukrepov v zvezi s strateškimi zalogami, spremljanjem in pripravljenostjo na tveganja. Temelji tudi na konceptu strateških projektov, ki bi jim koristila dodatna podpora za izdajo dovoljenja v obliki namenskih sredstev držav članic in namenskega evropskega sklada za kritične surovine. Tako kot možnost 2 vsebuje tudi ukrepe o krožnosti, standardih in okoljskem odtisu.

Možnost politike 2 je na splošno prednostna možnost, saj jo podpirajo deležniki in države članice, institucijam nalaga omejeno dodatno breme, ima razmeroma nižje stroške ter pomaga pri doseganju splošnih in specifičnih ciljev. Prinaša jasno dodano vrednost za delovanje enotnega trga in pozitivno gospodarsko vpliva na proizvajalce kritičnih surovin in sektorje nižje v prodajni verigi, saj krepi odpornost industrije in spodbuja razvoj vrednostne verige kritičnih surovin v EU. Možnost politike 3 bi učinkoviteje dosegla nekatere cilje (zlasti kar zadeva stebre v zvezi s spremljanjem in dostopom do financiranja), vendar zaradi trenutnih proračunskih omejitev ni uresničljiva.

Razlike v primerjavi s prednostno možnostjo v oceni učinka

Uredba vsebuje naslednje ukrepe, ki v oceni učinka niso ocenjeni:

– ukrepi za skupno nabavo strateških surovin: ti ukrepi so bili del možnosti politike 3 o strateških zalogah, pozneje pa so bili analizirani kot izvedljivi v okviru možnosti politike 2, tudi brez posebnega okvira za ustvarjanje zalog. Ukrepi glede možnosti recikliranja in vsebnosti recikliranih materialov v magnetih iz elementov redke zemlje. Ti ukrepi niso bili podrobno opisani v oceni učinka, vendar obravnavajo sestavni del težave, opisane v njej, zlasti vzrok za težave, ki pojasnjuje, da zakonodaja EU o odpadkih ni dovolj usmerjena v predelavo kritičnih surovin. Komisija je zbrala dodatne dokaze strokovnjakov, možganskih trustov in industrije, da bi bolje razumela izzive krožnosti, povezane z magneti, in morebitne učinke ukrepov. Prav tako zahteva vključitev določb o skladnosti in domnevi o skladnosti, da se omogoči razvoj potrebnih standardov;

– ukrepi glede sodelovanja v okviru strateških partnerstev: ker je bila mednarodna razsežnost ocene učinka okrepljena v skladu s predlogom Odbora za regulativni nadzor, se je zdelo primerno dodati ukrep, ki poudarja potrebo po sodelovanju in dopolnjevanju v zvezi s strateškimi partnerstvi EU s tretjimi državami na področju surovin, vključno z njihovo skladnostjo z dvostranskim sodelovanjem držav članic z zadevnimi tretjimi državami, in tako dopolniti ukrepe, napovedane v spremnem sporočilu;

– ukrepi v zvezi s testi izjemnih situacij za vrednostne verige so bili vključeni v možnost politike 3, vendar so vključeni v uredbo z bolj ciljno usmerjenim področjem uporabe, ki se osredotoča le na strateške surovine. Pričakuje se, da si bodo lahko Komisija in države članice delile naloge, povezane z njihovim izvajanjem, s čimer se bo omejilo upravno breme.

Ti novi ukrepi ostajajo del splošnega okvira tem, analiziranih v oceni učinka, in ne spreminjajo bistveno primerjave možnosti ali prednostne možnosti.

Predlagana uredba vsebuje tudi ukrepe, ki so bili ocenjeni v oceni učinka, vendar se razlikujejo glede njihovega izvajanja, in sicer:

– predlog vključuje ukrepe o rudarskih odpadkih, načrtovane v oceni učinka, neposredno v uredbo in ne s ciljno usmerjeno spremembo direktive o rudarskih odpadkih, da se zagotovi njihova hitrejša in bolj neposredna uporaba;

– ukrepe za povečanje zbiranja elektronskih odpadkov ter drugih izdelkov in sestavnih delov, bogatih s kritičnimi surovinami, ki so v oceni učinka predvideni kot priporočilo Komisije, vključuje neposredno v Uredbo. To priporočilo bo napovedano v spremnem sporočilu, skupaj s seznamom drugih ukrepov za krožnost, kot je bilo načrtovano. Namen je državam članicam zagotoviti smernice o izvajanju ukrepov, ki se zahtevajo v skladu z Uredbo, v poznejši fazi;

– prednostna možnost v oceni učinka je vključevala ukrepe, v skladu s katerimi morajo trditve o trajnostnosti temeljiti na priznanih shemah certificiranja, vendar se izvajajo brez sklicev na trditve o trajnostnosti. Za te trditve bo veljala horizontalna zakonodaja, kot je bilo napovedano v pobudi Komisije za zelene trditve. Predlog vključuje določbo, ki Komisiji omogoča, da prizna sheme certificiranja za trajnostnost projektov na področju kritičnih surovin. Sodelovanje v eni od teh shem bo predlagateljem projektov zagotovilo jasen in učinkovit način potrjevanja skladnosti z merilom priznanja statusa strateškega projekta, povezanim s trajnostnostjo.

• **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ta predlog ne predvideva znatnega dodatnega regulativnega bremena.

Upravni stroški za podjetja, ki se bodo neposredno uporabljali s to uredbo, so omejeni. Najprej se nanašajo na obveznosti poročanja za omejen nabor velikih podjetij, ki delujejo v vrednostni verigi kritičnih surovin, poročanje za druga podjetja pa ostaja prostovoljno. Nastali stroški se bodo za ta ista podjetja verjetno izravnali, saj bodo imela pod določenimi pogoji (npr. če bodo njihovi projekti opredeljeni kot strateški) koristi od večje učinkovitosti zaradi racionaliziranih obveznosti v zvezi z izdajanjem dovoljenj. Omejeno število velikih podjetij, ki proizvajajo strateške tehnologije s strateškimi surovinami, bo nosilo tudi stroške za izvedbo revizije.

Stroški, povezani s študijami, potrebnimi za izračun okoljskega odtisa, so prav tako upravni stroški, ki so upoštevani v uredbi in bi jih bilo treba izravnati z drugimi pobudami.

V oceni stroškov so ocenjeni tudi stroški poročanja dodatnih informacij za obstoječe rudnike. Glede na to, da bo znanje, pridobljeno s temi informacijami o tokovih odpadkov, verjetno ustvarilo nadaljnjo gospodarsko dejavnost s predelavo, se bodo ti stroški verjetno izravnali.

Za države članice bodo stroški verjetno višji. Vendar bo uredba ustvarila tudi večje sinergije in zagotovila manjše prekrivanje ukrepov med državami članicami. To bi moralo omogočiti morebitne prihranke z boljšim usklajevanjem, na primer pri spremljanju in strateških zalogah. Pobuda ne predvideva nobenih stroškov za državljane.

• **Temeljne pravice**

V skladu s predlogom se morajo strateški projekti, ki prejemajo podporo, izvajati trajnostno. Trajnostno izvajanje pomeni, da morajo biti projekti ne le okoljsko trajnostni, temveč morajo tudi spoštovati človekove pravice, določene v mednarodnih instrumentih, smernicah in načelih.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ima proračunske posledice za Komisijo. Natančneje, ko bo v celoti operativen, bo za izvajanje Uredbe in povezanih delegiranih aktov v obdobju 2024–2027 večletnega finančnega okvira EU potrebnih do 33 ekvivalentov polnega delovnega časa na leto.

Poleg 3,2 milijona EUR iz razdelka 1 za izvedbo številnih študij, potrebnih za izvajanje Uredbe, so potrebne tudi obveznosti iz obstoječih proračunskih vrstic v višini 14,969 milijona EUR v razdelku 7 (Upravni odhodki). Nove obveznosti se bodo krile iz obstoječih proračunskih sredstev zadevnih programov. Proračunske posledice so povezane predvsem z izvajanjem dela, predvidenega za:

- osnutke delegiranih in izvedbenih aktov, potrebnih za izvajanje te uredbe, vključno z:
  - izvedbenimi akti v zvezi z uporabo strateškega projekta in letnim poročilom o njem; splošnimi raziskovalnimi programi; pripravljenostjo podjetij na tveganja; opredelitvijo izdelkov in tokov odpadkov ob koncu življenjske dobe, ki vsebujejo pomembne količine kritičnih surovin, ter
  - delegiranimi akti v zvezi z opredelitvijo kritičnih in strateških surovin; vsebnostjo recikliranih materialov v izdelkih, ki vsebujejo trajne magnete; carinskimi oznakami za izdelke, ki vsebujejo trajne magnete, ter pravili za izračun in preverjanje ter razredi učinkovitosti za okoljski odtis;
- zagotavljanje storitev sekretariata Evropskega odbora za kritične surovine;
- upravljanje administracije v zvezi s študijami in pogodbami;
- izvajanje nalog spremljanja, zbiranja podatkov in ocene tveganja, zlasti v zvezi s spremljanjem trga in poročanjem o kritičnih in strateških surovinah ter oceno njihove kritičnosti;
- usklajevanje informacij iz držav članic;
- zagotavljanje izvrševanja obveznosti držav članic glede ukrepov krožnosti, vključno z ukrepi v zvezi z rudarskimi odpadki;
- ocenjevanje ustreznosti metode okoljskega odtisa, razvoj metod izračuna in spremljanje uporabe ukrepov;
- izvajanje ukrepov za standardizacijo in pripravljanje zahtev za standardizacijo;
- usklajevanje nacionalnih raziskovalnih dejavnosti;
- usklajevanje informacij držav članic o strateških zalogah in po možnosti priprava smernic;
- zagotavljanje stalne podpore in poročanja o strateških projektih, zlasti v zvezi s postopki izdaje dovoljenj, ter zagotavljanje podpore pri izbirnem postopku.

Kar zadeva kadrovske potrebe, je Komisija skrbno preučila načine za delitev dela med generalnimi direktorati, prerazporeditev osebja, kjer je to mogoče, ter oddajo znanstvene in tehnične podpore zunanjim izvajalcem za pripravo delegiranih in izvedbenih aktov ter medsektorske naloge. Vendar je še vedno jasno, da je zaradi visoke ravni ambicioznosti ukrepov in vse večjega pomena kritičnih surovin potreben strukturiran pristop za razvoj zmogljivosti EU za ukrepanje na tem področju.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Izvedbeni načrti ter ureditve spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo ocenila skladnost, rezultate, učinke, sorazmernost in subsidiarnost tega predloga pet let po datumu začetka njegove uporabe.

Glavne ugotovitve ocene bodo predstavljene v poročilu Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Evropskemu odboru regij, ki bo tudi objavljeno.

Evropski odbor za kritične surovine, države članice in pristojni nacionalni organi bodo Komisiji na njeno zahtevo zagotovili informacije za izvedbo ocene. To bo vključevalo zlasti informacije o napredku pri doseganju referenčne vrednosti za zmogljivost EU v vseh fazah vrednostne verige in pri učinkovitosti dejavnosti spremljanja.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Poglavje I Uredbe opisuje splošne določbe in vključuje opredelitve pojmov. V Uredbi je navedeno, da je splošni cilj EU zagotoviti dostop do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami z uresničevanjem štirih specifičnih ciljev: okrepitev zmogljivosti EU v različnih fazah vrednostne verige, diverzifikacija uvoza surovin v EU, izboljšanje zmogljivosti za spremljanje in zmanjševanje tveganj ter zagotavljanje dobro delujočega enotnega trga ob hkratnem izboljšanju trajnostnosti in krožnosti kritičnih surovin. Določa referenčne vrednosti za oceno napredka pri prvih dveh tukaj opisanih ciljih.

V **poglavju II** sta navedena seznama kritičnih in strateških surovin, ki ju je treba pregledati vsaj vsaka štiri leta z uporabo metodologij iz prilog I in II. V teh seznamih je določeno področje uporabe različnih ukrepov.

Komisija na podlagi povprečnih podatkov za zadnje končano petletno obdobje oceni več kot 80 materialov, ki se uporabljajo v gospodarstvu EU, glede na tveganje za zanesljivost oskrbe z njimi in njihov gospodarski pomen. Tveganje za zanesljivost oskrbe se določi glede na koncentracijo oskrbe na svetovni ravni in na ravni EU, odvisnost EU od uvoza, vhodne sekundarne materiale in tehnično zamenljivost. Gospodarski pomen se izračuna na podlagi deleža porabe v sektorjih NACE na dvomestni ravni in njihove dodane vrednosti, pri čemer se upošteva ekonomska zamenljivost. Surovine, ki presegajo pragove, so tako imenovane kritične surovine.

Ta dobro priznana metodologija opredeljuje izzive oskrbovalnih verig v celotnem gospodarstvu EU. Vendar je potreben dopolnilni pristop, da se zagotovi bolj dinamična perspektiva o pričakovanem svetovnem razvoju povpraševanja in ponudbe. V okviru tega pristopa bi bilo treba opredeliti surovine, potrebne za uresničitev ciljev dvojnega prehoda ter obrambnih in vesoljskih ciljev EU, ter analizirati prihodnje izzive in ključne odvisnosti pri oskrbi s temi surovinami.

Vse surovine, pregledane v okviru ocene njihove kritičnosti, se evidentirajo glede na njihovo uporabo in pomen v tehnologijah, ki podpirajo dvojni zeleni in digitalni prehod ter obrambne in vesoljske cilje. Pri tem kvalitativnem pregledu je analiza temeljila na študijah „Materials Dependencies for Dual-Use Technologies Relevant to Europe's Defense Sector“ (Odvisnosti od materialov za tehnologije z dvojno rabo, ki so pomembne za evropski obrambni sektor)[22] iz leta 2019, „Critical Raw Materials for Strategic Technologies and Sectors – a Foresight

[22] https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC117729

Study“ (Kritične surovine za strateške tehnologije in sektorje – prognostična študija)[23] in „Study on the resilience of critical supply chains for energy security and clean energy transition during and after the COVID-19 crisis“ (Študija o odpornosti kritičnih oskrbovalnih verig za energetsko varnost in prehod na čisto energijo med krizo zaradi COVID-19 in po njej)[24] iz leta 2020 ter „Supply Chain Analysis and Material Demand Forecast in Strategic Technologies and Sectors in the EU – A Foresight Study“ (Analiza oskrbovalne verige in napoved povpraševanja po materialih v strateških tehnologijah in sektorjih v EU – prognostična študija)[25] iz leta 2023. Ta analiza upošteva tudi delo ustreznih mednarodnih organizacij, kot sta Mednarodna agencija za energijo[26] in OECD[27], ter druge vire podatkov.

Če je surovina zelo pomembna za tehnologijo, se upoštevajo dodatni dejavniki, ki temeljijo na semikvantitativnem pristopu iz Priloge 1 k tej uredbi. Za oceno, ali je možna vrzel v ponudbi, in če je tako, v kakšnem obsegu, se opredelijo napovedi povpraševanja do leta 2030 in po njem, če so zanesljive in razpoložljive, ter predvideno povpraševanje v primerjavi s sedanjo ponudbo, tako za EU kot na svetovni ravni. Za oceno, kako bi se proizvodnja surovin lahko odzvala na tržne signale, se znane zaloge primerjajo s sedanjim svetovnim obsegom proizvodnje surovin. Poleg tega je obseg svetovne proizvodnje logaritemsko količinsko opredeljen, saj je velik obseg proizvodnje težje povečati. Na podlagi teh premislekov se predlaga seznam strateških surovin iz Priloge 1.

V **poglavju III** je določen okvir za krepitev vrednostne verige strateških surovin EU z izbiro in izvajanjem strateških projektov, ki bodo upravičeni do racionaliziranih postopkov izdaje dovoljenj in lažjega dostopa do možnosti financiranja, kar se bo izboljšalo tudi z boljšim usklajevanjem.

V oddelku 1 so določena pravila, ki urejajo izbiro in izvajanje strateških projektov, vključno z merili za priznanje statusa strateškega projekta ter postopki za njihovo priznavanje in izvajanje.

V oddelku 2 so določeni racionalizirani postopki izdaje dovoljenj za projekte na področju kritičnih surovin in zlasti strateške projekte.

Namen oddelka 3 je zagotoviti omogočitvene pogoje za strateške projekte, vključno s podporo držav članic za pospešitev njihovega izvajanja, usklajevanjem finančne podpore in lajšanjem sporazumov o odjemu.

Oddelek 4 vsebuje določbe za razvoj splošnih raziskovalnih programov v Evropi, da se olajša razvoj projektov raziskovanja in pridobivanja.

Poglavje IV razvija mehanizem za usklajeno spremljanje oskrbovalnih verig kritičnih surovin in določa ukrepe za blaženje tveganj za zanesljivost oskrbe. V njem je določen okvir za sistematično spremljanje tveganj za zanesljivost oskrbe s kritičnimi surovinami v različnih fazah vrednostnih verig. Določen je tudi okvir za zmanjšanje tveganja z usklajevanjem strateških zalog strateških surovin, in sicer z zahtevanjem, da veliki uvozniki in proizvajalci redno pregledujejo svoje oskrbovalne verige, ter z olajšanjem skupnih nabav strateških surovin.

[23] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/42881
[24] https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/b80d77b6-2a3b-11ec-bd8e-01aa75ed71a1
[25] Še ni potrjeno.
[26] https://www.iea.org/reports/the-role-of-critical-minerals-in-clean-energy-transitions/mineral-requirements-for-clean-energy-transitions
[27] https://www.oecd.org/environment/global-material-resources-outlook-to-2060-9789264307452-en.htm

Poglavje V vsebuje določbe za razvoj krožnosti trgov kritičnih surovin in zmanjšanje okoljskega odtisa kritičnih surovin.

V oddelku 1 so določena pravila za države članice glede sprejetja in izvajanja ukrepov za krožnost, zlasti v zvezi s tokovi odpadkov z velikim potencialom za predelavo kritičnih surovin, ter za države članice in upravljavce rudarskih odpadkov glede ocene potenciala za predelavo kritičnih surovin iz odlagališč rudarskih odpadkov. Izboljšuje tudi krožnost trajnih magnetov, saj zahteva informacije o vrsti in sestavi trajnih magnetov, vgrajenih v izdelke, ter o njihovi vsebnosti recikliranih kritičnih surovin. Na podlagi posebne ocene predvideva uvedbo najnižjih pragov za vsebnost recikliranih materialov.

V oddelku 2 so določena pravila, na podlagi katerih Komisija priznava sheme certificiranja v zvezi s trajnostnostjo kritičnih surovin. Vsebuje tudi določbe v zvezi z izjavo o okoljskem odtisu ali kritičnih surovinah, danih na trg EU.

Oddelek 3 vsebuje pravila o prostem pretoku, skladnosti in nadzoru trga v zvezi z izdelki, ki vsebujejo trajne magnete in kritične surovine, za katere je treba navesti okoljski odtis.

V **poglavju VI** je določen okvir za sodelovanje pri strateških partnerstvih s tretjimi državami na področju surovin ter za doseganje večjih sinergij med strateškimi partnerstvi in sodelovanjem držav članic z zadevnimi tretjimi državami.

V **poglavju VII** se ustanovi Evropski odbor za kritične surovine, ki ga sestavljajo visoki predstavniki držav članic in Komisija, pri čemer mu slednja tudi predseduje. Odbor bo svetoval Komisiji ter pomagal pri usklajevanju, sodelovanju in izmenjavi informacij v podporo izvajanju te uredbe.

Poglavji VIII in IX vsebujeta člene o delegiranih in izvedbenih aktih ter spremembah druge zakonodaje.

Poglavje X vsebuje člene o kaznih, spremljanju napredka in izvajanju ocene Uredbe. Določa tudi skupno poročanje za države članice v zvezi z različnimi ukrepi in vsebuje člen, ki zagotavlja, da se zaupne informacije, zbrane v skladu s to uredbo, obravnavajo dosledno.

V **Prilogi I** sta določena seznam strateških surovin in metodologija za njihovo izbiro.

V **Prilogi II** sta določena seznam kritičnih surovin in metodologija za njihovo izbiro.

V **Prilogi III** so določeni elementi, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju skladnosti projekta na področju surovin z merili za priznanje statusa strateškega projekta.

V **Prilogi IV** so določena merila, ki jih mora izpolnjevati priznana shema certificiranja.

V **Prilogi V** je določen element, ki ga je treba upoštevati pri opredelitvi pravil za izračun in preverjanje okoljskega odtisa kritičnih surovin.

Priloga VI vsebuje seznam oznak KN in opisov izdelkov, za katere veljajo zahteve glede krožnosti trajnih magnetov.

2023/0079 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 in (EU) 2019/1020

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA —

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[28],

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Dostop do surovin je bistven za gospodarstvo Unije in delovanje notranjega trga. Obstaja vrsta neenergijskih in nekmetijskih surovin, ki se štejejo za kritične zaradi njihovega velikega gospodarskega pomena in izpostavljenosti visokemu tveganju za zanesljivost oskrbe, ki ga pogosto povzroča visoka koncentracija ponudbe iz majhnega števila tretjih držav. Glede na ključno vlogo številnih takih kritičnih surovin pri uresničevanju zelenega in digitalnega prehoda ter njihovo uporabo za obrambne in vesoljske aplikacije se bo povpraševanje v prihodnjih desetletjih eksponentno povečalo. Hkrati se tveganje motenj v oskrbi povečuje zaradi vse večjih geopolitičnih napetosti in konkurence na področju virov. Poleg tega bi povečano povpraševanje po kritičnih surovinah brez ustreznega upravljanja lahko imelo negativne okoljske in socialne učinke. Glede na te trende je treba sprejeti ukrepe za zagotovitev dostopa do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami, da se zaščitita gospodarska odpornost Unije in odprta strateška avtonomija.

(2) Glede na kompleksnost in mednarodno naravo vrednostnih verig kritičnih surovin bi neusklajeni nacionalni ukrepi za zagotovitev zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami zelo verjetno izkrivljali konkurenco in razdrobili notranji trg. Zato bi bilo treba za zaščito delovanja notranjega trga vzpostaviti skupni okvir Unije za skupno obravnavo tega osrednjega izziva.

(3) Prvič, da bi se učinkovito zagotovil dostop Unije do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami, bi moral navedeni okvir vključevati ukrepe za zmanjšanje vse večjih tveganj za zanesljivost oskrbe Unije s krepitvijo zmogljivosti Unije v vseh fazah vrednostne verige strateških surovin, vključno s pridobivanjem, predelavo in

[28] UL C , , str. .

recikliranjem, na podlagi referenčnih vrednosti, opredeljenih za vsako strateško surovino. Drugič, ker se bo Unija še naprej zanašala na uvoz, bi moral okvir vključevati ukrepe za povečanje diverzifikacije zunanje oskrbe s strateškimi surovinami. Tretjič, zagotoviti je treba ukrepe za okrepitev sposobnosti Unije na področju spremljanja in blaženja obstoječih in prihodnjih tveganj za zanesljivost oskrbe. Četrtič, okvir bi moral vsebovati ukrepe za povečanje krožnosti in trajnostnosti kritičnih surovin, ki se uporabljajo v Uniji.

(4) Da bi bili ukrepi iz Uredbe osredotočeni na najpomembnejše materiale, bi bilo treba vzpostaviti seznam strateških surovin in seznam kritičnih surovin. Navedena seznama bi bilo treba uporabljati tudi za usmerjanje in usklajevanje prizadevanj držav članic pri prispevanju k uresničevanju ciljev te uredbe. Seznam strateških surovin bi moral vsebovati surovine, ki so strateško zelo pomembne, ob upoštevanju njihove uporabe v strateških tehnologijah, na katerih temelji zeleni in digitalni prehod, ali za obrambne ali vesoljske aplikacije, za katere je značilna potencialno velika vrzel med svetovno ponudbo in predvidenim povpraševanjem ter za katere je povečanje proizvodnje razmeroma težavno, na primer zaradi dolgega pripravljalnega obdobja za nove projekte, s katerimi bi se povečala zmogljivost oskrbe. Seznam strateških surovin bi bilo treba redno pregledovati in po potrebi posodabljati, da bi se upoštevale morebitne tehnološke in gospodarske spremembe. Da bi bila prizadevanja za povečanje zmogljivosti Unije v vrednostni verigi, krepitev zmogljivosti Unije za spremljanje in zmanjševanje tveganj za zanesljivost oskrbe ter povečanje diverzifikacije oskrbe osredotočena na materiale, za katere so najbolj potrebna, bi se morali ustrezni ukrepi uporabljati le za seznam strateških surovin.

(5) Seznam kritičnih surovin bi moral vsebovati vse strateške surovine ter vse druge surovine, ki so zelo pomembne za celotno gospodarstvo Unije in za katere obstaja visoko tveganje motenj v oskrbi. Komisija bi morala z namenom upoštevanja morebitnih tehnoloških in gospodarskih sprememb in ob nadaljevanju sedanje prakse redno izvajati oceno na podlagi podatkov o proizvodnji, trgovini, uporabi, recikliranju in zamenjavi širokega nabora surovin, da bi posodobila sezname kritičnih in strateških surovin, ki odražajo razvoj gospodarskega pomena in tveganja za zanesljivost oskrbe v zvezi z navedenimi surovinami. Seznam kritičnih surovin bi moral vključevati tiste surovine, ki dosegajo ali presegajo pragove v smislu gospodarskega pomena in tveganja za zanesljivost oskrbe, ne da bi bile zadevne surovine razvrščene glede na kritičnost. Ta ocena bi morala temeljiti na povprečju najnovejših razpoložljivih podatkov za petletno obdobje. Ukrepi iz te uredbe, povezani z enotno kontaktno točko za izdajo dovoljenja, načrtovanje, raziskovanje, spremljanje, krožnost in trajnostnost, bi se morali uporabljati za vse kritične surovine.

(6) Da bi se okrepila zmogljivost Unije vzdolž vrednostne verige strateških surovin, bi bilo treba določiti referenčne vrednosti, na podlagi katerih bi se usmerjala prizadevanja in spremljal napredek. Cilj bi moral biti povečanje zmogljivosti za vsako strateško surovino v vsaki fazi vrednostne verige, pri čemer bi si bilo treba prizadevati za doseganje skupnih referenčnih vrednosti glede zmogljivosti za pridobivanje, predelavo in recikliranje strateških surovin. Prvič, Unija bi morala povečati uporabo lastnih geoloških virov strateških surovin in vzpostaviti zmogljivosti, ki bi ji omogočile pridobivanje materialov, potrebnih za proizvodnjo vsaj 10 % porabe strateških surovin v Uniji. Glede na to, da je zmogljivost pridobivanja močno odvisna od razpoložljivosti geoloških virov Unije, je doseganje te referenčne vrednosti odvisno od take razpoložljivosti. Drugič, da bi Unija vzpostavila celotno vrednostno verigo in preprečila ozka grla v vmesnih fazah, bi morala poleg tega povečati svoje

predelovalne zmogljivosti v vrednostni verigi in biti sposobna proizvesti vsaj 40 % svoje letne porabe strateških surovin. Tretjič, pričakuje se, da se bo v prihodnjih desetletjih vse večji delež porabe strateških surovin v Uniji lahko pokril s sekundarnimi surovinami, kar bi izboljšalo zanesljivost in trajnostnost oskrbe Unije s surovinami. Zato bi morale zmogljivosti Unije za recikliranje omogočati proizvodnjo vsaj 15 % letne porabe strateških surovin v Uniji. Te referenčne vrednosti se nanašajo na obdobje do leta 2030 v skladu s podnebnimi in energetskimi cilji Unije iz Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta[29] ter digitalnimi cilji v okviru digitalnega desetletja[30], ki jih podpirajo. Poleg tega bodo kakovostna delovna mesta, vključno z razvojem spretnosti ter prehajanjem med delovnimi mesti, obravnavala tveganja na sektorskem trgu dela in pomagala zagotoviti konkurenčnost EU.

(7) Unija je pri dobavi nekaterih surovin skoraj v celoti odvisna od ene same države. Take odvisnosti predstavljajo veliko tveganje motenj v oskrbi. Da bi se omejilo tako morebitno tveganje in povečala gospodarska odpornost Unije, bi si bilo treba prizadevati, da Unija do leta 2030 ne bi bila odvisna od ene same tretje države za več kot 65 % dobave katere koli strateške surovine, nepredelane in v kateri koli fazi predelave, pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti državam, s katerimi je Unija vzpostavila strateško partnerstvo za surovine, ki daje večja zagotovila glede tveganj za zanesljivost oskrbe.

(8) Sprejeti je treba ustrezne ukrepe za podporo strateškim projektom, namenjenim pridobivanju, predelavi ali recikliranju strateških surovin v Uniji, ki bi morali skupaj s prizadevanji držav članic prispevati k povečanju zmogljivosti za doseganje referenčnih vrednosti. Tudi drugi ukrepi, zlasti v zvezi z raziskovanjem ali krožnostjo, bi morali prispevati h krepitvi različnih faz vrednostne verige in s tem k doseganju referenčnih vrednosti. Da se zagotovi pravočasno izpolnjevanje referenčnih vrednosti, bi morala Komisija s pomočjo Evropskega odbora za kritične surovine (v nadaljnjem besedilu: Odbor) spremljati napredek pri doseganju referenčnih vrednosti in poročati o njem. Če je sporočeni napredek pri doseganju referenčnih vrednosti na splošno nezadosten, bi morala Komisija oceniti izvedljivost in sorazmernost dodatnih ukrepov. Nezadosten napredek samo pri enem ali majhnem sklopu strateških surovin načeloma ne bi smel sprožiti potrebe po dodatnih prizadevanjih Unije.

(9) Komisija bi morala za krepitev zmogljivosti v Uniji ob podpori Odbora opredeliti strateške projekte v Uniji, ki naj bi postali dejavni na področju pridobivanja, predelave ali recikliranja strateških surovin. Učinkovita podpora strateškim projektom lahko izboljša dostop do materialov za sektorje nižje v prodajni verigi, ustvari gospodarske priložnosti vzdolž vrednostne verige, tudi za MSP, in prispeva k ustvarjanju delovnih mest. Da bi se zagotovil razvoj strateških projektov po vsej Uniji, bi morali biti taki projekti zato upravičeni do racionaliziranih in predvidljivih postopkov za izdajo dovoljenja ter podpore pri pridobivanju dostopa do financiranja. Za usmerjeno podporo in zagotovitev dodane vrednosti projektov bi jih bilo treba pred prejemom take podpore oceniti na podlagi sklopa meril. Strateški projekti v Uniji bi morali okrepiti zanesljivost oskrbe Unije s strateškimi surovinami, pokazati zadostno tehnično izvedljivost ter bi se morali izvajati na okoljsko in družbeno trajnosten način.

---

29 Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

30 Sklep (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi programa politike Digitalno desetletje do leta 2030 (UL L 323, 19.12.2022, str. 4).

Zagotavljati bi morali tudi čezmejne koristi zunaj zadevne države članice. Če Komisija oceni, da so ta merila izpolnjena, bi morala v sklepu objaviti priznanje statusa strateškega projekta. Ker je hitro priznavanje ključnega pomena za učinkovito podporo zanesljivosti oskrbe Unije, bi moral biti postopek ocenjevanja enostaven in ne preveč obremenjujoč.

(10) Komisija bi morala za diverzifikacijo oskrbe Unije s strateškimi surovinami ob podpori Odbora opredeliti strateške projekte v tretjih državah, ki naj bi postali dejavni na področju pridobivanja, predelave ali recikliranja strateških surovin. Da bi se zagotovilo učinkovito izvajanje takih strateških projektov, bi morali ti projekti imeti boljši dostop do financiranja. Da bi se zagotovila njihova dodana vrednost, bi jih bilo treba oceniti na podlagi sklopa meril. Tako kot projekti v Uniji bi morali tudi strateški projekti v tretjih državah okrepiti zanesljivost oskrbe Unije s strateškimi surovinami, pokazati zadostno tehnično izvedljivost in se izvajati trajnostno. Projekti na nastajajočih trgih in v gospodarstvih v razvoju bi morali biti vzajemno koristni za Unijo in zadevno tretjo državo ter dodati vrednost v navedeni državi, pri čemer bi bilo treba upoštevati tudi njihovo skladnost s skupno trgovinsko politiko Unije. Taka vrednost lahko izhaja iz prispevka projekta k več kot eni fazi vrednostne verige ter iz ustvarjanja širših gospodarskih in družbenih koristi v okviru projekta, vključno z ustvarjanjem delovnih mest v skladu z mednarodnimi standardi. Če Komisija oceni, da so ta merila izpolnjena, bi morala v sklepu objaviti priznanje statusa strateškega projekta.

(11) Da bi se zagotovila trajnostnost povečane proizvodnje surovin, bi se morali novi projekti na področju surovin izvajati trajnostno. V ta namen bi bilo treba strateške projekte, ki prejemajo podporo na podlagi te uredbe, oceniti ob upoštevanju mednarodnih instrumentov, ki zajemajo vse vidike trajnostnosti, poudarjene v načelih EU za trajnostne surovine[31], med drugim zagotavljanje varstva okolja, družbeno odgovorne prakse, vključno s spoštovanjem človekovih pravic, kot so pravice žensk, in pregledne poslovne prakse. V okviru projektov bi bilo treba zagotoviti tudi sodelovanje v dobri veri ter celovita in smiselna posvetovanja z lokalnimi skupnostmi, tudi z domorodnimi ljudstvi. Da bi se predlagateljem projektov omogočil jasen in učinkovit način izpolnjevanja tega merila, bi morala zadostovati skladnost z ustrezno zakonodajo Unije, mednarodnimi standardi, smernicami in načeli ali sodelovanje v shemi certificiranja, priznani na podlagi te uredbe.

(12) Vsak predlagatelj strateškega projekta na področju surovin bi moral imeti možnost, da Komisiji predloži vlogo za priznanje statusa strateškega projekta. Vloga bi morala vsebovati več dokumentov in dokazil v zvezi z merili. Za boljšo oceno socialne, okoljske in ekonomske izvedljivosti, izvedljivosti projekta in stopnje zaupanja v ocene bi moral predlagatelj projekta zagotoviti tudi razvrstitev projekta v skladu z okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire, za omogočanje objektivnega potrjevanja pa bi moral to razvrstitev podpreti z ustreznimi dokazi. Vlogi bi morala biti priložena tudi časovnica projekta, da se oceni, kdaj bi projekt lahko prispeval k referenčnim vrednostim za domače zmogljivosti ali diverzifikacijo. Ker je javna podpora rudarskim projektom ključna za njihovo učinkovito izvajanje, bi moral predlagatelj projekta predložiti tudi načrt z ukrepi za njeno spodbujanje. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti socialnim partnerjem, civilni družbi in drugim nadzornim akterjem.

[31] Evropska komisija, Generalni direktorat za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja, Načela EU za trajnostne surovine, Urad za publikacije, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2873/27875.

Predlagatelj projekta bi moral predložiti tudi poslovni načrt, ki bi vseboval informacije o finančni izvedljivosti projekta, pregled že doseženih sporazumov o financiranju in odjemu ter ocene glede morebitnega ustvarjanja delovnih mest in potreb projekta v smislu kvalificirane delovne sile, vključno z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem.

(13) Za zagotovitev uspešne in učinkovite obravnave vlog bi morala imeti Komisija možnost prednostne obravnave vlog za projekte, povezane s specifičnimi nezadostno zastopanimi fazami vrednostne verige ali strateškimi surovinami, da bi lahko zagotovila uravnotežen napredek Unije glede vseh referenčnih vrednosti na področju zmogljivosti Unije, vključenih v to uredbo.

(14) Ker je sodelovanje države članice, na ozemlju katere se bo izvajal strateški projekt, potrebno za zagotovitev njegovega učinkovitega izvajanja, bi morala imeti zadevna država članica pravico nasprotovati, da se projektu prizna status strateškega projekta, in s tem to tudi preprečiti. Če zadevna država članica to stori, bi morala svoje nasprotovanje utemeljiti s sklici na veljavna merila. Podobno Unija ne bi smela priznati statusa strateškega projekta projektom, ki jih bo tretja država izvajala proti volji svoje vlade, zato bi se morala vzdržati priznanja, kadar mu nasprotuje vlada tretje države.

(15) Da bi se preprečila zloraba priznanja statusa strateškega projekta, bi morala imeti Komisija možnost razveljavitve svoje prvotne odločitve o priznanju statusa strateškega projekta, če projekt ne izpolnjuje več pogojev ali če je priznanje temeljilo na vlogi, ki je vsebovala nepravilne podatke. Preden bi lahko Komisija to storila, bi se morala posvetovati z Odborom in zaslišati predlagatelja projekta.

(16) Strateške projekte bi bilo treba glede na njihov pomen za zagotavljanje zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami obravnavati kot projekte v javnem interesu. Zagotavljanje zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami je ključnega pomena za uspeh zelenega in digitalnega prehoda ter odpornost obrambnega in vesoljskega sektorja. Da bi države članice prispevale k zanesljivosti oskrbe s strateškimi surovinami v Uniji, lahko zagotovijo podporo v nacionalnih postopkih za izdajo dovoljenja, da bi pospešile izvajanje strateških projektov v skladu s pravom Unije.

(17) Nacionalni postopki za izdajo dovoljenja zagotavljajo, da so projekti na področju surovin varni, zaščiteni ter v skladu z okoljskimi, družbenimi in varnostnimi zahtevami. Okoljska zakonodaja Unije določa skupne pogoje za postopek in vsebino nacionalnih postopkov za izdajo dovoljenja, s čimer zagotavlja visoko raven varstva okolja in omogoča trajnostno izkoriščanje potenciala Unije v vrednostni verigi surovin. Priznanje statusa strateškega projekta zato ne bi smelo posegati v veljavne pogoje za izdajo dovoljenja za zadevne projekte, vključno s tistimi iz Direktive 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta[32], Direktive Sveta 92/43/EGS[33], Direktive 2000/60/ES[34] Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2010/75/EU[35] Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive 2004/35/ES[36]

---

32 Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).

33 Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

34 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

35 Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2009/147/ES[37] Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive 2006/21/ES[38] Evropskega parlamenta in Sveta.

(18) Po drugi strani pa nepredvidljivost, zapletenost in včasih predolgo trajanje nacionalnih postopkov za izdajo dovoljenja spodkopavajo varnost naložb, ki je potrebna za učinkovit razvoj strateških projektov na področju surovin. Da bi se zagotovilo in pospešilo njihovo učinkovito izvajanje, bi morale države članice za strateške projekte uporabljati racionalizirane in predvidljive postopke za izdajo dovoljenja. V ta namen bi morali strateški projekti dobiti prednostni status na nacionalni ravni, da bi se zagotovili hitra upravna in nujna obravnava v vseh sodnih postopkih in postopkih reševanja sporov, povezanih z njimi. Ta uredba pristojnim organom ne bi smela preprečevati racionalizacije izdajanja dovoljenj za projekte v vrednostni verigi kritičnih surovin, ki niso strateški projekti.

(19) Pristojni organ za izdajo dovoljenja bi moral strateške projekte glede na njihovo vlogo pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami ter njihov prispevek k odprti strateški avtonomiji Unije in zelenemu in digitalnemu prehodu obravnavati kot projekte v javnem interesu. Strateški projekti, ki škodljivo vplivajo na okolje in če spadajo na področje uporabe Direktive 2000/60/ES, Direktive Sveta 92/43/EGS in Direktive 2009/147/ES[39], se lahko odobrijo, če pristojni organ za izdajo dovoljenja na podlagi presoje posameznega primera ugotovi, da javni interes projekta prevlada nad navedenimi vplivi, pri čemer morajo biti izpolnjeni vsi ustrezni pogoji iz navedenih direktiv. Kadar je to ustrezno, bi bilo treba pri presoji posameznega primera upoštevati geološke posebnosti lokacij pridobivanja, ki omejujejo odločitve o lokaciji.

(20) Da bi se zmanjšala zapletenost ter povečali učinkovitost in preglednost postopka za izdajo dovoljenja, bi morali imeti predlagatelji projektov v zvezi s kritičnimi surovinami možnost sodelovanja z enim samim nacionalnim organom, ki je odgovoren za lajšanje in usklajevanje celotnega postopka izdaje dovoljenja ter v primeru strateških projektov v ustreznem roku izda celovito odločitev. V ta namen bi morale države članice imenovati en sam pristojni nacionalni organ. Kadar je to potrebno zaradi notranje organizacije države članice, bi bilo treba omogočiti, da se naloge pristojnega nacionalnega organa pod enakimi pogoji prenesejo na drug organ. Države članice bi morale svojemu pristojnemu nacionalnemu organu ali kateremu koli organu, ki deluje v njegovem imenu, zagotoviti dovolj osebja in sredstev za učinkovito izvajanje njegovih pristojnosti.

(21) Da bi se zagotovila jasnost glede statusa izdaje dovoljenj za strateške projekte in omejila učinkovitost morebitnih nepoštenih pravdnih postopkov, ne da bi se pri tem ogrozila učinkovita sodna presoja, bi morale države članice zagotoviti, da se vsi spori v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za strateške projekte rešijo pravočasno. V ta namen bi morali pristojni nacionalni organi zagotoviti, da imajo vložniki in

---

36 Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode (UL L 143, 30.4.2004, str. 56).

37 Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

38 Direktiva 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti ter o spremembi Direktive 2004/35/ES – Izjava Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 102, 11.4.2006, str. 15).

39 Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

predlagatelji projektov dostop do enostavnega postopka za reševanje sporov ter da se strateški projekti obravnavajo nujno v vseh sodnih postopkih in postopkih reševanja sporov, povezanih s projekti.

(22) Da bi državljani in podjetja lahko neposredno uživali prednosti notranjega trga brez nepotrebnega dodatnega upravnega bremena, Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta[40], s katero je bilo vzpostavljeno enotno digitalno vstopno mesto, določa splošna pravila za spletno zagotavljanje informacij, postopke in podporne storitve, pomembne za delovanje notranjega trga. Zahteve po informacijah in postopki, ki jih zajema ta uredba, bi morali biti v skladu z zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1724. Zlasti bi bilo treba v skladu s členom 6(1) Uredbe (EU) 2018/1724 in Prilogo II k navedeni uredbi zagotoviti, da lahko predlagatelji strateškega projekta v celoti na spletu dostopajo do vseh postopkov v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja in jih tam tudi zaključijo.

(23) Da bi se predlagateljem projektov in drugim vlagateljem zagotovili varnost in jasnost, ki sta potrebni za povečanje razvoja strateških projektov, bi morale države članice zagotoviti, da postopek za izdajo dovoljenja, povezan s takimi projekti, ne preseže predhodno določenega roka. Pri strateških projektih, ki vključujejo le predelavo ali recikliranje, postopek za izdajo dovoljenja ne bi smel trajati več kot eno leto. Pri strateških projektih, ki vključujejo pridobivanje, pa postopek za izdajo dovoljenja ob upoštevanju zapletenosti in obsega morebitnih vplivov ne bi smel trajati več kot dve leti. Države članice bi morale za učinkovito doseganje teh rokov zagotoviti, da imajo odgovorni organi dovolj sredstev in osebja. Komisija z Instrumentom za tehnično podporo države članice na njihovo zahtevo podpira pri oblikovanju, razvoju in izvajanju reform, vključno s krepitvijo upravne zmogljivosti v zvezi z nacionalnim izdajanjem dovoljenj.

(24) Presoje vplivov na okolje in okoljevarstvena dovoljenja, ki se zahtevajo v skladu s pravom Unije, tudi v zvezi z vodo, habitati in pticami, so sestavni del postopka za izdajo dovoljenja za projekt na področju surovin in bistveni zaščitni ukrep za zagotovitev, da se negativni vplivi na okolje preprečijo ali čim bolj zmanjšajo. Vendar bi bilo treba za zagotovitev predvidljivosti in pravočasnosti postopkov za izdajo dovoljenja za strateške projekte izkoristiti vse možnosti za racionalizacijo potrebnih presoj in dovoljenj, hkrati pa ohraniti raven varstva okolja. V zvezi s tem bi bilo treba zagotoviti združitev potrebnih presoj, da se prepreči nepotrebno prekrivanje, in poskrbeti, da se predlagatelji projektov in pristojni organi pred izvedbo združene presoje izrecno dogovorijo o njenem obsegu, da se prepreči nepotrebno nadaljnje ukrepanje.

(25) Spori v zvezi z rabo zemljišč lahko ovirajo izvajanje projektov na področju kritičnih surovin. Dobro zasnovani načrti, vključno s prostorskimi načrti in določanjem namembnosti zemljišč, ki upoštevajo potencial za izvajanje projektov na področju kritičnih surovin in katerih morebitni vplivi na okolje so ocenjeni, lahko pomagajo uravnotežiti javne dobrine in interese, saj zmanjšujejo tveganje sporov in pospešujejo trajnostno uvajanje projektov na področju surovin v Uniji. Pristojni nacionalni,

---

40 Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (UL L 295, 21.11.2018, str. 1).

regionalni in lokalni organi bi zato morali razmisliti o vključitvi določb za projekte na področju surovin v pripravo ustreznih načrtov.

(26) Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami se v Uniji pogosto soočajo s težavami pri dostopu do financiranja. Za trge kritičnih surovin so pogosto značilni velika nestanovitnost cen, dolga pripravljalna obdobja, visoka koncentracija in nepreglednost. Poleg tega financiranje sektorja zahteva visoko raven strokovnega znanja, ki ga finančne institucije pogosto nimajo. Da bi odpravile te dejavnike in prispevale k zagotavljanju stabilne in zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami, bi morale države članice in Komisija pomagati pri dostopu do financiranja in upravne podpore.

(27) Močno vrednostno verigo v Evropi je mogoče vzpostaviti le z ustreznimi finančnimi sredstvi. Komisija bo sodelovala z izvajalskimi partnerji programa InvestEU pri iskanju načinov za povečanje podpore naložbam v skladu s skupnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/523[41] in te uredbe. Svetovalno vozlišče InvestEU lahko prispeva k oblikovanju nabora izvedljivih projektov.

(28) Da bi se odpravile omejitve trenutno pogosto razdrobljenih prizadevanj za javne in zasebne naložbe ter olajšala povezovanje in donosnost naložb, bi morale Komisija, države članice in spodbujevalne banke bolje usklajevati obstoječe programe financiranja na ravni Unije in nacionalni ravni in ustvarjati sinergije med njimi ter zagotoviti boljše usklajevanje in sodelovanje z industrijo in ključnimi deležniki iz zasebnega sektorja. V ta namen bi bilo treba ustanoviti posebno podskupino Odbora, ki bi združevala strokovnjake iz držav članic in Komisije ter ustrezne javne finančne institucije. Ta podskupina bi morala razpravljati o posameznih finančnih potrebah strateških projektov in njihovih obstoječih možnostih financiranja, da bi lahko predlagateljem projektov predlagala, kako najbolje dostopati do obstoječih možnosti financiranja. Odbor bi moral pri obravnavi in oblikovanju priporočil za financiranje strateških projektov v tretjih državah upoštevati zlasti strategijo Global Gateway[42].

(29) Zasebne naložbe podjetij, finančnih vlagateljev in odjemalcev so bistvene. Kadar zgolj zasebne naložbe ne zadostujejo, je lahko za učinkovit začetek izvajanja projektov v vrednostni verigi kritičnih surovin potrebna javna podpora, na primer v obliki jamstev, posojil ali naložb lastniškega kapitala in navideznega lastniškega kapitala. Ta javna podpora lahko pomeni državno pomoč. Taka pomoč mora imeti spodbujevalen učinek ter mora biti potrebna, ustrezna in sorazmerna. Obstoječe smernice o državni pomoči, ki so bile pred kratkim temeljito revidirane v skladu s cilji dvojnega prehoda, zagotavljajo številne možnosti za podporo naložbam v vrednostni verigi kritičnih surovin pod določenimi pogoji.

(30) Javna podpora se uporablja za sorazmerno obravnavanje specifičnega ugotovljenega nedelovanja trga ali neoptimalnih naložbenih okoliščin, ukrepi pa ne bi smeli podvajati ali izrivati zasebnega financiranja ali izkrivljati konkurence na notranjem trgu. Ukrepi bi morali imeti jasno dodano vrednost za Unijo.

(31) Nestanovitne cene več strateških surovin, ki jih še poslabšujejo omejena sredstva za njihovo varovanje na terminskih borzah, ovirajo tako predlagatelje projektov pri zagotavljanju financiranja za strateške projekte na področju surovin kot tudi

[41] Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30)

[42] Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki – Strategija Global Gateway (JOIN(2021) 30 final).

potrošnike nižje v prodajni verigi, ki si želijo zagotoviti stabilne in predvidljive cene ključnih vhodnih materialov. Da bi se zmanjšala negotovost glede prihodnjih cen strateških surovin, je treba zagotoviti vzpostavitev sistema, ki bo zainteresiranim odjemalcem in predlagateljem strateških projektov omogočal, da navedejo svoje ponudbe za nakup ali prodajo ter vzpostavijo medsebojne stike, če so zadevne ponudbe potencialno združljive.

(32) Obstoječe znanje in kartiranje najdišč surovin v Uniji sta bila razvita v času, ko zagotavljanje oskrbe s kritičnimi surovinami za razvoj strateških tehnologij ni bila prednostna naloga. Države članice bi morale za pridobivanje in posodabljanje informacij o najdiščih kritičnih surovin pripraviti nacionalne programe za splošno raziskovanje kritičnih surovin, ki bi morali vključevati ukrepe, kot so kartiranje mineralov, geokemijske kampanje, geoznanstvene raziskave in ponovna obdelava obstoječih geoznanstvenih naborov podatkov. Opredelitev najdišč mineralov ter ocena tehnične in ekonomske izvedljivosti njihovega pridobivanja vključujeta visoko finančno tveganje. Da bi države zmanjšale navedeno tveganje in olajšale razvoj projektov pridobivanja, bi morale objaviti informacije, pridobljene med zadevnim nacionalnim raziskovalnim programom, po potrebi z uporabo okvira infrastrukture za prostorske informacije, vzpostavljenega z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta[43].

(33) Satelitski podatki in storitve, ki izhajajo iz opazovanja Zemlje, lahko podprejo prizadevanja za trajnostne vrednostne verige kritičnih surovin z zagotavljanjem stalnega pretoka informacij, ki bi lahko bile koristne za dejavnosti, kot so spremljanje in upravljanje rudarskih območij, presoja okoljskega in socialno-ekonomskega vpliva ali raziskovanje mineralnih virov. Ker se lahko z opazovanjem Zemlje zagotovijo tudi podatki o oddaljenih in nedostopnih območjih, bi ga morale države članice v največji možni meri upoštevati pri pripravi in izvajanju svojih nacionalnih raziskovalnih programov.

(34) Čeprav je za zagotovitev večje zanesljivosti oskrbe potrebna okrepitev vrednostne verige kritičnih surovin v Uniji, bodo oskrbovalne verige kritičnih surovin ostale globalne in izpostavljene zunanjim dejavnikom. Nedavni ali tekoči dogodki, ki segajo od krize zaradi COVID-19 do neizzvane in neupravičene vojaške agresije proti Ukrajini, so izpostavili, kako ranljive so nekatere oskrbovalne verige Unije za motnje. Da bi lahko države članice in evropska industrija predvidele motnje v oskrbi in bile pripravljene prenesti njihove posledice, bi bilo treba razviti ukrepe za povečanje zmogljivosti na področju spremljanja, usklajevanje strateških zalog in krepitev pripravljenosti podjetij.

(35) Države članice nimajo enakih zmogljivosti za ozaveščanje o tveganjih in njihovo predvidevanje, poleg tega pa niso vse države članice razvile namenskih struktur, ki spremljajo oskrbovalne verige kritičnih surovin in lahko obveščajo podjetja o morebitnih tveganjih za motnje v oskrbi. Nekatera podjetja vlagajo v spremljanje svojih oskrbovalnih verig, druga pa za to nimajo dovolj zmogljivosti. Zato bi morala Komisija glede na svetovno razsežnost in zapletenost oskrbovalnih verig kritičnih surovin razviti posebno preglednico za ocenjevanje tveganj za zanesljivost oskrbe s

---

[43] Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

kritičnimi surovinami ter zagotoviti, da so zbrane informacije dostopne javnim organom in zasebnim akterjem, s čimer bi se povečale sinergije med državami članicami. Da bi bile vrednostne verige Unije ustrezno pripravljene na morebitne motnje v oskrbi, bi morala Komisija izvajati teste izjemnih situacij, s katerimi bi ocenila ranljivost oskrbovalnih verig strateških surovin in njihovo izpostavljenost tveganjem za zanesljivost oskrbe. Države članice bi morale k temu prispevati tako, da bi take teste izjemnih situacij po možnosti izvajale prek svojih nacionalnih agencij za oskrbo in informiranje, ki pokrivajo kritične surovine. Odbor bi moral zagotoviti, da Komisija in države članice usklajeno izvajajo teste izjemnih situacij. Če nobena država članica nima zmogljivosti za izvedbo zahtevanega testa izjemnih situacij za določeno strateško surovino, bi ga morala Komisija opraviti sama. Komisija bi morala pri objavi rezultatov takih testov izjemnih situacij predlagati tudi morebitne strategije, ki bi jih javni organi in zasebni akterji lahko sprejeli za ublažitev tveganj za zanesljivost oskrbe, kot sta vzpostavitev strateških zalog ali nadaljnja diverzifikacija njihove oskrbe. Za namene zbiranja informacij, potrebnih za izvajanje ukrepov spremljanja in testov izjemnih situacij, bi se morala Komisija usklajevati z ustrezno stalno podskupino Odbora, države članice pa bi morale opredeliti in spremljati ključne udeležence na trgu, ki so pomembni za delovanje vrednostne verige. Če noben član stalne podskupine nima zmogljivosti za izvedbo zahtevanega testa izjemnih situacij za določeno strateško surovino, bi ga morala Komisija opraviti sama.

(36) Strateške zaloge so pomembno orodje za ublažitev motenj v oskrbi, zlasti kar zadeva surovine. Čeprav predlagani instrument za izredne razmere na enotnem trgu omogoča morebiten razvoj takih zalog v primeru aktivacije previdnostnega načina na enotnem trgu, države članice in podjetja v času pred motnjami v oskrbi nimajo obveznosti ustvarjanja ali usklajevanja svojih strateških zalog. Poleg tega v Evropski uniji ni mehanizma usklajevanja, ki bi omogočal razvoj skupne ocene ter analize morebitnih prekrivanj in sinergij. Zato bi morale države članice ob upoštevanju trenutnega pomanjkanja ustreznih informacij Komisiji najprej zagotoviti informacije o svojih strateških zalogah, ne glede na to, ali jih upravljajo javni organi ali gospodarski subjekti v imenu držav članic. Take informacije bi morale vključevati raven razpoložljivih zalog za posamezno strateško surovino, napovedi glede ravni zalog ter pravila in postopke, ki se uporabljajo za te zaloge. Vsaka zahteva bi morala biti sorazmerna, upoštevati bi morala stroške in prizadevanja, potrebna za zagotavljanje podatkov, ter vpliv na nacionalno varnost, in določiti ustrezne roke za predložitev zahtevanih informacij. Analizi se lahko dodajo informacije o zalogah gospodarskih subjektov, vendar to ne pomeni zahteve po takih informacijah. Komisija bi morala varno ravnati s podatki in informacije objavljati le na zbirni ravni. V drugem koraku bi morala na podlagi pridobljenih informacij pripraviti osnutek referenčne vrednosti za varno raven zalog Unije, ob upoštevanju skupne letne porabe zadevnih strateških surovin v Uniji. Na podlagi primerjave med obstoječimi zalogami in skupnimi ravnmi strateških zalog za strateške surovine po vsej Uniji bi moral imeti Odbor v soglasju s Komisijo možnost, da državam članicam izda nezavezujoča mnenja o tem, kako povečati konvergenco, in jih spodbudi k ustvarjanju strateških zalog. Pri tem bi moral upoštevati potrebo po ohranitvi spodbud za razvoj strateških zalog s strani zasebnih upravljavcev, ki uporabljajo strateške surovine.

(37) Komisija bi morala za zagotovitev nadaljnjega usklajevanja in pred sodelovanjem držav članic v mednarodnih forumih omogočiti potrebno posvetovanje, na katerem bi se lahko razpravljalo o takih strateških zalogah, zlasti prek posebne stalne podskupine Odbora. Da bi se povečalo dopolnjevanje med tem predlogom in drugimi horizontalnimi ali tematskimi instrumenti, bi morala Komisija zagotoviti tudi, da se

zbrane in združene informacije posredujejo previdnostnim mehanizmom v zvezi s krizami ali mehanizmom kriznega upravljanja, kot so svetovalna skupina predlaganega instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu, Evropski odbor za polprevodnike iz predlaganega akta o čipih, odbor HERA ali odbor za zdravstvene krize.

(38) Da bi bila velika podjetja, ki proizvajajo strateške tehnologije v Uniji z uporabo strateških surovin, dovolj pripravljena za soočanje z motnjami v oskrbi, bi morala revidirati svoje oskrbovalne verige in o tem poročati svojemu upravnemu odboru. S tem se bo zagotovilo, da bodo upoštevala tveganja za zanesljivost oskrbe s strateškimi surovinami in razvila ustrezne blažitvene strategije, ki jim bodo omogočale boljšo pripravljenost v primeru motenj v oskrbi. Podobno bi morala velika podjetja, ki spadajo na to področje uporabe, izvajati redne teste izjemnih situacij za svoje oskrbovalne verige strateških surovin, da bi zagotovila upoštevanje vseh različnih scenarijev, ki lahko vplivajo na njihovo oskrbo v primeru motnje. Na podlagi teh ukrepov se bodo dodatno preučili stroški morebitnih tveganj za zanesljivost oskrbe.

(39) Številni trgi za strateške surovine niso popolnoma pregledni in so skoncentrirani na strani ponudbe, kar povečuje pogajalsko moč prodajalcev in zvišuje cene za kupce. Da bi Komisija pomagala znižati cene za podjetja s sedežem v Uniji, bi morala vzpostaviti sistem, ki lahko združi povpraševanja zainteresiranih kupcev. Pri razvoju takega sistema bi morala upoštevati izkušnje, pridobljene pri podobnih prizadevanjih, zlasti v zvezi s skupno nabavo plina, kot je določeno v Uredbi Sveta 2022/2576[44]. Tudi organi držav članic bi morali imeti možnost sodelovanja v tem sistemu, da bi ustvarili svoje strateške zaloge. Vsi ukrepi v okviru tega mehanizma bi morali biti združljivi s konkurenčnim pravom Unije.

(40) Določbe o spremljanju in strateških zalogah iz te uredbe ne zajemajo usklajevanja nacionalnih zakonov in predpisov ter ne nadomeščajo obstoječih mehanizmov. Spodbude za spremljanje in pripravljenost na tveganja bi morale biti v skladu z evropskimi instrumenti. Zato bi se instrumenti, kot sta predlog o instrumentu za izredne razmere na enotnem trgu, katerega namen je predvideti in ublažiti krize, ki vplivajo na delovanje enotnega trga, ter se odzvati nanje, ali Uredba Sveta (EU) 2022/2372[45] o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije, še vedno lahko uporabljali za kritične in strateške surovine v primeru krize ali nevarnosti, če te spadajo na področje uporabe takih instrumentov. Dopolnjevanje in skladnost med to uredbo in kriznimi instrumenti bi bilo treba zagotoviti z izmenjavo informacij.

(41) Večina kritičnih surovin so kovine, ki jih je načeloma mogoče neskončno reciklirati, čeprav se kakovost pri tem včasih slabša. To omogoča prehod na resnično krožno gospodarstvo v okviru zelenega prehoda. Po začetni fazi hitre rasti povpraševanja po kritičnih surovinah za nove tehnologije, v kateri bosta primarno pridobivanje in predelava še vedno prevladujoč vir, bi moralo recikliranje postati vse pomembnejše ter zmanjšati potrebo po primarnem pridobivanju in z njim povezane vplive. Vendar so stopnje recikliranja večine kritičnih surovin nizke, sistemi in tehnologije recikliranja

---

44 Uredba Sveta (EU) 2022/2576 z dne 19. decembra 2022 o krepitvi solidarnosti z boljšim usklajevanjem nakupov plina, zanesljivimi referenčnimi cenami in čezmejno izmenjavo plina (UL L 335, 29.12.2022, str. 1).

45 Uredba Sveta (EU) 2022/2372 z dne 24. oktobra 2022 o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije (UL L 314, 6.12.2022, str. 64).

pa pogosto niso prilagojeni posebnostim teh surovin. Zato so potrebni ukrepi, ki obravnavajo različne dejavnike, ki zavirajo potencial za krožnost.

(42) Države članice ohranjajo pomembne pristojnosti na področju krožnosti, na primer na področju sistemov zbiranja in obdelave odpadkov. Te bi bilo treba uporabiti za povečanje stopenj zbiranja in recikliranja tokov odpadkov z velikim potencialom za predelavo kritičnih surovin, na primer z uporabo finančnih spodbud, kot so popusti, denarne nagrade ali sistemi kavcij. Organi držav članic bi morali dosegati spremembe tudi kot kupci kritičnih surovin in izdelkov, ki jih vsebujejo, nacionalni raziskovalni in inovacijski programi pa bi morali zagotavljati znatna sredstva za izboljšanje znanja in tehnologij za krožnost kritičnih surovin ter učinkovitost materialov. Nazadnje, države članice bi morale spodbujati predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov z izboljšanjem razpoložljivosti informacij ter obravnavanjem pravnih, gospodarskih in tehničnih ovir. Ena od možnih rešitev, ki bi jih morale preučiti države članice, so mehanizmi delitve tveganja med upravljavci in državami članicami za spodbujanje predelave iz zaprtih objektov za ravnanje z odpadki.

(43) Unija ima v številnih svojih regijah zapuščino pridobivanja surovin in s tem znatne količine rudarskih odpadkov v zaprtih objektih, katerih potencial za kritične surovine na splošno ni bil analiziran, saj se je njihov gospodarski pomen povečal šele pred kratkim. Predelava kritičnih surovin iz objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki lahko ustvari gospodarsko vrednost in delovna mesta v zgodovinsko rudarskih regijah, na katere pogosto vplivata deindustrializacija in nazadovanje. Pomanjkanje pozornosti glede kritičnih surovin in informacij o njej, zlasti v zaprtih objektih za ravnanje z odpadki, je ključna ovira za večjo uporabo potenciala za kritične surovine, ki ga predstavljajo rudarski odpadki.

(44) Predelava kritičnih surovin iz objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki bi morala biti del vrednotenja ustreznih objektov za ravnanje z odpadki. Direktiva 2006/21/ES določa visoke zahteve v zvezi z varovanjem okolja in zdravja ljudi za ravnanje z odpadki iz ekstraktivnih dejavnosti. Čeprav bi bilo treba te visoke zahteve ohraniti, je primerno določiti dodatne ukrepe za čim večjo predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov.

(45) Upravljavci obstoječih in novih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki bi morali izvesti predhodno študijo ekonomske presoje v zvezi s predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov v objektu in iz nastajanja takih odpadkov. V skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki iz Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta[46] bi bilo treba prednostno preprečevati nastajanje odpadkov, ki vsebujejo kritične surovine, in sicer s pridobivanjem kritičnih surovin iz pridobljenih količin, preden te postanejo odpadki. Upravljavci bi morali pri pripravi te študije zbrati potrebne informacije, vključno s koncentracijami in količinami kritičnih surovin v rudarskih odpadkih, ter oceniti več možnosti v zvezi s procesi, dejavnostmi ali poslovnimi dogovori, ki bi lahko omogočile ekonomsko izvedljivo predelavo kritičnih surovin. Ta obveznost dopolnjuje obveznosti iz Direktive 2006/21/ES in nacionalnih zakonov, s katerimi se ta prenaša, ter se neposredno uporablja. Upravljavci in pristojni organi bi si morali pri njenem izvajanju prizadevati za zmanjšanje upravnega bremena in čim boljše povezovanje postopkov.

---

46 Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

(46) Da bi države članice obravnavale sedanje pomanjkanje informacij o potencialu za kritične surovine v zaprtih objektih za ravnanje z rudarskimi odpadki, bi morale v skladu s pravili Unije o konkurenci pripraviti podatkovno zbirko z vsemi informacijami, ki so pomembne za spodbujanje predelave, zlasti o količinah in koncentracijah kritičnih surovin v objektu za ravnanje z rudarskimi odpadki. Informacije bi morale biti javno dostopne v uporabniku prijazni in digitalni obliki, ki bi omogočala dostop do podrobnejših tehničnih informacij. Države članice bi morale za olajšanje uporabniku prijaznega dostopa do informacij na primer zagotoviti kontaktno točko, ki bi omogočila bolj poglobljene izmenjave s potencialnimi razvijalci projektov na področju predelave kritičnih surovin. Podatkovna zbirka bi morala biti zasnovana tako, da bi potencialnim predlagateljem projektov omogočila enostavno prepoznavanje objektov z velikim potencialom za ekonomsko izvedljivo predelavo. Da bi se omejeni viri ciljno usmerili, bi morale države članice pri zbiranju informacij uporabiti večstopenjski pristop in izvajati zahtevnejše korake zbiranja informacij le za najbolj obetavne objekte. Dejavnosti zbiranja informacij bi morale biti namenjene zagotavljanju točnih in reprezentativnih informacij o objektih za ravnanje z rudarskimi odpadki ter pridobivanju najboljšega možnega prikaza potenciala za predelavo kritičnih surovin.

(47) Trajni magneti so vgrajeni v najrazličnejše izdelke, pri čemer so vetrne turbine in električna vozila najpomembnejši in najhitreje rastoči načini uporabe, pa tudi druge izdelke, vključno z napravami za slikanje z magnetno resonanco, industrijskimi roboti, lahkimi prevoznimi sredstvi, generatorji hlajenja, toplotnimi črpalkami, elektromotorji, industrijskimi električnimi črpalkami, avtomatskimi pralnimi stroji, sušilnimi stroji, mikrovalovnimi pečicami, sesalniki in pomivalnimi stroji, ki imajo znatne količine takih magnetov, vrednih predelave. Večina trajnih magnetov, zlasti najučinkovitejših vrst, vsebuje kritične surovine, kot so neodim, prazeodim, disprozij in terbij, bor, samarij, nikelj ali kobalt. Njihovo recikliranje je mogoče, vendar se danes v Uniji izvaja le v majhnem obsegu ali v okviru raziskovalnih projektov. Trajni magneti bi zato morali biti prednostni izdelek za povečanje krožnosti.

(48) Predpogoj za učinkovito recikliranje magnetov je, da imajo izvajalci recikliranja dostop do potrebnih informacij o količini, vrsti in kemični sestavi magnetov v izdelku, njihovi lokaciji ter uporabljeni površinski zaščiti, lepilih in dodatkih, pa tudi o tem, kako odstraniti trajne magnete iz izdelka. Poleg tega bi morali trajni magneti, vgrajeni v izdelke, dane na trg Unije, sčasoma vsebovati vse večjo količino recikliranih materialov, da se zagotovi gospodarska upravičenost recikliranja magnetov. V prvi fazi bi bilo treba zagotoviti preglednost glede vsebnosti recikliranih materialov, po posebni oceni ustrezne ravni in verjetnih učinkov pa bi bilo treba določiti minimalno vsebnost recikliranih materialov.

(49) Kritične surovine, ki se prodajajo na trgu Unije, so pogosto certificirane v zvezi s trajnostnostjo njihove proizvodnje in oskrbovalne verige. Certificiranje se lahko opravi v okviru številnih javnih in zasebnih shem certificiranja, ki imajo različne obsege in stopnje strogosti, kar lahko povzroči zmedo glede narave in verodostojnosti trditev o relativni trajnostnosti kritičnih surovin, danih na trg Unije na podlagi takega certificiranja. Komisija bi morala biti pooblaščena za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi bi priznala sheme certificiranja, ki bi jih bilo treba šteti za celovite in zaupanja vredne, s čimer bi organom in udeležencem na trgu zagotovila skupno podlago za ocenjevanje trajnostnosti kritičnih surovin. Priznati bi bilo treba le sheme certificiranja, ki zajemajo širok nabor vidikov trajnostnosti, med drugim varstvo okolja, človekove pravice, vključno s pravicami delavcev, in preglednost poslovanja,

ter vsebujejo določbe o neodvisnem preverjanju in spremljanju skladnosti s strani tretjih oseb. Za zagotovitev učinkovitih postopkov bi bilo treba predlagateljem projektov, ki zaprosijo za priznanje statusa strateškega projekta, omogočiti, da se pri dokazovanju trajnostnega izvajanja njihovega projekta sklicujejo na sodelovanje v priznani shemi.

(50) Proizvodnja kritičnih surovin v različnih fazah vrednostne verige vpliva na okolje, bodisi na podnebje, vodo, živalstvo ali rastlinstvo. Da bi se omejila taka škoda in spodbudila proizvodnja bolj trajnostnih kritičnih surovin, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za razvoj sistema za izračun okoljskega odtisa kritičnih surovin, vključno s postopkom preverjanja, s čimer bi se zagotovilo, da so pri kritičnih surovinah, danih na trg Unije, javno prikazane informacije o takem odtisu. Sistem bi moral temeljiti na znanstveno utemeljenih metodah ocenjevanja in ustreznih mednarodnih standardih s področja ocene življenjskega kroga. Zahtevo glede izjave o okoljskem odtisu materiala bi bilo treba uporabiti le, kadar je na podlagi namenske ocene ugotovljeno, da bi prispevala k podnebnim in okoljskim ciljem Unije z olajšanjem nabave kritičnih surovin z manjšim okoljskim odtisom in ne bi nesorazmerno vplivala na trgovinske tokove. Komisija bi morala po sprejetju ustreznih metod izračuna razviti razrede učinkovitosti za kritične surovine, s čimer bi potencialnim kupcem omogočila enostavno primerjavo relativnega okoljskega odtisa razpoložljivih materialov in usmerila trg k bolj trajnostnim materialom. Prodajalci kritičnih surovin bi morali zagotoviti, da je izjava o okoljskem odtisu na voljo njihovim strankam. Preglednost relativnega odtisa kritičnih surovin, danih na trg Unije, lahko omogoči tudi druge politike na ravni Unije in nacionalni ravni, kot so spodbude ali merila za zeleno javno naročanje, ki spodbujajo proizvodnjo kritičnih surovin z manjšimi vplivi na okolje.

(51) Metode okoljskega odtisa so ustrezna podlaga za razvoj pravil za izračun. Temeljijo na znanstveno utemeljenih metodah ocenjevanja, ki upoštevajo razvoj na mednarodni ravni in zajemajo vplive na okolje, vključno s podnebnimi spremembami in vplivi, povezanimi z vodo, zrakom, tlemi, viri, rabo zemljišč in toksičnostjo.

(52) Zagotoviti bi bilo treba, da odgovorni upravljavci ocenijo skladnost svojih izdelkov ali materialov z zahtevami glede izboljšanja krožnosti trajnih magnetov in izjave o okoljskem odtisu kritičnih surovin, preden jih dajo na trg, ter da pristojni organi učinkovito izvršujejo take zahteve. Določbe o skladnosti in nadzoru trga iz Uredbe 2019/1020 in Uredbe (EU) 2023/xxx *[Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke]* so zasnovane za obravnavo tega izziva in bi se zato morale uporabljati tudi za navedene zahteve. Za nadaljnjo zagotovitev optimalne uporabe obstoječih okvirov bi bilo treba zagotoviti, da se skladnost izdelkov, ki morajo biti homologirani v skladu z Uredbo (EU) 2018/858 ali Uredbo (EU) št. 168/2013, izvršuje prek obstoječega homologacijskega sistema.

(53) Komisija bi morala, kot je določeno v členu 10(1) Uredbe (EU) št. 1025/2012, od ene ali več evropskih organizacij za standardizacijo zahtevati pripravo evropskih standardov v podporo ciljem te uredbe.

(54) Unija je s tretjimi državami sklenila strateška partnerstva na področju surovin, da bi izvedla akcijski načrt za kritične surovine iz leta 2020. Za diverzifikacijo oskrbe bi se morala ta prizadevanja nadaljevati. Da bi razvile in zagotovile skladen okvir za sklepanje prihodnjih partnerstev, bi morale države članice in Komisija v okviru sodelovanja v Odboru razpravljati in se uskladiti med drugim tudi o tem, ali obstoječa partnerstva dosegajo zastavljene cilje, o prednostnem izbiranju tretjih držav za nova

partnerstva, vsebini takih partnerstev in o njihovi skladnosti ter morebitnih sinergijah med dvostranskim sodelovanjem držav članic z zadevnimi tretjimi državami. Unija bi si morala v skladu s svojo strategijo Global Gateway prizadevati za vzajemno koristna partnerstva z nastajajočimi trgi in gospodarstvi v razvoju, ki prispevajo k diverzifikaciji njene oskrbovalne verige surovin in dodajajo vrednost proizvodnji v teh državah.

(55) Za podporo izvajanju nalog v zvezi z razvojem strateških projektov in njihovim financiranjem, raziskovalnimi programi, zmogljivostmi za spremljanje ali strateškimi zalogami ter za ustrezno svetovanje Komisiji bi bilo treba ustanoviti Evropski odbor za kritične surovine. Odbor bi morale sestavljati države članice in Komisija, pri čemer bi moralo biti omogočeno sodelovanje drugih strani kot opazovalcev. Za razvoj strokovnega znanja, potrebnega za izvajanje nekaterih nalog, bi moral Odbor ustanoviti stalne podskupine za financiranje, raziskovanje, spremljanje in strateške zaloge, ki bi morale delovati kot mreža različnih ustreznih nacionalnih organov ter bi se po potrebi posvetovale z industrijo, akademiki, civilno družbo in drugimi ustreznimi deležniki. Nasveti in mnenja Odbora bi morali biti nezavezujoči, če pa ne bi bili podani, to Komisiji ne bi smelo preprečevati opravljanja njenih nalog v skladu s to uredbo.

(56) Pomanjkanje napredka pri doseganju ciljev, vključno z referenčnimi vrednostmi na področjih zmogljivosti in diverzifikacije, lahko pomeni, da je treba sprejeti dodatne ukrepe. Komisija bi zato morala spremljati napredek pri doseganju navedenih ciljev.

(57) Da bi bilo upravno breme za države članice čim manjše, bi bilo treba racionalizirati različne obveznosti poročanja, Komisija pa bi morala pripraviti predlogo, ki bi državam članicam omogočala izpolnjevanje njihovih obveznosti poročanja o projektih, raziskovanju, spremljanju ali strateških zalogah v okviru redno objavljenega enotnega dokumenta, ki je lahko zaupen ali pa je dostop do njega omejen.

(58) Da bi bilo sodelovanje pristojnih organov na ravni Unije in nacionalni ravni zaupanja vredno in konstruktivno, bi morale vse strani, vključene v uporabo te uredbe, spoštovati zaupnost informacij in podatkov, ki so jih pridobile pri opravljanju svojih nalog. Komisija in pristojni nacionalni organi, njihovi uradniki, javni uslužbenci in druge osebe, ki delajo pod nadzorom teh organov, ter uradniki in javni uslužbenci drugih organov držav članic ne bi smeli razkrivati informacij, ki so jih pridobili ali izmenjali v skladu s to uredbo in za katere velja obveznost varovanja poslovnih skrivnosti. To bi moralo veljati tudi za Evropski odbor za kritične surovine. S podatki bi bilo treba ravnati in jih hraniti v varnem okolju.

(59) Pri sprejemanju delegiranih aktov na podlagi člena 290 PDEU je zlasti pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov, in da se taka posvetovanja izvedejo v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje[47]. Da bi se zagotovilo enakopravno sodelovanje pri pripravi delegiranih aktov, Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki se nanašajo na pripravo delegiranih aktov.

(60) Da bi se zagotovili enotni pogoji izvajanja te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za: (a) določitev predlog, ki se uporabljajo za vloge za priznanje

[47] UL L 123, 12.5. 2016, str. 1.

statusa strateških projektov, poročila o napredku v zvezi s strateškimi projekti, nacionalne raziskovalne programe in poročanje držav članic v zvezi z raziskovanjem, spremljanjem, strateškimi zalogami in krožnostjo; (b) določitev izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov, ki imajo velik potencial za predelavo kritičnih surovin, ter (c) določitev meril in njihove uporabe za priznavanje shem, povezanih s trajnostnostjo kritičnih surovin. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta[48].

(61) Za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti iz te uredbe, zlasti v zvezi z izpolnjevanjem zahtev za okoljsko primerno zasnovo, bi bilo treba naložiti kazni podjetjem, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti, vključno s pripravljenostjo na tveganja, poročanjem o projektih in informacijami o možnosti recikliranja. Zato morajo države članice v nacionalni zakonodaji določiti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni za neupoštevanje določb te uredbe.

(62) Komisija bi morala opraviti vrednotenje te uredbe. Navedeno vrednotenje bi moralo v skladu s točko 22 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje temeljiti na petih merilih, tj. uspešnosti, učinkovitosti, ustreznosti, skladnosti in dodani vrednosti, ter biti podlaga za ocene učinka glede morebitnih nadaljnjih ukrepov. Komisija bi morala Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predložiti poročilo o izvajanju te uredbe in napredku pri doseganju njenih ciljev, vključno z referenčnimi vrednostmi na področju zmogljivosti in diverzifikacije. V poročilu bi bilo treba na podlagi izvajanja ukrepov, povezanih s preglednostjo okoljskega odtisa kritičnih surovin, oceniti tudi ustreznost določitve najvišjih pragov v zvezi z okoljskim odtisom.

(63) Če kateri koli ukrep, predviden s to uredbo, pomeni državno pomoč, določbe o takih ukrepih ne posegajo v uporabo členov 107 in 108 PDEU.

(64) Ker države članice same ne morejo zadovoljivo doseči cilja te uredbe, tj. izboljšanja delovanja notranjega trga z vzpostavitvijo okvira za zagotovitev dostopa Unije do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami, temveč se zaradi svojega obsega in učinkov lahko dosežejo le na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). Ta uredba v skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje 1

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja in cilji

[48] Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

1. Splošni cilj te uredbe je izboljšati delovanje notranjega trga z vzpostavitvijo okvira za zagotovitev dostopa Unije do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami.

2. Da bi se dosegel splošni cilj iz odstavka 1, je namen te uredbe:

   (a) okrepiti različne faze vrednostne verige strateških surovin z namenom znatnega povečanja zmogljivosti Unije za vsako strateško surovino do leta 2030, da se zmogljivost Unije na splošno približa naslednjim referenčnim vrednostim ali jih doseže:

      (i) zmogljivosti pridobivanja Unije omogočajo pridobivanje rud, mineralov ali koncentratov, potrebnih za proizvodnjo vsaj 10 % letne porabe strateških surovin v Uniji, če zaloge Unije to omogočajo;

      (ii) predelovalne zmogljivosti Unije, vključno z vsemi vmesnimi fazami predelave, omogočajo proizvodnjo vsaj 40 % letne porabe strateških surovin v Uniji;

      (iii) zmogljivosti Unije za recikliranje, vključno z vsemi vmesnimi fazami recikliranja, omogočajo proizvodnjo vsaj 15 % letne porabe strateških surovin v Uniji;

   (b) diverzificirati uvoz strateških surovin v Unijo za zagotovitev, da bo letna poraba vsake strateške surovine v Uniji do leta 2030 v kateri koli zadevni fazi predelave lahko temeljila na uvozu iz več tretjih držav, od katerih nobena ne bo predstavljala več kot 65 % letne porabe Unije;

   (c) izboljšati sposobnosti Unije za spremljanje in zmanjševanje tveganja za zanesljivost oskrbe, povezanega s kritičnimi surovinami;

   (d) zagotoviti prosti pretok kritičnih surovin in izdelkov, ki vsebujejo kritične surovine, danih na trg Unije, ob hkratnem zagotavljanju visoke ravni varstva okolja z izboljšanjem njihove krožnosti in trajnostnosti.

3. Kadar Komisija na podlagi poročila iz člena 42 ugotovi, da Unija verjetno ne bo dosegla ciljev iz odstavka 2, oceni izvedljivost in sorazmernost predlaganja ukrepov ali izvajanja svojih pooblastil na ravni Unije, da se zagotovi doseganje navedenih ciljev.

4. Komisija upošteva cilje in referenčne vrednosti iz odstavka 2, točka a(iii), kot povezane prednostne naloge Unije v smislu člena 5(4), točka (a)(i), Uredbe XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi: uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] pri pripravi zahtev za okoljsko primerno zasnovo, da bi se izboljšali naslednji vidiki izdelkov: trajnostnost, možnost ponovne uporabe, popravljivost, raba ali učinkovita raba virov, možnost ponovne izdelave in recikliranja, vsebnost recikliranih materialov in možnost predelave materialov.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „surovina“ pomeni snov v predelanem ali nepredelanem stanju, ki se uporablja kot vhodni material za proizvodnjo vmesnih ali končnih izdelkov, razen snovi, ki se pretežno uporabljajo kot živila, krma ali vnetljivo gorivo;

(2) „kritične surovine“ pomenijo surovine, kot so opredeljene v členu 4;

(3) „strateške surovine“ pomenijo surovine, kot so opredeljene v členu 3;

(4) „vrednostna veriga surovin“ pomeni vse dejavnosti in postopke, vključene v raziskovanje, pridobivanje, predelavo in recikliranje surovin;

(5) „raziskovanje“ pomeni vse dejavnosti, katerih cilj je ugotavljanje in določanje lastnosti najdišč mineralov;

(6) „pridobivanje“ pomeni primarno pridobivanje rud, mineralov in rastlinskih proizvodov iz njihovega prvotnega vira, vključno z najdišči mineralov pod zemljo in pod vodo, morsko slanico ter drevesi;

(7) „zmogljivosti pridobivanja v Uniji“ pomenijo skupni največji letni obseg pridobivanja rud, mineralov, rastlinskih proizvodov in koncentratov, ki vsebujejo strateške surovine, vključno s postopki predelave, ki se običajno izvaja na lokaciji pridobivanja ali v bližini take lokacije v Uniji;

(8) „zaloge“ pomenijo vsa najdišča mineralov, na katerih je pridobivanje ekonomsko izvedljivo;

(9) „predelava“ pomeni vse fizikalne, kemijske in biološke postopke, vključene v pretvorbo surovine iz rud, mineralov, rastlinskih proizvodov ali odpadkov v čiste kovine, zlitine ali druge gospodarsko uporabne oblike;

(10) „predelovalne zmogljivosti Unije“ pomenijo skupni največji letni obseg predelave strateških surovin, razen tistih postopkov, ki se običajno izvajajo na lokaciji pridobivanja ali v bližini take lokacije v Uniji;

(11) „recikliranje“ pomeni vsak postopek predelave, pri katerem se odpadni materiali ponovno predelajo v izdelke, materiale ali snovi za prvotni namen ali druge namene;

(12) „zmogljivosti Unije za recikliranje“ pomenijo skupni največji letni obseg recikliranja strateških surovin v Uniji, vključno z razvrščanjem in predobdelavo odpadkov ter njihovo predelavo v sekundarne surovine;

(13) „letna poraba strateških surovin“ pomeni skupno količino strateških surovin, ki jih podjetja s sedežem v Uniji porabijo v predelani obliki, razen strateških surovin, vključenih v vmesne ali končne izdelke, dane na trg Unije;

(14) „tveganje za zanesljivost oskrbe“ pomeni tveganje za zanesljivost oskrbe, kot je izračunano v skladu s Prilogo II;

(15) „projekt na področju surovin“ pomeni vsak načrtovan obrat ali načrtovano znatno razširitev ali spremembo namena obstoječega obrata, ki se ukvarja s pridobivanjem, predelavo ali recikliranjem surovin;

(16) „odjemalec“ pomeni podjetje, ki je s predlagateljem projekta sklenilo sporazum o odjemu;

(17) „sporazum o odjemu“ pomeni vsak pogodbeni sporazum med podjetjem in predlagateljem projekta, ki vsebuje bodisi zavezo podjetja, da bo v določenem obdobju nabavilo delež surovin, proizvedenih v okviru določenega projekta na področju surovin, ali zavezo predlagatelja projekta, da bo podjetju zagotovil to možnost;

(18) „predlagatelj projekta“ pomeni vsako podjetje ali konzorcij podjetij, ki razvija projekt na področju surovin;

(19) „postopek za izdajo dovoljenja“ pomeni postopek, ki zajema vsa ustrezna upravna dovoljenja za načrtovanje, vzpostavitev in upravljanje strateških projektov iz člena 5, vključno z dovoljenji za gradnjo, ravnanje s kemikalijami in priključitev na omrežje ter presojami vplivov na okolje in okoljevarstvenimi dovoljenji, kadar so potrebna, ter ki vključuje vse upravne vloge in postopke od potrditve veljavnosti vloge do uradnega obvestila odgovornega nacionalnega pristojnega organa iz člena 8(1) o izidu postopka;

(20) „celovita odločitev“ pomeni odločitev ali niz odločitev, ki jih sprejmejo organi držav članic brez vpletenosti sodišč in ki določajo, ali je predlagatelj projekta pooblaščen za izvajanje projekta na področju surovin, brez poseganja v katero koli odločitev, sprejeto v okviru upravnega pritožbenega postopka;

(21) „splošno raziskovanje“ pomeni raziskovanje na nacionalni ali regionalni ravni, ki ne vključuje ciljnega raziskovanja;

(22) „ciljno raziskovanje“ pomeni podrobno preiskavo posameznega najdišča mineralov;

(23) „globoko ležeča nahajališča rude“ pomenijo najdišča mineralov, ki so globlje v zemeljski skorji kot najdišča rude, ki se izkoriščajo običajno;

(24) „prognostična karta“ pomeni zemljevid z območji, na katerih bodo verjetno najdišča zadevne surovine;

(25) „motnja v oskrbi“ pomeni nepričakovano znatno zmanjšanje razpoložljivosti surovine ali znatno zvišanje njene cene;

(26) „oskrbovalna veriga surovin“ pomeni vse dejavnosti in postopke vrednostne verige surovin do točke, ko se surovina uporabi kot vhodni material za proizvodnjo vmesnih ali končnih izdelkov;

(27) „blažitvene strategije“ pomenijo politike, ki jih gospodarski subjekt razvije za omejitev verjetnosti motenj v oskrbi v svoji oskrbovalni verigi ali za ublažitev škode, ki jo taka motnja povzroči njegovi gospodarski dejavnosti;

(28) „ključni udeleženci na trgu“ pomenijo proizvajalce, ki sodelujejo pri pridobivanju, predelavi ali recikliranju kritičnih surovin, trgovce in distributerje kritičnih surovin ter podjetja nižje v prodajni verigi, ki porabijo znatne količine kritičnih surovin;

(29) „strateška zaloga“ pomeni količino določene surovine v kateri koli obliki, ki jo skladišči javni ali zasebni upravljavec z namenom njene sprostitve v primeru motenj v oskrbi;

(30) „veliko podjetje“ pomeni vsako podjetje, ki je imelo v povprečju več kot 500 zaposlenih in več kot 150 milijonov EUR svetovnega čistega prihodka v zadnjem poslovnem letu, za katero so bili pripravljeni letni računovodski izkazi;

(31) „strateške tehnologije“ pomenijo tehnologije, potrebne za zeleni in digitalni prehod ter za obrambne in vesoljske aplikacije;

(32) „upravni odbor“ pomeni upravni ali nadzorni organ, odgovoren za nadzor izvršnega upravljanja podjetja, ali, če tak organ ne obstaja, osebo ali osebe, ki opravljajo enakovredne funkcije;

(33) „zbiranje“ pomeni pobiranje odpadkov, vključno s predhodnim razvrščanjem in predhodnim skladiščenjem za namene prevoza do naprave za obdelavo odpadkov;

(34) „obdelava“ pomeni postopke predelave ali odstranjevanja, ki vključujejo pripravo za predelavo ali odstranjevanje;

(35) „predelava“ pomeni vsak postopek v obratu ali širšem gospodarstvu, katerega glavni rezultat so odpadki, ki služijo koristnemu namenu tako, da nadomestijo druge materiale, ki bi se sicer uporabili za izpolnitev določene funkcije, ali odpadki, ki se pripravijo za izpolnitev te funkcije;

(36) „rudarski odpadki“ pomenijo rudarske odpadke v smislu Direktive 2006/21/ES;

(37) „objekt za ravnanje z rudarskimi odpadki“ pomeni objekt za ravnanje z odpadki v smislu Direktive 2006/21/ES;

(38) „predhodna ekonomska presoja“ pomeni začetno, konceptualno oceno potencialne ekonomske izvedljivosti projekta na področju surovin za predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov;

(39) „naprava za slikanje z magnetno resonanco“ pomeni neinvaziven medicinski pripomoček, ki z magnetnimi polji izdeluje anatomske slike, ali katero koli drugo napravo, ki z magnetnimi polji izdeluje slike notranjosti predmeta;

(40) „generator vetrne energije“ pomeni del vetrne turbine na kopnem ali morju, ki pretvarja mehansko energijo rotorja v električno energijo;

(41) „industrijski robot“ pomeni večnamenski manipulator, ki se samodejno upravlja in ga je mogoče reprogramirati, je programljiv v treh ali več oseh ter je lahko fiksiran ali mobilen za uporabo v aplikacijah industrijske avtomatizacije;

(42) „motorno vozilo“ pomeni vsako homologirano vozilo kategorije M ali N v smislu Uredbe (EU) 2018/858;

(43) „lahko prevozno sredstvo“ pomeni vsako vozilo na kolesih, ki ga lahko poganja samo elektromotor ali kombinacija motorja in človeške moči, vključno z električnimi skiroji, električnimi kolesi in homologiranimi vozili kategorije L v smislu Uredbe (EU) št. 168/2013;

(44) „generator hlajenja“ pomeni del hladilnega sistema, ki ustvarja temperaturno razliko, ki omogoča zajemanje toplote iz prostora ali postopka, v katerem oziroma v okviru katerega se izvaja hlajenje, in sicer z uporabo cikla s kompresijo pare, ki ga poganja elektrika;

(45) „toplotna črpalka“ pomeni del ogrevalnega sistema, ki ustvarja temperaturno razliko, ki omogoča dovajanje toplote v prostor ali postopek, v katerem oziroma v okviru katerega se izvaja ogrevanje, in sicer z uporabo cikla s kompresijo pare, ki ga poganja elektrika;

(46) „elektromotor“ pomeni napravo, ki pretvarja vhodno električno moč v mehansko izhodno moč z nazivno izhodno močjo 0,12 kW ali več;

(47) „avtomatski pralni stroj“ pomeni pralni stroj, ki perilo obdela v celoti, ne da bi moral uporabnik med programom kadar koli posredovati;

(48) „sušilni stroj“ pomeni napravo, v kateri se tekstil suši z vrtenjem v vrtečem se bobnu, skozi katerega teče ogrevan zrak;

(49) „mikrovalovna pečica“ pomeni vsako napravo, ki se uporablja za ogrevanje živil z uporabo elektromagnetne energije;

(50) „sesalnik“ pomeni napravo za odstranjevanje umazanije s površine, predvidene za čiščenje z zračnim tokom, ki nastane zaradi podtlaka, ustvarjenega v napravi;

(51) „pomivalni stroj“ pomeni stroj, ki čisti in splakuje namizno posodo;

(52) „trajni magnet“ pomeni magnet, ki ohrani magnetizem po odstranitvi iz zunanjega magnetnega polja;

(53) „nosilec podatkov“ pomeni linearno črtno kodo, dvodimenzionalni simbol ali drug medij za samodejno prepoznavanje in zajemanje podatkov, ki omogoča strojno branje;

(54) „edinstvena identifikacijska oznaka izdelka“ pomeni edinstven niz znakov za identifikacijo izdelkov;

(55) „površinska zaščita magneta“ pomeni plast materiala, ki se običajno uporablja za zaščito magnetov pred korozijo;

(56) „odstranitev“ pomeni ročno, mehansko, kemično, toplotno ali metalurško obdelavo, pri kateri je ciljne komponente ali materiale mogoče opredeliti kot ločen izhodni tok ali del izhodnega toka;

(57) „izvajalec recikliranja“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki izvaja recikliranje v objektu z dovoljenjem;

(58) „omogočanje dostopnosti na trgu“ pomeni vsako dobavo izdelka za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Unije v okviru gospodarske dejavnosti, bodisi za plačilo bodisi brezplačno;

(59) „vrsta kritične surovine“ pomeni kritično surovino, dano na trg, ki se razlikuje po stopnji predelave, kemični sestavi, geografskem poreklu ali uporabljenih proizvodnih metodah;

(60) „dajanje na trg“ pomeni prvo omogočanje dostopnosti izdelka na trgu Unije;

(61) „ugotavljanje skladnosti“ pomeni postopek ugotavljanja, ali so izpolnjene zahteve iz člena 27, 28 ali 34;

(62) „strateško partnerstvo“ pomeni zavezo med Unijo in tretjo državo za okrepitev sodelovanja v zvezi z vrednostno verigo surovin, ki se vzpostavi z nezavezujočim instrumentom, v katerem so določeni konkretni ukrepi skupnega interesa.

Poglavje 2

Kritične in strateške surovine

Člen 3

Seznam strateških surovin

1. Surovine iz Priloge I, oddelek 1, se štejejo za strateške surovine.

2. Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge I, oddelek 1, da se posodobi seznam strateških surovin.

Posodobljen seznam strateških surovin med ocenjenimi surovinami vključuje surovine, ki imajo najvišje vrednosti z vidika strateškega pomena, napovedane rasti povpraševanja in težavnosti povečanja proizvodnje. Strateški pomen, predvidena rast povpraševanja in težavnost povečanja proizvodnje se določijo v skladu s Prilogo I, oddelek 2.

3. Komisija pregleda in po potrebi posodobi seznam strateških surovin do [Urad za publikacije vstavi: štiri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] in nato vsaka štiri leta.

Člen 4

Seznam kritičnih surovin

1. Surovine iz Priloge II, oddelek 1, se štejejo za kritične surovine.

2. Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge II, oddelek 1, da se posodobi seznam kritičnih surovin.

   Posodobljen seznam kritičnih surovin vključuje strateške surovine iz oddelka 1 Priloge I ter vse druge surovine, ki dosegajo ali presegajo pragove za gospodarski pomen in tveganje za zanesljivost oskrbe iz odstavka 3. Gospodarski pomen in tveganje za zanesljivost oskrbe se izračunata v skladu s Prilogo II, oddelek 2.

3. Prag za tveganje za zanesljivost oskrbe je 1, za gospodarski pomen pa 2,8.

4. Komisija pregleda in po potrebi posodobi seznam kritičnih surovin do [Urad za publikacije vstavi: štiri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] in nato vsaka štiri leta.

Poglavje 3

Okrepitev vrednostne verige surovin v Uniji

ODDELEK 1

STRATEŠKI PROJEKTI

Člen 5

Merila za priznavanje statusa strateških projektov

1. Komisija po predložitvi vloge predlagatelja projekta in v skladu s postopkom iz člena 6 kot strateške projekte prizna tiste projekte na področju surovin, ki izpolnjujejo naslednja merila:

   (a) projekt bi pomembno prispeval k zanesljivosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami;

   (b) projekt je ali bo postal tehnično izvedljiv v razumnem časovnem okviru, pričakovani obseg proizvodnje projekta pa se lahko oceni z zadostno ravnjo zaupanja;

   (c) projekt bi se izvajal trajnostno, zlasti v zvezi s spremljanjem, preprečevanjem in zmanjševanjem vplivov na okolje, uporabo družbeno odgovornih praks,

vključno s spoštovanjem človekovih pravic in pravic delavcev, potencialom za kakovostna delovna mesta in smiselnim sodelovanjem z lokalnimi skupnostmi in ustreznimi socialnimi partnerji, ter uporabo preglednih poslovnih praks z ustreznimi politikami skladnosti za preprečevanje in zmanjševanje tveganja škodljivih vplivov na pravilno delovanje javne uprave, vključno s korupcijo in podkupovanjem;

(d) pri projektih v Uniji bi imela vzpostavitev, delovanje ali proizvodnja projekta čezmejne koristi zunaj zadevne države članice, tudi za sektorje nižje v prodajni verigi;

(e) pri projektih v tretjih državah, ki so nastajajoči trgi ali gospodarstva v razvoju, bi bil projekt vzajemno koristen za Unijo in zadevno tretjo državo, saj bi ustvaril dodano vrednost v navedeni državi.

2. Komisija oceni izpolnjevanje meril za priznanje iz odstavka 1 v skladu z elementi in dokazili iz Priloge III.

Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge III, da se elementi in dokazi, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju izpolnjevanja meril za priznanje iz odstavka 1, prilagodijo tehničnemu in znanstvenemu napredku ali da se upoštevajo spremembe zakonodaje Unije ali mednarodnih instrumentov iz Priloge III, točka 4, ali sprejetje dodatne zakonodaje Unije ali mednarodnih instrumentov, pomembnih za izpolnjevanje merila iz odstavka 1, točka (c).

3. Priznanje projekta kot strateškega projekta ne vpliva na zahteve, ki veljajo za zadevni projekt ali njegovega predlagatelja v skladu z mednarodnim pravom, pravom Unije ali nacionalnim pravom.

Člen 6

Vloga in priznanje

1. Predlagatelj projekta Komisiji predloži vlogo za priznanje projekta na področju surovin kot strateškega projekta. Vloga vključuje:

(a) ustrezna dokazila o izpolnjevanju meril iz člena 5(1);

(b) razvrstitev projekta v skladu z okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire, podprto z ustreznimi dokazili;

(c) časovnico izvajanja projekta, vključno s pregledom dovoljenj, potrebnih za projekt, in stanjem ustreznega postopka za izdajo dovoljenja;

(d) načrt, ki vsebuje ukrepe za spodbujanje javne podpore, po potrebi vključno z vzpostavitvijo ponavljajočih se komunikacijskih kanalov z lokalnimi skupnostmi in organizacijami, vključno s socialnimi partnerji, izvajanjem kampanj ozaveščanja in obveščanja ter vzpostavitvijo blažitvenih in kompenzacijskih mehanizmov;

(e) informacije o nadzoru podjetij, vključenih v projekt, opredeljenih v skladu s členom 3(2) in (3) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004;

(f) poslovni načrt, v katerem je ocenjena finančna izvedljivost projekta;

(g) oceno potenciala projekta za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in oceno potreb projekta v smislu kvalificirane delovne sile ter izpopolnjevanja in preusposabljanja.

2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi se določi predloga, ki jo predlagatelji projektov uporabljajo za vloge iz odstavka 1. V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz odstavka 1. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 37(2).

3. Če Komisija meni, da so informacije v vlogi nepopolne, vložniku omogoči pravočasno predložitev dodatnih informacij, potrebnih za dopolnitev vloge.

4. Evropski odbor za kritične surovine iz člena 34 (v nadaljnjem besedilu: Odbor) na podlagi poštenega in preglednega postopka razpravlja in izda mnenje o popolnosti vloge in o tem, ali predlagani projekt izpolnjuje merila iz člena 5(1).

5. Kadar država članica, katere ozemlje zadeva predlagani projekt, nasprotuje priznanju strateškega statusa za predlagani projekt, med razpravo iz odstavka 4 navede utemeljene razloge za to. Odbor razpravlja o utemeljenih razlogih, ki jih država članica predloži v okviru nasprotovanja. Če država članica po razpravi vztraja pri ugovoru, se projekt ne obravnava za status strateškega projekta.

Kadar gre za strateške projekte v tretjih državah, Komisija prejeto vlogo deli s tretjo državo, katere ozemlje zadeva predlagani projekt. Komisija ne odobri vloge, dokler ne prejme izrecne odobritve zadevne tretje države.

6. Komisija ob upoštevanju mnenja Odbora iz odstavka 4 v 60 dneh sprejme odločitev o priznanju projekta kot strateškega projekta in o tem obvesti vložnika.

Odločitev Komisije se utemelji, kjer je ustrezno, tudi v primerih, ko se razlikuje od mnenja Odbora. Komisija svoje razloge sporoči Odboru in predlagatelju projekta.

7. Komisija lahko prednostno obravnava vloge za projekte, dejavne na določenih stopnjah vrednostne verige, da bi:

(a) zagotovila uravnoteženo zastopanost strateških projektov za vse strateške surovine in v vseh fazah vrednostne verige;

(b) zagotovila napredek pri doseganju vseh referenčnih vrednosti iz člena 1(2), točki (a) in (b).

8. Kadar Komisija ugotovi, da strateški projekt ne izpolnjuje več meril iz člena 5(1), ali če njegovo priznanje temelji na vlogi, ki je vsebovala nepravilne informacije, lahko ob upoštevanju mnenja Odbora in odgovornega predlagatelja projekta razveljavi sklep, s katerim se je projektu priznal status strateškega projekta.

9. Projekti, ki niso več priznani kot strateški projekti, izgubijo vse pravice, povezane z navedenim statusom v skladu s to uredbo.

Člen 7

Izvajanje strateških projektov

1. Šteje se, da strateški projekti prispevajo k zanesljivosti oskrbe s strateškimi surovinami v Uniji.

2. Kar zadeva vplive na okolje, obravnavane v členu 6(4) in členu 16(1), točka (c), Direktive 92/43/EGS, členu 4(7) Direktive 2000/60/ES in členu 9(1), točka (a), Direktive 2009/147/ES, se strateški projekti v Uniji štejejo za projekte javnega interesa ali projekte, ki služijo javnemu zdravju in varnosti, ter lahko zanje velja, da so v prevladujočem javnem interesu, če so izpolnjeni vsi pogoji iz navedenih direktiv.

3. Država članica, katere ozemlje zadeva strateški projekt, sprejme ukrepe, s katerimi prispeva k njegovemu pravočasnemu in učinkovitemu izvajanju.

4. Odbor redno razpravlja o izvajanju strateških projektov in po potrebi o ukrepih, ki bi jih lahko sprejel predlagatelj projekta ali država članica, katere ozemlje zadeva strateški projekt, da bi se dodatno olajšalo izvajanje navedenih strateških projektov.

5. Predlagatelj projekta Odboru vsaki dve leti po datumu priznanja statusa strateškega projekta predloži poročilo, ki vsebuje vsaj informacije o:

   (a) napredku pri izvajanju projekta, zlasti v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja;

   (b) kadar je ustrezno, razlogih za zamude v primerjavi s časovnico iz člena 6(1), točka (c), in načrtu za odpravo takih zamud;

   (c) napredku pri financiranju projekta, vključno z informacijami o javni finančni podpori.

6. Odbor lahko od predlagateljev projektov kadar koli zahteva dodatne informacije v zvezi z izvajanjem strateškega projekta.

7. Predlagatelj projekta uradno obvesti Komisijo o:

   (a) spremembah projekta, ki vplivajo na njegovo izpolnjevanje meril iz člena 5(1);

   (b) spremembah v nadzoru podjetij, trajno vključenih v projekt, v primerjavi z informacijami iz člena 6(1), točka (e).

8. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi se določi predloga, ki jo predlagatelji projektov uporabljajo za poročila iz odstavka 5. V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz odstavka 5. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 37(2).

9. Predlagatelj projekta vzpostavi in redno posodablja posebno spletno mesto projekta z ustreznimi informacijami o strateškem projektu, vključno z informacijami o okoljskih, družbenih in gospodarskih učinkih ter koristih, povezanih s strateškim projektom. Spletno mesto je prosto dostopno javnosti in je na voljo v jeziku ali jezikih, ki jih lokalno prebivalstvo razume brez težav.

ODDELEK 2

POSTOPEK ZA IZDAJO DOVOLJENJA

Člen 8

Enotna kontaktna točka

1. Države članice do [Urad za publikacije vstavi: tri mesece po datumu začetka veljavnosti te uredbe] imenujejo en nacionalni pristojni organ, ki je odgovoren za

lajšanje in usklajevanje postopka za izdajo dovoljenja za projekte na področju kritičnih surovin ter zagotavlja informacije o elementih iz člena 17.

2. Nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 je edina kontaktna točka za predlagatelja projekta v postopku za izdajo dovoljenja, na podlagi katerega se sprejme celovita odločitev za določen projekt na področju kritičnih surovin, ter usklajuje predložitev vseh ustreznih dokumentov in informacij.

3. Odgovornosti nacionalnega pristojnega organa iz odstavka 1 ali z njim povezane naloge se lahko prenesejo na drug organ ali jih izvaja drug organ za kateri koli projekt na področju kritičnih surovin, če:

   (a) pristojni nacionalni organ iz odstavka 1 o navedenem prenosu uradno obvesti predlagatelja projekta;

   (b) je en sam organ odgovoren za vsak projekt na področju kritičnih surovin;

   (c) en sam organ usklajuje predložitev vseh ustreznih dokumentov in informacij.

4. Predlagatelji projektov lahko vse dokumente, pomembne v postopku za izdajo dovoljenja, predložijo v elektronski obliki.

5. Nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 upošteva vse veljavne izvedene študije in dovoljenja ali odobritve, ki so bile izdane za določen projekt na področju kritičnih surovin, preden se je zanj začel postopek za izdajo dovoljenja v skladu s tem členom, in ne zahteva podvojitve študij ter dovoljenj ali odobritev, razen če pravo Unije določa drugače.

6. Nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 zagotovi, da imajo vložniki enostaven dostop do informacij o reševanju sporov in možnost enostavnih postopkov za reševanje sporov v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja in izdajanjem dovoljenj za projekte v zvezi s kritičnimi surovinami, po potrebi vključno z mehanizmi za alternativno reševanje sporov.

7. Države članice zagotovijo, da ima nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 dovolj usposobljenega osebja ter zadostne finančne, tehnične in tehnološke vire, tudi za izpopolnjevanje in preusposabljanje, potrebne za učinkovito opravljanje njegovih nalog v skladu s to uredbo.

8. Odbor:

   (a) redno razpravlja o izvajanju tega oddelka in izmenjuje najboljše prakse za pospešitev postopka za izdajo dovoljenja za projekte na področju kritičnih surovin ter za izboljšanje njihovega sprejemanja v javnosti;

   (b) Komisiji po potrebi predlaga smernice za izvajanje tega oddelka, ki jih morajo upoštevati nacionalni pristojni organi iz odstavka 1.

Člen 9

Prednostni status strateških projektov

1. Da bi se zagotovila učinkovita upravna obdelava postopkov za izdajo dovoljenja, povezanih s strateškimi projekti v Uniji, predlagatelji projektov in vsi zadevni organi zagotovijo najhitrejšo možno obravnavo navedenih postopkov v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom.

2. Brez poseganja v obveznosti iz prava Unije se strateškim projektom v Uniji dodeli status najvišjega možnega nacionalnega pomena, če tak status obstaja v nacionalnem pravu, in se v skladu s tem obravnavajo v postopkih za izdajo dovoljenja.

3. Vsi postopki reševanja sporov, pravdni postopki, pritožbe in pravna sredstva v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja in izdajanjem dovoljenj za strateške projekte v Uniji pred vsemi nacionalnimi sodišči, sodnimi organi, senati, vključno z mediacijo ali arbitražo, če obstajata v nacionalnem pravu, se obravnavajo kot nujni, če in kolikor nacionalni zakon določa take nujne postopke in če se spoštujejo običajno veljavne pravice posameznikov ali lokalnih skupnosti do obrambe. Predlagatelji strateških projektov po potrebi sodelujejo v takem nujnem postopku.

Člen 10

Trajanje postopka za izdajo dovoljenja

1. V zvezi s strateškimi projekti v Uniji postopek za izdajo dovoljenja ne presega:

   (a) 24 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo pridobivanje;

   (b) 12 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo samo predelavo ali recikliranje.

2. Pri strateških projektih v Uniji, ki so bili vključeni v postopek za izdajo dovoljenja, preden jim je bil priznan status strateškega projekta, trajanje preostalih korakov v postopku za izdajo dovoljenja po tem, ko je bil projektu priznan strateški status, z odstopanjem od odstavka 1 ne presega:

   (a) 21 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo pridobivanje;

   (b) 9 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo samo predelavo ali recikliranje.

3. V izjemnih primerih, kadar je to potrebno zaradi narave, kompleksnosti, lokacije ali obsega predlaganega projekta, lahko nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) podaljša roka iz odstavka 1, točka (a), in odstavka 2, točka (a), za največ tri mesece, roka iz odstavka 1, točka (b), in odstavka 2, točka (b), pa za največ en mesec pred njihovim iztekom in za vsak primer posebej. Pristojni nacionalni organ iz člena 8(1) v takem primeru obvesti predlagatelja projekta o razlogih, ki upravičujejo podaljšanje, in o datumu, na katerega se pričakuje celovita odločitev v pisni obliki.

4. V primeru strateških projektov, ki vključujejo le predelavo ali recikliranje, se šteje, da je vloga za izdajo dovoljenja odobrena, če pristojni nacionalni organ iz člena 8(1) ne sprejme celovite odločitve v veljavnih rokih iz odstavkov 1 in 2, razen kadar je za določen projekt potrebna presoja vplivov na okolje v skladu z Direktivo Sveta 92/43/EGS ali direktivami 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EU, 2011/92/EU ali 2012/18/EU oziroma kadar je treba ugotoviti, ali je taka presoja vplivov na okolje potrebna, ustrezne presoje pa še niso bile izvedene.

5. Pristojni nacionalni organ iz člena 8(1) najpozneje en mesec po prejemu vloge za izdajo dovoljenja v zvezi s strateškim projektom potrdi veljavnost vloge ali, če predlagatelj projekta ni poslal vseh informacij, potrebnih za njeno obravnavo, tega pozove, naj v 14 dneh od prejema zahtevka predloži popolno vlogo.

   Datum, na katerega nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) potrdi veljavnost vloge, se šteje za začetek postopka za izdajo dovoljenja.

6. Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) najpozneje en mesec po datumu potrditve veljavnosti vloge za izdajo dovoljenja v tesnem sodelovanju s predlagateljem

projekta in drugimi zadevnimi organi pripravi podrobno časovnico postopka za izdajo dovoljenja. Časovnico objavi predlagatelj projekta na spletnem mestu iz člena 7(7) ali pristojni nacionalni organ iz člena 8(1) na prosto dostopnem spletnem mestu.

7. Roki, določeni v tem členu, ne posegajo niti v obveznosti iz prava Unije in mednarodnega prava niti v upravne pritožbene postopke in pravna sredstva pred sodišči.

Roki, ki so v tem členu določeni za postopke za izdajo dovoljenja, ne posegajo v morebitne krajše roke, ki jih določijo države članice.

Člen 11

Presoje vplivov na okolje in okoljevarstvena dovoljenja

1. Kadar je treba za strateški projekt opraviti presojo vplivov na okolje v skladu s členi 5 do 9 Direktive 2011/92/EU, zadevni predlagatelj projekta zaprosi pristojni nacionalni organ iz člena 8(1) za mnenje o področju uporabe in ravni podrobnosti informacij, ki jih je treba vključiti v poročilo o presoji vplivov na okolje v skladu s členom 5(1) navedene direktive.

Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) zagotovi, da se mnenje iz prvega pododstavka izda čim prej in v roku, ki ne presega 30 dni od datuma, na katerega je predlagatelj projekta zaprosil za mnenje.

2. V primeru strateških projektov, za katere obveznost izvajanja presoj vplivov na okolje hkrati izhaja iz Direktive Sveta 92/43/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EU, 2011/92/EU ali 2012/18/EU Evropskega parlamenta in Sveta, pristojni nacionalni organ iz člena 8(1) zagotovi uporabo usklajenega ali skupnega postopka, ki izpolnjuje zahteve navedene zakonodaje Unije.

Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) v okviru usklajenega postopka iz prvega pododstavka usklajuje različne posamezne presoje vplivov določenega projekta na okolje, ki jih zahteva ustrezna zakonodaja Unije.

Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) v okviru skupnega postopka iz prvega pododstavka zagotovi enotno presojo vplivov določenega projekta na okolje, kot to zahteva ustrezna zakonodaja Unije.

3. Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) zagotovi, da zadevni organi izdajo obrazloženi sklep iz člena 1(2), točka (g)(iv), Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov strateškega projekta na okolje v treh mesecih po prejemu vseh potrebnih informacij, zbranih v skladu s členi 5, 6 in 7 navedene direktive, in po zaključku posvetovanj iz členov 6 in 7 navedene direktive.

4. Časovni okvir za posvetovanje z zadevno javnostjo o poročilu o presoji vplivov na okolje iz člena 5(1) Direktive 2011/92/EU v primeru strateških projektov ne presega 90 dni.

5. Odstavek 1 tega člena se ne uporablja v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za strateške projekte, ki so bili vključeni v postopek za izdajo dovoljenja, preden jim je bil priznan status strateškega projekta.

Odstavki 2, 3 in 4 tega člena se uporabljajo v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za strateške projekte, ki so bili vključeni v postopek za izdajo dovoljenja, preden jim

je bil priznan status strateškega projekta, le, če koraki iz navedenih odstavkov še niso zaključeni.

Člen 12

Načrtovanje

1. Države članice zagotovijo, da nacionalni, regionalni in lokalni organi, pristojni za pripravo načrtov, vključno z določanjem namembnosti območij, prostorskimi načrti in načrti rabe tal, v take načrte po potrebi vključijo določbe za razvoj projektov v zvezi s kritičnimi surovinami. Prednost imajo umetne in grajene površine, industrijska območja, degradirana območja in, kadar je primerno, nove lokacije, ki niso uporabne za kmetijstvo in gozdarstvo.

2. Kadar se za načrte, vključno z določbami za razvoj projektov na področju kritičnih surovin, uporablja presoja v skladu z Direktivo 2001/42/ES in členom 6 Direktive 92/43/EGS, se ti presoji združita. Kadar je ustrezno, se v tej združeni presoji obravnava tudi vpliv na potencialno prizadeta vodna telesa in preveri, ali bi načrt povzročil poslabšanje stanja ali potenciala iz člena 4 Direktive 2000/60/ES ali pa bi lahko oviral doseganje dobrega stanja ali potenciala vodnega telesa. Kadar morajo zadevne države članice oceniti vplive obstoječih in prihodnjih dejavnosti na morsko okolje, vključno z medsebojnim vplivanjem kopnega in morja, kot je navedeno v členu 4 Direktive 2014/89/EU, se ti vplivi prav tako vključijo v združeno presojo.

Člen 13

Uporaba konvencij UN/ECE

1. Določbe te uredbe ne posegajo v obveznosti iz členov 6 in 7 Konvencije Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UN/ECE) o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, podpisane 25. junija 1998 v Aarhusu, in Konvencije UN/ECE o presoji čezmejnih vplivov na okolje, podpisane 25. februarja 1991 v Espooju.

2. Vse odločitve, sprejete v skladu s tem oddelkom, so javno dostopne.

ODDELEK 3

OMOGOČITVENI POGOJI

Člen 14

Pospešitev izvajanja

1. Komisija in države članice izvajajo dejavnosti za pospešitev in privabljanje zasebnih naložb v strateške projekte. Take dejavnosti lahko brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU vključujejo zagotavljanje in usklajevanje podpore strateškim projektom, ki se soočajo s težavami pri dostopu do financiranja.

2. Države članice lahko zagotovijo upravno podporo strateškim projektom z namenom olajšanja njihovega hitrega in učinkovitega izvajanja, vključno s:

   (a) pomočjo za zagotavljanje skladnosti z upravnimi obveznostmi in obveznostmi poročanja, ki se uporabljajo;

(b) pomočjo predlagateljem projektov za nadaljnje povečanje javne podpore projektu.

Člen 15

Usklajevanje financiranja

1. Stalna podskupina iz člena 35(6), točka (a), na zahtevo predlagatelja strateškega projekta razpravlja in svetuje o tem, kako se lahko dopolni financiranje njegovega projekta, pri čemer upošteva že zagotovljena sredstva in vsaj naslednje elemente:

   (a) dodatne zasebne vire financiranja;

   (b) podporo s sredstvi skupine Evropske investicijske banke ali drugih mednarodnih finančnih institucij, vključno z Evropsko banko za obnovo in razvoj;

   (c) obstoječe instrumente in programe držav članic, vključno z nacionalnimi spodbujevalnimi bankami in institucijami;

   (d) ustrezne programe financiranja Unije.

Člen 16

Lajšanje sporazumov o odjemu

1. Komisija vzpostavi sistem za lažje sklepanje sporazumov o odjemu, povezanih s strateškimi projekti, v skladu s pravili o konkurenci.

2. Sistem iz odstavka 1 potencialnim odjemalcem omogoča predložitev ponudb, v katerih navedejo:

   (a) količino in kakovost strateških surovin, ki jih nameravajo kupiti;

   (b) predvideno ceno ali cenovni razpon;

   (c) predvideno trajanje sporazuma o odjemu.

3. Sistem iz odstavka 1 predlagateljem strateških projektov omogoča predložitev ponudb, v katerih navedejo:

   (a) količino in kakovost strateških surovin, za katere želijo skleniti sporazume o odjemu;

   (b) nameravano ceno ali cenovni razpon, v okviru katerega so pripravljeni prodajati;

   (c) predvideno trajanje sporazuma o odjemu.

4. Komisija na podlagi ponudb, prejetih v skladu z odstavkoma 2 in 3, poveže predlagatelje strateških projektov s potencialnimi odjemalci, ustreznimi za njihov projekt.

Člen 17

Spletna dostopnost upravnih informacij

Države članice na centraliziran in enostavno dostopen način zagotovijo naslednje informacije o upravnih postopkih, pomembnih za projekte na področju kritičnih surovin:

(a) postopek za izdajo dovoljenja;

(b) storitve financiranja in investicijske storitve;

(c) možnosti financiranja na ravni Unije ali države članice;

(d) podporne storitve za podjetja, ki med drugim vključuje napoved za odmero davka od dohodkov pravnih oseb, lokalno davčno zakonodajo in delovno pravo.

ODDELEK 4

RAZISKOVANJE

Člen 18

Nacionalni raziskovalni programi

1. Vsaka država članica pripravi nacionalni program za splošno raziskovanje kritičnih surovin. Vsaka država članica pripravi prvi tak program do [Urad za publikacije vstavi: eno leto po datumu začetka veljavnosti te uredbe]. Nacionalni programi se pregledajo in po potrebi posodobijo vsaj vsakih pet let.

2. Nacionalni raziskovalni programi iz odstavka 1 vključujejo ukrepe za povečanje razpoložljivih informacij o najdiščih kritičnih surovin v Uniji, vključno z globoko ležečimi nahajališči rude. Po potrebi vključujejo naslednje ukrepe:

   (a) kartiranje mineralov v ustreznem merilu;

   (b) geokemijske kampanje, vključno z ugotavljanjem kemične sestave tal, usedlin, kamnin;

   (c) geoznanstvene raziskave, kot so geofizikalne raziskave;

   (d) obdelavo podatkov, zbranih s splošnim raziskovanjem, vključno z razvojem prognostičnih kart;

   (e) ponovno obdelavo obstoječih geoznanstvenih podatkov iz raziskav za preverjanje neopredeljenih najdišča mineralov, ki vsebujejo kritične surovine.

3. Države članice Komisiji sporočijo svoje nacionalne programe iz odstavka 1.

4. Države članice v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o napredku pri izvajanju ukrepov, vključenih v njihove nacionalne programe.

5. Države članice na prosto dostopnem spletnem mestu objavijo informacije o svojih najdiščih mineralov, ki vsebujejo kritične surovine, zbrane z ukrepi iz nacionalnih programov iz odstavka 1. Te informacije po potrebi vključujejo razvrstitev opredeljenih najdišč z uporabo okvirne klasifikacije Združenih narodov za vire.

   Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi se določi predloga za dajanje na voljo informacij iz prvega pododstavka. V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz prvega pododstavka. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 37(2).

6. Stalna podskupina iz člena 35(6), točka (b), ob upoštevanju obstoječega sodelovanja pri splošnem raziskovanju razpravlja o nacionalnih programih iz odstavka 1 in njihovem izvajanju, kar vključuje vsaj:

   (a) možnosti za sodelovanje, vključno z raziskovanjem čezmejnih najdišč mineralov in skupnih geoloških formacij;

   (b) dobre prakse v zvezi z ukrepi iz odstavka 2;

   (c) možnost vzpostavitve integrirane podatkovne zbirke za shranjevanje rezultatov nacionalnih programov iz odstavka 1.

Poglavje 4

Spremljanje in zmanjševanje tveganja

Člen 19

Spremljanje in testiranje izjemnih situacij

1. Komisija spremlja tveganje za zanesljivost oskrbe, povezano s kritičnimi surovinami. Navedeno spremljanje zajema vsaj razvoj naslednjih parametrov:

   (a) trgovinskih tokov;

   (b) povpraševanja in ponudbe;

   (c) koncentracije ponudbe;

   (d) proizvodnih zmogljivosti v Uniji ter na svetovni ravni v različnih fazah vrednostne verige.

2. Nacionalni organi, ki sodelujejo v stalni podskupini iz člena 35(6), točka (c), podpirajo Komisijo pri spremljanju iz odstavka 1, tako da:

   (a) izmenjujejo vse razpoložljive informacije o razvoju parametrov iz odstavka 1, vključno z informacijami iz člena 20;

   (b) v sodelovanju s Komisijo in drugimi sodelujočimi organi zbirajo informacije o razvoju parametrov iz odstavka 1, vključno z informacijami iz člena 20;

   (c) zagotavljajo analizo tveganj za zanesljivost oskrbe s kritičnimi surovinami glede na razvoj parametrov iz odstavka 1.

3. Komisija v sodelovanju z nacionalnimi organi, ki sodelujejo v stalni podskupini iz člena 35(6), točka (c), zagotovi, da se vsaj vsaka tri leta izvede test izjemnih situacij za vsako oskrbovalno verigo strateških surovin. Stalna podskupina iz člena 35(6), točka (c), v ta namen usklajuje in deli izvajanje testov izjemnih situacij za različne strateške surovine s strani različnih sodelujočih organov.

   Testi izjemnih situacij iz prvega pododstavka zajemajo oceno ranljivosti oskrbovalne verige zadevne strateške surovine v Uniji za motnje v oskrbi z oceno učinka različnih scenarijev, ki bi lahko povzročili take motnje, in njihovih morebitnih učinkov, pri čemer se upoštevajo vsaj naslednji elementi:

   (a) kraj pridobivanja, predelave ali recikliranja zadevne surovine;

   (b) zmogljivosti gospodarskih subjektov v vrednosti verigi in struktura trga;

(c) dejavniki, ki bi lahko vplivali na oskrbo, med drugim geopolitične razmere, logistika, oskrba z energijo, delovna sila ali naravne nesreče;

(d) razpoložljivost alternativnih virov oskrbe in nadomestnih materialov;

(e) uporabniki zadevnih surovin v vrednostni verigi in njihov delež povpraševanja, s posebnim poudarkom na proizvodnji tehnologij, pomembnih za zeleni in digitalni prehod ter obrambne in vesoljske aplikacije.

4. Komisija na prosto dostopnem spletnem mestu javno objavi in redno posodablja preglednico za spremljanje, ki vsebuje:

(a) razpoložljive informacije o razvoju parametrov iz odstavka 1;

(b) izračun tveganja za zanesljivost oskrbe s kritičnimi surovinami glede na informacije iz točke (a);

(c) rezultate testov izjemnih situacij iz odstavka 3;

(d) po potrebi predlog za ustrezne blažitvene strategije, ki zmanjšujejo tveganje za zanesljivost oskrbe.

5. Kadar Komisija na podlagi informacij, zbranih v skladu z odstavki 1, 2 in 3, meni, da obstajajo jasni znaki tveganja za motnje v oskrbi, opozori države članice, Odbor in upravljavske organe Unije na previdnostne mehanizme v zvezi s krizami ali mehanizme kriznega upravljanja, katerih področje uporabe zajema ustrezne kritične ali strateške surovine.

Člen 20

Obveznosti obveščanja za spremljanje

1. Države članice Komisiji v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o vseh novih ali obstoječih projektih na področju surovin na njihovem ozemlju, ki so pomembni glede na člen 19(1), točka (d), vključno s klasifikacijo novih projektov v skladu z okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire.

2. Države članice opredelijo ključne udeležence na trgu v vrednostni verigi kritičnih surovin, ki imajo sedež na njihovem ozemlju, in:

(a) spremljajo njihove dejavnosti z rednimi in sorazmernimi raziskavami, da bi zbrale informacije, potrebne za naloge spremljanja iz člena 19;

(b) v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o rezultatih navedenih raziskav;

(c) nemudoma obvestijo Komisijo o pomembnih dogodkih, ki bi lahko ovirali redno delovanje dejavnosti ključnih udeležencev na trgu.

3. Države članice pošljejo podatke, zbrane v skladu z odstavkoma 2(a) in (b) tega člena, nacionalnim statističnim organom in Eurostatu za namene zbiranja statističnih podatkov v skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta. Države članice imenujejo nacionalni organ, odgovoren za posredovanje podatkov nacionalnim statističnim uradom in Eurostatu.

Člen 21

Poročanje o strateških zalogah

1. Države članice Komisiji v okviru poročila iz člena 43 predložijo informacije o stanju svojih strateških zalog strateških surovin.

2. Informacije iz odstavka 1 zajemajo zaloge vseh javnih organov, podjetij v javni lasti ali gospodarskih subjektov, ki jim država članica naloži ustvarjanje strateških zalog v njenem imenu, in vključujejo vsaj opis:

   (a) ravni razpoložljivih zalog za vsako strateško surovino, merjeno v tonah in kot odstotek letne nacionalne porabe zadevnih surovin, ter kemijsko obliko in čistost surovin, ki so del zalog;

   (b) razvoj ravni zalog, ki so na voljo za vsako strateško surovino, v preteklih petih letih;

   (c) vseh pravil ali postopkov, ki se uporabljajo za sprostitev, dodelitev in razdelitev strateških zalog.

3. Poročilo lahko vključuje tudi informacije o strateških zalogah kritičnih in drugih surovin.

Člen 22

Usklajevanje strateških zalog

1. Komisija Odboru do [Urad za publikacije vstavi: dve leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe] in nato vsaki dve leti na podlagi informacij, prejetih v skladu s členom 21(1), posreduje:

   (a) osnutek referenčne vrednosti, ki določa varno raven zalog Unije za vsako strateško surovino, opredeljeno v skladu z odstavkom 2;

   (b) primerjavo skupne ravni zalog Unije za vsako strateško surovino in osnutka referenčne vrednosti iz točke (a);

   (c) informacije o morebitni čezmejni dostopnosti strateških zalog glede na pravila ali postopke za njihovo sprostitev, dodelitev in razdelitev.

2. Komisija ob upoštevanju stališč Odbora sprejme referenčno vrednost, ki določa varno raven zalog strateških surovin v Uniji in:

   (a) je izražena kot količina, potrebna za kritje števila dni povprečnega dnevnega neto uvoza v primeru motenj v oskrbi, izračunanega na podlagi količine uvoza v prejšnjem koledarskem letu;

   (b) upošteva zaloge zasebnih upravljavcev, če so na voljo informacije o njih;

   (c) je sorazmerna s tveganjem za zanesljivost oskrbe in gospodarskim pomenom, ki sta povezana z zadevno strateško surovino.

3. Komisija lahko ob upoštevanju stališč Odbora izda mnenja, naslovljena na države članice, za:

   (a) povečanje ravni strateških zalog ob upoštevanju primerjave iz odstavka 1, točka (b), relativne porazdelitve obstoječih zalog med državami članicami in

porabe strateških surovin s strani gospodarskih subjektov na ozemljih držav članic;

(b) spremembo ali uskladitev pravila ali postopkov za sprostitev, dodelitev in razdelitev strateških zalog, da se izboljša potencialna čezmejna dostopnost, zlasti kadar je to potrebno za proizvodnjo strateških tehnologij.

4. Odbor pri pripravi mnenj iz odstavka 3 posebno pozornost nameni potrebi po ohranjanju spodbud za zasebne upravljavce, ki uporabljajo strateške surovine kot vhodne materiale, ustvarjanju lastnih zalog ali sprejemanju drugih ukrepov za obvladovanje svoje izpostavljenosti tveganjem za zanesljivost oskrbe.

5. Države članice v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o tem, ali in kako so izvedle ali nameravajo izvesti mnenja iz odstavka 3.

6. Komisija pred sodelovanjem vsaj dveh držav članic v mednarodnih ali večstranskih forumih na področju strateških zalog strateških surovin zagotovi predhodno usklajevanje med zadevnimi državami članicami in Komisijo ali na posebnem sestanku Odbora.

7. Komisija posreduje zbrane podatke o razpoložljivih zalogah Unije upravljalnim organom Unije, pristojnim za previdnostne mehanizme v zvezi s krizami ali mehanizme kriznega upravljanja, ki pokrivajo ustrezne strateške surovine.

Člen 23

Pripravljenost podjetij na tveganja

1. Države članice opredelijo velika podjetja, ki na svojem ozemlju proizvajajo strateške tehnologije z uporabo strateških surovin.

Strateške tehnologije iz prvega pododstavka med drugim vključujejo baterije za shranjevanje energije in električno mobilnost, opremo, povezano s proizvodnjo in uporabo vodika, opremo, povezano s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, pogonske motorje, toplotne črpalke, prenos in shranjevanje podatkov, mobilne elektronske naprave, opremo, povezano z aditivno proizvodnjo, robotiko, drone, raketomete, satelite in napredne čipe.

2. Velika podjetja, ki jih opredelijo države članice v skladu z odstavkom 1, vsaki dve leti izvedejo revizijo svoje oskrbovalne verige, ki vključuje:

(a) kartiranje lokacij, na katerih se uporabljene strateške surovine pridobivajo, predelujejo ali reciklirajo;

(b) test izjemnih situacij njihove oskrbovalne verige strateških surovin, ki vključuje oceno njene ranljivosti za motnje v oskrbi z oceno učinka različnih scenarijev, ki bi lahko povzročili take motnje, in njihovih morebitnih učinkov, pri čemer se upoštevajo vsaj elementi iz člena 19(3).

3. Podjetja iz odstavka 1 svojemu upravnemu odboru predložijo poročilo z rezultati revizije iz odstavka 2.

Člen 24

Skupna nabava

1. Komisija vzpostavi in upravlja sistem za združevanje povpraševanja zainteresiranih podjetij s sedežem v Uniji, ki uporabljajo strateške surovine, in organov držav članic,

pristojnih za strateške zaloge, ter pri dobaviteljih išče ponudbe, ki ustrezajo navedenemu skupnemu povpraševanju. To zajema nepredelane in predelane strateške surovine.

2. Komisija pri vzpostavitvi in upravljanju sistema iz odstavka 1:

   (a) na podlagi informacij, zbranih v skladu s členoma 21 in 22, določi, za katere strateške surovine se lahko uporabi sistem, pri čemer upošteva relativno tveganje za zanesljivost oskrbe z različnimi strateškimi surovinami in potrebo po ustvarjanju strateških zalog, povezanih s temi surovinami;

   (b) določi najmanjše količine zahtevanega materiala za sodelovanje v sistemu, pri čemer upošteva pričakovano število zainteresiranih udeležencev in potrebo po zagotovitvi obvladljivega števila udeležencev.

3. Sodelovanje v sistemu iz odstavka 1 je odprto in pregledno za vsa zainteresirana podjetja s sedežem v Uniji in organe držav članic. Sodelovanje držav članic ali katerih koli nacionalnih subjektov, za katere se uporablja Direktiva 2014/24/EU ali Direktiva 2014/25/EU o javnem naročanju, je mogoče le, kadar je tako sodelovanje združljivo s tema direktivama.

4. Podjetja Unije in organi držav članic, ki sodelujejo v sistemu iz odstavka 1, se lahko pregledno skupaj pogajajo o nabavi, vključno s cenami ali drugimi pogoji iz pogodbe o nakupu, ali uporabijo skupno nabavo, da bi dosegli boljše pogoje pri svojih dobaviteljih ali preprečili pomanjkanje. Sodelujoča podjetja Unije in organi držav članic ravnajo v skladu s pravom Unije, vključno s konkurenčnim pravom Unije.

5. Subjekti so izključeni iz sodelovanja kot dobavitelji, pri združevanju povpraševanja in skupni nabavi ali kot ponudniki storitev, če:

   (a) se nanje nanašajo omejevalni ukrepi Unije, sprejeti v skladu s členom 215 PDEU;

   (b) so neposredno ali posredno v lasti ali pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov, na katere se nanašajo taki omejevalni ukrepi Unije, ali delujejo v njihovem imenu ali po njihovih navodilih.

6. Komisija lahko z odstopanjem od člena 176 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 po postopku javnega naročanja iz navedene uredbe sklene pogodbo o opravljanju potrebnih storitev s subjektom s sedežem v Uniji, ki deluje kot ponudnik storitev za vzpostavitev in upravljanje sistema iz odstavka 1. Izbrani ponudnik storitev ne sme biti v nasprotju interesov.

7. Komisija v pogodbi o storitvah opredeli naloge, ki jih mora opraviti ponudnik storitev, vključno z dodelitvijo povpraševanja, dodelitvijo pravic dostopa za oskrbo, registracijo in preverjanjem vseh udeležencev, objavo dejavnosti in poročanjem o njih ter vsemi drugimi nalogami, potrebnimi za vzpostavitev in upravljanje sistema. V pogodbi o storitvah se obravnavajo tudi praktični vidiki delovanja ponudnika storitev, vključno z uporabo orodja IT, varnostnimi ukrepi, valuto ali valutami, plačilno ureditvijo in obveznostmi.

8. Komisija si v pogodbi o storitvah, sklenjeni s ponudnikom storitev, pridržuje pravico, da ga spremlja in revidira. V ta namen ima Komisija popoln dostop do informacij, ki jih hrani ponudnik storitev v zvezi s pogodbo. Vsi strežniki in informacije so fizično nameščeni in shranjeni na ozemlju Unije.

9. V pogodbi o storitvah, sklenjeni z izbranim ponudnikom storitev, se določi lastništvo informacij, ki jih pridobi ponudnik storitev, in možnost prenosa navedenih informacij na Komisijo ob prenehanju ali izteku veljavnosti pogodbe o storitvah.

Poglavje 5

Trajnostnost

ODDELEK 1

KROŽNOST

Člen 25

Nacionalni ukrepi za krožnost

1. Vsaka država članica do [Urad za publikacije vstavi: tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] sprejme in izvede nacionalne programe, ki vsebujejo ukrepe za:

   (a) povečanje zbiranja odpadkov z velikim potencialom za predelavo kritičnih surovin in zagotovitev njihove vključitve v ustrezen sistem recikliranja, da se čim bolj povečata razpoložljivost in kakovost materialov, ki jih je mogoče reciklirati, kot vhodnih materialov v obratih za recikliranje kritičnih surovin;

   (b) povečanje ponovne uporabe izdelkov in sestavnih delov z velikim potencialom za predelavo kritičnih surovin;

   (c) povečanje uporabe sekundarnih kritičnih surovin v proizvodnji, po potrebi tudi z upoštevanjem vsebnosti recikliranih materialov v merilih za oddajo javnega naročila;

   (d) povečanje tehnološke zrelosti tehnologij recikliranja kritičnih surovin ter spodbujanje učinkovitosti materialov in nadomeščanja kritičnih surovin v aplikacijah, vsaj tako, da se podporni ukrepi v ta namen vključijo v nacionalne raziskovalne in inovacijske programe;

   (e) zagotovitev, da je njihova delovna sila opremljena s spretnostmi, potrebnimi za podporo krožnosti vrednostne verige kritičnih surovin.

2. Programi iz odstavka 1 zajemajo zlasti izdelke in odpadke, za katere v skladu z zakonodajo Unije ne veljajo nobene posebne zahteve glede zbiranja, obdelave, recikliranja ali ponovne uporabe. Za druge izdelke in odpadke se ukrepi izvajajo v skladu z veljavno zakonodajo Unije.

   V zvezi z odstavkom 1, točki (a) in (b), lahko programi iz navedenega odstavka brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU vključujejo uvedbo finančnih spodbud, kot so popusti, denarne nagrade ali sistemi kavcij, za spodbujanje ponovne uporabe izdelkov z velikim potencialom za predelavo kritičnih surovin in zbiranja odpadkov iz takih izdelkov.

3. Vsaka država članica do [Urad za publikacije vstavi: štiri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] sprejme in izvede ukrepe za spodbujanje predelave kritičnih

surovin iz rudarskih odpadkov, zlasti iz zaprtih objektov za ravnanje z odpadki, za katere je v podatkovni zbirki, vzpostavljeni v skladu s členom 26, ugotovljeno, da vsebujejo kritične surovine, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu.

4. Nacionalni ukrepi iz odstavkov 1 in 2 so oblikovani tako, da se preprečijo trgovinske ovire in izkrivljanje konkurence v skladu s PDEU.

5. Države članice pri sporočanju podatkov o količinah reciklirane odpadne električne in elektronske opreme Komisiji v skladu s členom 16(6) Direktive 2012/19/EU o odpadni električni in elektronski opremi ločeno opredelijo in sporočijo količine sestavnih delov, ki vsebujejo ustrezne količine kritičnih surovin, odstranjenih iz take odpadne opreme, in količine kritičnih surovin, pridobljenih iz odpadne električne in elektronske opreme. Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih so opredeljene oblika in podrobnosti takega poročanja. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3). Prvo obdobje poročanja zajema prvo polno koledarsko leto po sprejetju navedenih izvedbenih aktov.

6. Države članice v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o sprejetju nacionalnih programov iz odstavka 1 in napredku pri izvajanju ukrepov, sprejetih v skladu z odstavkoma 1 in 2.

7. Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih določi seznam izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov, za katere se šteje, da imajo vsaj velik potencial za predelavo kritičnih surovin v smislu odstavka 1, točki (a) in (b).

Komisija pri sestavi tega seznama upošteva:

(a) skupno količino kritičnih surovin, ki jih je mogoče pridobiti iz navedenih izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov:

(b) obseg, v katerem so navedeni izdelki, sestavni deli in tokovi odpadkov zajeti v zakonodaji Unije;

(c) regulativne vrzeli;

(d) posebne izzive, ki vplivajo na njihovo zbiranje in obdelavo odpadkov;

(e) obstoječe sisteme zbiranja in obdelave odpadkov, ki se uporabljajo zanje.

Izvedbeni akti iz prvega pododstavka se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

Člen 26

Predelava kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov

1. Upravljavci, ki morajo v skladu s členom 5 Direktive 2006/21/ES predložiti načrte ravnanja z odpadki, pristojnemu organu iz člena 3 Direktive 2006/21/ES predložijo študijo predhodne ekonomske presoje v zvezi z morebitno predelavo kritičnih surovin iz:

(a) rudarskih odpadkov, skladiščenih v objektu, ter

(b) nastalih rudarskih odpadkov ali, če se to zdi učinkovitejše, iz pridobljenih količin, preden postanejo odpadki.

2. Študija iz odstavka 1 vključuje vsaj oceno količin in koncentracij kritičnih surovin v rudarskih odpadkih in pridobljenem obsegu ter oceno možnosti njihovega izkoriščanja v tehničnem in gospodarskem smislu.

3. Upravljavci obstoječih objektov za ravnanje z odpadki predložijo študijo iz odstavka 1 pristojnemu organu, kot je opredeljen v členu 3 Direktive 2006/21/ES, do [Urad za publikacije vstavi: tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe]. Upravljavci novih objektov za ravnanje z odpadki predložijo to študijo pristojnemu organu skupaj s svojimi načrti ravnanja z odpadki v skladu s členom 5 Direktive 2006/21/ES.

4. Države članice vzpostavijo podatkovno zbirko vseh zaprtih objektov za ravnanje z odpadki na njihovem ozemlju, vključno z opuščenimi. Ta zbirka podatkov vsebuje informacije o:

   (a) lokaciji, površinskem obsegu in količini odpadkov objekta za ravnanje z odpadki;

   (b) upravljavcu ali nekdanjem upravljavcu objekta za ravnanje z odpadki in po potrebi njegovem pravnem nasledniku;

   (c) približnih količinah in koncentracijah vseh surovin v rudarskih odpadkih in, kadar je na voljo, v prvotnem nahajališču mineralov, v skladu z odstavkom 6 tega člena;

   (d) vse dodatne informacije, za katere država članica meni, da so pomembne za omogočanje predelave kritičnih surovin iz objekta za ravnanje z odpadki.

5. Podatkovna zbirka iz odstavka 4 se vzpostavi do [Urad za publikacije vstavi: eno leto po datumu začetka veljavnosti te uredbe], vse informacije pa se dopolnijo do [Urad za publikacije vstavi: tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe]. Na voljo je v javno dostopni in digitalni obliki ter se posodablja vsaj vsaki dve leti, da se vključijo dodatne razpoložljive informacije in na novo zaprti ali na novo opredeljeni objekti.

6. Države članice za zagotavljanje informacij iz odstavka 4, točka (c), izvajajo vsaj naslednje dejavnosti:

   (a) države članice za vse zaprte objekte za ravnanje z odpadki natančno pregledajo razpoložljivo dokumentacijo za izdajo dovoljenja do [Urad za publikacije vstavi: eno leto po datumu začetka veljavnosti te uredbe];

   (b) v primeru objektov za ravnanje z odpadki, pri katerih razpoložljive informacije ne izključujejo vnaprej prisotnosti količin kritičnih surovin, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu, države članice dodatno izvedejo reprezentativno geokemično vzorčenje do [Urad za publikacije vstavi: dve leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe];

   (c) v primeru objektov za ravnanje z odpadki, pri katerih so pri dejavnostih, opisanih v točkah (a) in (b) tega odstavka, navedene količine kritičnih surovin, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu, države članice do [Urad za publikacije vstavi: tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] opravijo podrobnejšo analizo, ki vključuje preučitev jedra ali enakovredne tehnike, če je to okoljsko primerno v skladu z veljavnimi okoljskimi zahtevami na ravni Unije in po potrebi z zahtevami Direktive 2006/21/ES.

7. Dejavnosti, opisane v odstavku 6, se izvajajo v mejah nacionalnih pravnih sistemov v zvezi z lastninskimi pravicami, lastništvom zemljišč, mineralnimi viri in odpadki ter vsemi drugimi ustreznimi določbami. Kadar taki dejavniki ovirajo dejavnosti, si organi države članice prizadevajo za sodelovanje upravljavca ali lastnika objekta za ravnanje z odpadki. Rezultati dejavnosti, opisanih v odstavku 6, so dostopni v okviru podatkovne zbirke. Kadar je mogoče, države članice v podatkovno zbirko vključijo

klasifikacijo zaprtih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki v skladu z okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire.

Člen 27

Možnost recikliranja trajnih magnetov

1. Od [Urad za publikacije vstavi: tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg naprave za slikanje z magnetno resonanco, generatorje vetrne energije, industrijske robote, motorna vozila, lahka prevozna sredstva, generatorje hlajenja, toplotne črpalke, elektromotorje, tudi če so vgrajeni v druge izdelke, avtomatske pralne stroje, sušilne stroje, mikrovalovne pečice, sesalnike ali pomivalne stroje, zagotovi, da imajo navedeni izdelki vidno, jasno čitljivo in neizbrisno oznako, na kateri je navedeno:

   (a) ali navedeni izdelki vsebujejo enega ali več trajnih magnetov ali ne;

   (b) ali izdelki vsebujejo enega ali več trajnih magnetov, ne glede na to, ali ti magneti spadajo v katero koli od naslednjih vrst:

      (i) magneti iz zlitine neodima, železa in bora;

      (ii) magneti iz zlitine samarija in kobalta;

      (iii) magneti iz zlitine aluminija, niklja in kobalta;

      (iv) magneti iz ferita.

2. Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim določi obliko označevanja iz odstavka 1. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

3. Od [Urad za publikacije vstavi: tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg izdelke iz odstavka 1, ki vsebujejo enega ali več trajnih magnetov vrst iz odstavka 1, točka (b)(i), (ii) in (iii), zagotovi, da je na izdelku ali v njem prisoten nosilec podatkov.

4. Nosilec podatkov iz odstavka 3 je povezan z edinstveno identifikacijsko oznako izdelka, ki omogoča dostop do:

   (a) imena, registriranega trgovskega imena ali registrirane blagovne znamke ter poštnega naslova odgovorne fizične ali pravne osebe in, če so na voljo, elektronskih komunikacijskih sredstev, na katerih je ta oseba dosegljiva;

   (b) informacij o teži, lokaciji in kemični sestavi vseh posameznih trajnih magnetov, vgrajenih v izdelek, ter o prisotnosti in vrsti površinske zaščite magneta, lepil in vseh uporabljenih dodatkov;

   (c) informacij, ki omogočajo dostop do vseh trajnih magnetov, vgrajenih v izdelek, in njihovo odstranitev, vključno z zaporedjem vseh korakov odstranjevanja, orodij ali tehnologij, potrebnih za dostop do trajnega magneta in njegovo odstranitev, brez poseganja v člen 15(1) Direktive 2012/19/EU.

5. Pri izdelkih, pri katerih so vgrajeni trajni magneti izključno v enem ali več elektromotorjih, vgrajenih v izdelek, se lahko informacije iz odstavka 4, točka (b), nadomestijo z informacijami o lokaciji navedenih elektromotorjev, informacije iz odstavka 4, točka (c), pa z informacijami o dostopu do elektromotorjev in njihovi odstranitvi, vključno vsaj z zaporedjem vseh korakov odstranitve, orodji ali tehnologijami, potrebnimi za dostop do elektromotorjev in njihovo odstranitev.

6. Pri izdelkih iz odstavka 3, za katere se v skladu z drugim zakonodajnim aktom Unije zahteva potni list izdelka, kot je opredeljen v Uredbi XX/XXXX [uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], se informacije iz odstavka 4 vključijo v navedeni potni list izdelka.

7. Informacije iz odstavka 3 so popolne, posodobljene in točne ter so na voljo vsaj deset let dlje, kot je običajna življenjska doba izdelka, tudi po insolventnosti, likvidaciji ali prenehanju dejavnosti odgovorne fizične ali pravne osebe v Uniji.

Informacije iz odstavka 4 se nanašajo na model izdelka ali, če se informacije med enotami istega modela razlikujejo, na določeno serijo ali enoto. Informacije iz odstavka 4 so dostopne izvajalcem recikliranja, organom za nadzor trga in carinskim organom.

8. Uporabljajo se člen 9(1), točki (c) in (d), ter člena 10 in 13 Uredbe (EU) .../... [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] in ustrezne opredelitve pojmov iz člena 2 navedene uredbe.

Preden fizične ali pravne osebe dajo izdelek iz odstavka 3 na trg, zagotovijo, da se edinstvena identifikacijska oznaka izdelka iz odstavka 4 naloži v register iz [člena 12(1)] Uredbe (EU) .../... [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke].

Za namene prvega in drugega pododstavka se sklici na „veljav[ni] delegiran[i] akt[...], sprejet[...] na podlagi člena 4“ iz člena 10, točka (b), in na „delegiran[e] akt[e], sprejet[e] na podlagi člena 4“ iz člena 10, točka (f), in na člen 13(2) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] razumejo kot sklici na to uredbo.

9. Kadar so zahteve po informacijah v zvezi z recikliranjem trajnih magnetov določene v delegiranih aktih, sprejetih na podlagi člena 4 Uredbe XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi: uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] ali v drugi harmonizacijski zakonodaji Unije za kateri koli izdelek iz odstavka 1, se navedene zahteve uporabljajo namesto določb tega člena.

10. Izdelki, ki so zasnovani predvsem za obrambne ali vesoljske aplikacije, so izvzeti iz zahtev tega člena.

11. Za naprave za slikanje z magnetno resonanco, motorna vozila in lahka prevozna sredstva, ki so homologirana vozila kategorije L, se zahteve iz tega člena uporabljajo od [Urad za publikacije vstavi: pet let po datumu začetka veljavnosti te uredbe].

12. Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge VI, da se zagotovi ali posodobi seznam oznak KN[49] in opisov proizvodov, ki ustrezajo izdelkom iz odstavka 1, z namenom olajšanja dela carinskih organov v zvezi z navedenimi izdelki ter zahtevami iz tega člena in člena 28.

Člen 28

Vsebnost recikliranih materialov v trajnih magnetih

1. Od [Urad za publikacije vstavi: tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] ali dve leti po začetku veljavnosti delegiranega akta iz odstavka 2, kar nastopi pozneje, vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg izdelke iz člena 27(1), ki vsebujejo

[49] Kombinirana nomenklatura iz Priloge I k Uredbi (EGS) št. 2658/87.

enega ali več trajnih magnetov iz člena 27(1), točka (b)(i), (ii) in (iii), in pri katerih skupna masa vseh takih trajnih magnetov presega 0,2 kg, na prosto dostopnem spletnem mestu objavi delež neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenega iz popotrošniških odpadkov, ki je prisoten v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelek.

2. Komisija do [Urad za publikacije vstavi: dve leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe] v skladu s členom 36 sprejme delegirani akt za dopolnitev te uredbe z določitvijo pravil za izračun in preverjanje deleža neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenega iz proizvodnih ali popotrošniških odpadkov, ki je prisoten v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelke iz odstavka 1.

Pravila za izračun in preverjanje določajo veljavni postopek za ugotavljanje skladnosti med moduli iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES s potrebnimi prilagoditvami glede na zadevne izdelke. Komisija pri določanju veljavnega postopka za ugotavljanje skladnosti upošteva naslednja merila:

(a) primernost zadevnega modula glede na vrsto izdelka in njegova sorazmernost z javnim interesom, za katerega si prizadeva;

(b) razpoložljivost usposobljenih in neodvisnih tretjih oseb, ki lahko izvajajo morebitne naloge ugotavljanja skladnosti;

(c) kadar je sodelovanje tretje osebe obvezno, potrebo proizvajalca, da lahko izbira med zagotavljanjem kakovosti in moduli certifikacije izdelka iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES.

3. Komisija lahko po 31. decembru 2030 sprejme delegirane akte, s katerimi dopolni to uredbo z določitvijo najmanjših deležev neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenih iz popotrošniških odpadkov, ki morajo biti prisotni v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelke iz odstavka 1.

Z delegiranimi akti iz prvega pododstavka se določijo prehodna obdobja, prilagojena težavam pri prilagajanju izdelkov, ki jih zajema ukrep za zagotovitev skladnosti.

Najmanjši delež iz prvega pododstavka temelji na predhodni presoji vplivov, pri čemer se upoštevajo:

(a) obstoječa in napovedana razpoložljivost neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenih iz popotrošniških odpadkov;

(b) informacije, zbrane v skladu z odstavkom 1, in relativna porazdelitev deleža recikliranih materialov v trajnih magnetih, vgrajenih v proizvode iz odstavka 1, ki so dani na trg;

(c) tehnični in znanstveni napredek, vključno z znatnimi spremembami tehnologij trajnih magnetov, ki vplivajo na vrsto pridobljenih materialov;

(d) dejanski in potencialni prispevek najmanjšega deleža k podnebnim in okoljskim ciljem Unije;

(e) možni vplivi na delovanje izdelkov, ki vsebujejo trajne magnete;

(f) potreba po preprečevanju nesorazmernih negativnih učinkov na cenovno dostopnost trajnih magnetov in izdelkov, ki vsebujejo trajne magnete.

4. Kadar so zahteve v zvezi z vsebnostjo recikliranih materialov v trajnih magnetih določene v delegiranih aktih, sprejetih na podlagi člena 4 Uredbe XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi: uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], ali drugi harmonizacijski zakonodaji Unije za kateri koli izdelek iz odstavka 1, se navedene zahteve uporabljajo namesto določb tega člena.

5. Fizične in pravne osebe, ki dajejo na trg izdelke iz odstavka 1, pri ponujanju navedenih izdelkov v prodajo, vključno v primeru prodaje na daljavo, ali njihovem razstavljanju v okviru poslovne dejavnosti zagotovijo, da imajo njihove stranke dostop do informacij iz odstavka 1, preden se zavežejo s prodajno pogodbo.

   Fizične in pravne osebe, ki dajejo na trg izdelke iz odstavka 1, ne zagotovijo ali prikazujejo nalepk, oznak, simbolov ali napisov, ki bi lahko zavajali ali zmedli stranke v zvezi z informacijami iz odstavka 1. Izdelki, ki so zasnovani predvsem za obrambne ali vesoljske aplikacije, so izvzeti iz zahtev tega člena.

6. Za naprave za slikanje z magnetno resonanco, motorna vozila in lahka prevozna sredstva, ki so homologirana vozila kategorije L, se zahteve iz odstavkov 1 in 6 začnejo uporabljati pet let po datumu začetka veljavnosti delegiranega akta iz odstavka 2.

ODDELEK 2

CERTIFICIRANJE IN OKOLJSKI ODTIS

Člen 29

Priznane sheme

1. Vlade ali organizacije, ki razvijejo in nadzorujejo sheme certificiranja v zvezi s trajnostnostjo kritičnih surovin (v nadaljnjem besedilu: lastniki shem), lahko zaprosijo Komisijo, naj prizna njihove sheme.

   Vloge iz prvega pododstavka vsebujejo vsa ustrezna dokazila v zvezi z izpolnjevanjem meril iz Priloge IV. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, v katerih so določene vsaj informacije, ki jih vsebujejo vloge. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

2. Kadar Komisija na podlagi dokazov, predloženih v skladu z odstavkom 1, ugotovi, da shema certificiranja izpolnjuje merila iz Priloge IV, sprejme izvedbeni akt, s katerim prizna navedeno shemo. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

3. Komisija redno preverja, ali priznane sheme še naprej izpolnjujejo merila iz Priloge IV.

4. Lastniki priznanih shem nemudoma obvestijo Komisijo o kakršnih koli spremembah ali posodobitvah priznanih shem. Komisija oceni, ali take spremembe ali posodobitve vplivajo na podlago za priznanje, in sprejme ustrezne ukrepe.

5. Če obstajajo dokazi o ponavljajočih se ali pomembnih primerih, v katerih gospodarski subjekti, ki izvajajo priznano shemo, niso izpolnili zahtev navedene sheme, Komisija po posvetovanju z lastnikom priznane sheme preuči, ali navedeni primeri kažejo na pomanjkljivosti v shemi, ki vplivajo na podlago za priznanje, in sprejme ustrezne ukrepe.

6. Kadar Komisija ugotovi pomanjkljivosti v priznani shemi, ki vplivajo na podlago za priznanje, lahko lastniku sheme odobri ustrezen rok za sprejetje popravnih ukrepov.

7. Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim prekliče priznanje sheme, če lastnik sheme ne sprejme ali noče sprejeti potrebnih popravnih ukrepov in kadar Komisija ugotovi, da shema zaradi pomanjkljivosti iz odstavka 6 ne izpolnjuje več meril iz Priloge IV. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

8. Komisija vzpostavi in posodablja register shem certificiranja. Navedeni register je javno dostopen na prosto dostopnem spletnem mestu.

Člen 30

Izjava o okoljskem odtisu

1. Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za dopolnitev te uredbe z določitvijo pravil za izračun in preverjanje okoljskega odtisa različnih kritičnih surovin v skladu s Prilogo V ter ob upoštevanju znanstveno utemeljenih metod ocenjevanja in ustreznih mednarodnih standardov. Pravila za izračun in preverjanje določajo, katera kategorija vpliva je najpomembnejša. Izjava o odtisu je omejena na navedeno kategorijo vpliva.

2. Komisija lahko sprejme pravila za izračun in preverjanje za določeno kritično surovino, če ob upoštevanju različnih ustreznih kategorij vplivov na okolje ugotovi, da ima zadevna kritična surovina znaten okoljski odtis in da je zato obveznost prijave okoljskega odtisa te surovine v zvezi z najpomembnejšimi kategorijami vplivov pri dajanju na trg potrebna in sorazmerna za prispevanje k podnebnim in okoljskim ciljem Unije z olajšanjem oskrbe s kritičnimi surovinami z manjšim okoljskim odtisom.

3. Komisija pri ugotavljanju, ali je obveznost iz odstavka 2 potrebna, upošteva:

   (a) ali in kako se podnebni in okoljski cilji Unije že dosegajo z drugo zakonodajo Unije, ki se uporablja za zadevno kritično surovino;

   (b) obstoj in uporabo ustreznih mednarodnih standardov in smernic ali možnosti za dogovor o takih standardih na mednarodni ravni ter trajnostne prakse na trgu, vključno s prostovoljnimi shemami, priznanimi v skladu s členom 29;

   (c) učinkovitost strateških partnerstev, strateških projektov, trgovinskih sporazumov ter drugih mednarodnih instrumentov in ozaveščanja, ki jih izvaja Unija, pri doseganju podnebnih in okoljskih ciljev Unije.

4. Komisija opravi predhodno oceno učinka, da se odloči, ali bo sprejela delegirani akt v skladu z odstavkom 1. Taka ocena:

   (a) med drugim temelji na posvetovanju z:

      (a) vsemi ustreznimi deležniki, kot so industrija, vključno z industrijo nižje v prodajni verigi, MSP in po potrebi obrtniki, socialni partnerji, trgovci na drobno, uvozniki, okoljevarstvene skupine in potrošniške organizacije;

      (b) tretjimi državami, na katerih trgovanje z Unijo lahko ta obveznost znatno vpliva;

      (c) Odborom;

   (b) zagotovi, da noben tak ukrep ni pripravljen, sprejet ali uporabljen z namenom ali učinkom ustvarjanja nepotrebnih ovir za mednarodno trgovino in da ne

omejuje trgovine bolj, kot je potrebno za doseganje podnebnih in okoljskih ciljev Unije, ob upoštevanju zmožnosti dobaviteljev iz tretjih držav, da ravnajo v skladu s tako izjavo, tako da skupni trgovinski tokovi in stroški kritičnih surovin niso nesorazmerno prizadeti;

(c) vključuje presojo, ali bi ukrep prispeval k doseganju podnebnih in okoljskih ciljev Unije, ne da bi nesorazmerno vplival na zmožnost industrije Unije za pridobivanje zadevne kritične surovine.

5. Vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg kritične surovine, za katere je Komisija sprejela pravila za izračun in preverjanje v skladu z odstavkom 1, da na voljo izjavo o okoljskem odtisu.

Zahteva iz prvega pododstavka se uporablja za vsako posamezno vrsto kritičnih surovin, dano na trg, in se ne uporablja za kritične surovine, vključene v vmesne ali končne izdelke.

6. Izjava o okoljskem odtisu iz odstavka 5 vsebuje naslednje informacije:

(a) ime, registrirano trgovsko ime ali registrirano blagovno znamko ter poštni naslov odgovorne fizične ali pravne osebe in, če so na voljo, elektronska komunikacijska sredstva, na katerih je ta oseba dosegljiva;

(b) informacije o vrsti kritične surovine, za katero se izjava uporablja;

(c) informacije o državi in regiji, v kateri je bila kritična surovina pridobljena, predelana, rafinirana in reciklirana, kot je ustrezno;

(d) okoljski odtis kritične surovine, izračunan v skladu z veljavnimi pravili o preverjanju in izračunu, sprejetimi v skladu z odstavkom 1;

(e) razred učinkovitosti v zvezi z okoljskim odtisom, v katerega spada kritična surovina in ki je določen v skladu z veljavnim delegiranim aktom, sprejetim v skladu z odstavkom 7;

(f) spletno povezavo za dostop do javne različice študije, ki podpira rezultate izjave o okoljskem odtisu.

7. Komisija lahko v skladu s členom 36 sprejme delegirane akte za dopolnitev te uredbe z določitvijo razredov učinkovitosti v zvezi z okoljskim odtisom za kritične surovine, za katere so bila sprejeta pravila za izračun in preverjanje v skladu na podlagi člena 1 in v skladu s Prilogo V.

8. Izjava o okoljskem odtisu se objavi na prosto dostopnem spletnem mestu.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejetje izvedbenega akta o določitvi oblike izjave o okoljskem odtisu iz odstavka 5. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

9. Fizične in pravne osebe, ki dajejo kritične surovine na trg za prodajo, vključno s prodajo na daljavo, ali jih razstavljajo v okviru poslovne dejavnosti, zagotovijo, da imajo njihove stranke dostop do izjave o okoljskem odtisu, preden se zavežejo s prodajno pogodbo.

Fizične in pravne osebe, ki dajejo na trg kritične surovine, ne zagotovijo ali prikazujejo nalepk, oznak, simbolov ali napisov, ki bi lahko zavajali ali zmedli stranke v zvezi z informacijami, vključenimi v izjavo o okoljskem odtisu.

ODDELEK 3

PROSTI PRETOK, SKLADNOST IN NADZOR TRGA

Člen 31

Prosti pretok

1. Države članice ne smejo prepovedati, omejiti ali ovirati omogočanja dostopnosti izdelkov na trgu, ki vsebujejo trajne magnete ali kritične surovine v skladu s to uredbo, ali njihovega dajanja v uporabo iz razlogov, povezanih z informacijami o recikliranju ali vsebnosti recikliranih materialov v trajnih magnetih, ali razlogov, povezanih z informacijami o okoljskem odtisu kritičnih surovin, ki jih zajema ta uredba.

2. Države članice na sejmih, razstavah, predstavitvah ali podobnih dogodkih ne preprečujejo prikazovanja izdelkov s trajnimi magneti ali kritičnih surovin, ki niso v skladu s to uredbo, če je na vidnem mestu jasno označeno, da navedeni izdelki ali surovine niso v skladu s to uredbo in ne morejo biti dostopni na trgu, dokler se ne zagotovi njihova skladnost.

Člen 32

Skladnost in nadzor trga

1. Odgovorne fizične ali pravne osebe pred dajanjem izdelka iz člena 27 ali 28 na trg zagotovijo, da je bil izveden veljavni postopek za ugotavljanje skladnosti in da je zahtevana tehnična dokumentacija pripravljena. Kadar se s postopkom za ugotavljanje skladnosti dokaže skladnost proizvoda z veljavnimi zahtevami, odgovorne fizične ali pravne osebe zagotovijo, da je EU izjava o skladnosti pripravljena, oznaka CE pa nameščena.

2. Postopek za ugotavljanje skladnosti za izdelke, za katere veljajo zahteve iz člena 27, je postopek iz Priloge IV k Uredbi (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], razen če za te izdelke veljajo tudi zahteve iz člena 28; v tem primeru je postopek za ugotavljanje skladnosti postopek, določen v pravilih za izračun in preverjanje, sprejetih v skladu s členom 28(2).

3. Poglavje IX, členi 37, 38 in 39 Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] in ustrezne opredelitve pojmov iz člena 2 navedene uredbe se uporabljajo v zvezi z zahtevami za izdelke, dane na trg Unije, iz členov 27 in 28.

4. V zvezi z nadzorom trga se uporabljajo naslednja pravila:

   (a) poglavje XII Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] in ustrezne opredelitve pojmov iz člena 2 navedene uredbe se uporabljajo v zvezi z zahtevami za izdelke, dane na trg Unije, iz člena 27, 28 ali 30;

   (b) države članice poleg zahtev za okoljsko primerno zasnovo iz Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], upoštevajo zahteve iz členov 27, 28 in 30 v okviru akcijskega načrta iz člena 59(1) navedene uredbe;

(c) člen 60 in člen 61(1) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], se uporabljajo tudi za zahteve iz členov 27, 28 in 30;

(d) Komisija poleg zahtev za okoljsko primerno zasnovo iz Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] v poročilo iz člena 61(2) in (3) navedene uredbe vključi informacije v zvezi z zahtevami iz členov 27, 28 in 30 navedene uredbe;

(e) Pri izvajanju člena 62 Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] skupina za upravno sodelovanje (ADCO) iz navedenega člena in Komisija upoštevajo tudi zahteve iz členov 27, 28 in 30.

5. Za namene odstavkov 3 in 4 se ustrezni deli Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] uporabljajo na naslednji način:

(a) sklici na „zahtev[e] za okoljsko primerno zasnovo, določen[e] v veljavnih delegiranih aktih, sprejetih v skladu s členom 4“ iz člena 37(1), „zahtev[e] iz veljavnih delegiranih aktov, sprejetih v skladu s členom 4“ iz člena 63(1) in „zahtev[e] iz ustreznega delegiranega akta, sprejetega v skladu s členom 4“ iz člena 63(5) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] se razumejo kot sklici na „zahteve iz členov27 in 28 te uredbe“;

(b) sklici na „izdelek, zajet v delegiranem aktu, sprejetem v skladu s členom 4“ iz členov 37(3) in 63(1) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] se razumejo kot sklici na „izdelke ali materiale, zajete v zahtevah iz členov 27 in 28 te uredbe“;

(c) sklici na „naloge ugotavljanja skladnosti, določene v delegiranih aktih, sprejetih v skladu s členom 4“ iz člena 41 in „nalog[e] ugotavljanja skladnosti v skladu z ustreznimi delegiranimi akti, sprejetimi v skladu s členom 4“ iz člena 45(10) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] se razumejo kot sklici na „naloge ugotavljanja skladnosti, določene v skladu s pravili za izračun in preverjanje, sprejetimi v skladu s členom 28(2) te uredbe“;

(d) sklici na „postopk[e] za ugotavljanje skladnosti, določen[e] v delegiranih aktih, sprejetih v skladu s členom 4“ iz člena 53(1) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] se razumejo kot sklici na „postopke za ugotavljanje skladnosti, določene v pravilih za izračun in preverjanje, sprejetih v skladu s členom 28(2) te uredbe“.

6. Ta člen se ne uporablja za izdelke, ki jih zajema homologacija v skladu z Uredbo (EU) 2018/858 in Uredbo (EU) št. 168/2013.

Poglavje 6

Strateška partnerstva

Člen 33

Strateška partnerstva

1. Odbor redno razpravlja:

   (a) o tem, v kolikšni meri strateška partnerstva, ki jih sklene Unija, prispevajo k:

      (i) izboljšanju zanesljivosti oskrbe Unije;

      (ii) referenčni vrednosti iz člena 1(2), točka (b);

      (iii) izboljšanju sodelovanja vzdolž vrednostne verige kritičnih surovin med Unijo in partnerskimi državami;

   (b) o skladnosti in morebitnih sinergijah med dvostranskim sodelovanjem držav članic z zadevnimi tretjimi državami in ukrepi, ki jih Unija izvaja v okviru strateških partnerstev;

   (c) o tem, katerim tretjim državam bi bilo treba dati prednost pri sklepanju strateških partnerstev, pri čemer se upoštevajo naslednja merila:

      (i) morebitni prispevek k zanesljivosti oskrbe ob upoštevanju potencialnih zmogljivosti tretje države za pridobivanje, predelavo in recikliranje, povezanih s kritičnimi surovinami;

      (ii) ali regulativni okvir tretje države zagotavlja spremljanje, preprečevanje in zmanjševanje vplivov na okolje, uporabo družbeno odgovornih praks, vključno s spoštovanjem človekovih pravic in pravic delavcev ter smiselnim sodelovanjem z lokalnimi skupnostmi, uporabo preglednih poslovnih praks ter preprečevanje škodljivih vplivov na pravilno delovanje javne uprave in pravne države;

      (iii) ali obstajajo obstoječi sporazumi o sodelovanju med tretjo državo in Unijo ter, za nastajajoče trge in gospodarstva v razvoju, potencial za uvedbo naložbenih projektov strategije Global Gateway;

      (iv) za nastajajoče trge in gospodarstva v razvoju, ali in kako bi lahko partnerstvo prispevalo k lokalnemu dodajanju vrednosti ter bi bilo vzajemno koristno za partnersko državo in Unijo.

2. Odbor v okviru odstavka 1 ter kolikor se nanaša na nastajajoče trge in gospodarstva v razvoju, zagotovi sodelovanje z drugimi ustreznimi usklajevalnimi forumi, vključno s forumi, vzpostavljenimi v okviru strategije Global Gateway.

3. Države članice:

   (a) se usklajujejo s Komisijo za zagotovitev skladnosti med dvostranskim sodelovanjem z zadevnimi tretjimi državami in nezavezujočimi strateškimi partnerstvi Unije s tretjimi državami, katerih področje uporabe vključuje vsaj vrednostno verigo kritičnih surovin;

   (b) podpirajo Komisijo pri izvajanju ukrepov za sodelovanje, določenih v strateških partnerstvih.

Poglavje 7

Upravljanje

Člen 34

Evropski odbor za kritične surovine

1. Ustanovi se Evropski odbor za kritične surovine.

2. Odbor opravlja naloge, določene v tej uredbi.

Člen 35

Sestava in delovanje Evropskega odbora za kritične surovine

1. Odbor sestavljajo države članice in Komisija. Predseduje mu Komisija.

2. Vsaka država članica v Odbor imenuje visokega predstavnika. Kadar je to ustrezno glede na funkcijo in strokovno znanje, lahko država članica imenuje različne predstavnike v zvezi z različnimi nalogami Odbora. Vsak član Odbora ima namestnika.

3. Odbor na predlog Komisije sprejme svoj poslovnik z navadno večino svojih članov.

4. Odbor se sestaja v rednih časovnih presledkih, da omogoči učinkovito izvajanje svojih nalog, določenih v tej uredbi. Odbor se po potrebi sestane na utemeljeno zahtevo Komisije.

   Odbor se sestane vsaj:

   (a) vsake tri mesece za oceno vlog za strateške projekte v skladu s poglavjem 3, oddelek 1;

   (b) vsakih šest mesecev za razvoj spremljanja v skladu s poglavjem 4;

   (c) enkrat letno za razpravo o napredku pri izvajanju obveznosti držav članic v zvezi z raziskovanjem iz poglavja 3, oddelek 4, tudi ob upoštevanju posodobitev seznamov kritičnih ali strateških surovin.

5. Komisija pomaga Odboru z izvršnim sekretariatom, ki zagotavlja tehnično in logistično podporo.

6. Odbor lahko ustanovi stalne ali začasne podskupine za obravnavanje posebnih vprašanj in nalog.

   Odbor ustanovi vsaj naslednje stalne podskupine:

   (a) podskupino za razpravo o financiranju strateških projektov v skladu s členom 15 in njegovo usklajevanje; kot opazovalci so povabljeni predstavniki nacionalnih spodbujevalnih bank in institucij, evropskih razvojnih finančnih institucij, skupine Evropske investicijske banke, drugih mednarodnih finančnih institucij, vključno z Evropsko banko za obnovo in razvoj, in po potrebi zasebnih finančnih institucij;

(b) podskupino, ki združuje nacionalne geološke inštitute ali raziskave ali, če takega inštituta ali raziskave ni, ustrezni nacionalni organ, pristojen za splošno raziskovanje, z namenom prispevanja k usklajevanju nacionalnih raziskovalnih programov iz člena 18;

(c) podskupino, ki združuje nacionalne agencije za oskrbo in informiranje, ki pokrivajo kritične surovine, ali, če take agencije ni, ustrezni nacionalni organ, pristojen za navedeno, z namenom prispevanja k nalogam spremljanja iz člena 19;

(d) podskupino, ki združuje nacionalno agencijo za izredne razmere in nacionalne organe, pristojne za strateške zaloge, ali, če take agencije in organa ni, ustrezni nacionalni organ, pristojen za navedeno, z namenom prispevanja k usklajevanju strateških zalog iz člena 22.

7. Odbor povabi predstavnike Evropskega parlamenta, da se kot opazovalci udeležijo njegovih sestankov, vključno s sestanki stalnih ali začasnih podskupin iz odstavka 6.

Odbor lahko po potrebi povabi strokovnjake, druge tretje osebe ali predstavnike tretjih držav, da se kot opazovalci udeležijo sestankov stalnih ali začasnih podskupin iz odstavka 6 ali da predložijo pisne prispevke.

Odbor pri opravljanju svojih nalog po potrebi zagotovi usklajevanje, sodelovanje in izmenjavo informacij z ustreznimi strukturami za odzivanje na krize in pripravljenost na krize, vzpostavljenimi v skladu s pravom Unije.

8. Odbor sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev varne obravnave in obdelave zaupnih in poslovno občutljivih informacij.

9. Odbor si po najboljših močeh prizadeva doseči soglasje.

Poglavje 8

Prenesena pooblastila in postopek v odboru

Člen 36

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se prenese na Komisijo pod pogoji iz tega člena.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 3(2), 4(2), 5(2), 27(12), 28(2) ter 30(1) in (5) se prenese na Komisijo za obdobje osmih let od [Urad za publikacije vstavi: en mesec po datumu začetka veljavnosti te uredbe]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem šestletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje takemu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Evropski parlament ali Svet lahko kadar koli prekliče prenos pooblastila iz členov 3(2), 4(2), 5(2), 27(12), 28(2) ter 30(1) in (5). S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne veljati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, določen v navedenem sklepu. Sklep o preklicu ne vpliva na veljavnost delegiranih aktov, ki so že v veljavi.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Posvetovanje s strokovnjaki držav članic se opravi po posvetovanju na podlagi člena 14.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 3(2), 4(2), 5(2), 27(12), 28(2) ter 30(1) in (5), začne veljati le, če mu ne Evropski parlament ne Svet ne nasprotujeta v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če Evropski parlament in Svet pred iztekom tega roka obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Navedeni rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta lahko podaljša za dva meseca.

Člen 37

Postopek v odboru

1. Komisiji pri izvajanju [Urad za publikacije vstavi sklic na ta akt] pomaga Odbor. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicih na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicih na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Poglavje 9

Spremembe

Člen 38

Sprememba Uredbe (EU) 2018/1724

Uredba (EU) 2018/1724 se spremeni:

(1) v prvem stolpcu Priloge I se doda nova vrstica „S. Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“;

(2) v drugem stolpcu Priloge I se v vrstici „S. Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“ dodajo naslednje točke:

„1. Informacije o postopku za izdajo dovoljenja“,

„2. Informacije o storitvah financiranja in investicijskih storitvah“,

„3. Informacije o možnostih financiranja na ravni Unije ali držav članic“,

„4. Informacije o podpornih storitvah za podjetja, ki med drugim vključujejo napoved za odmero davka od dohodkov pravnih oseb, lokalno davčno zakonodajo in delovno pravo“;

(3) v prvem stolpcu Priloge II se doda nova vrstica „Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“;

(4) v drugem stolpcu Priloge II se v vrstici „Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“ dodajo naslednje točke:

„Postopek, ki je povezan z vsemi ustreznimi upravnimi dovoljenji za načrtovanje, vzpostavitev in upravljanje proizvodnih projektov z neto ničelnimi tehnologijami, vključno z dovoljenji za gradnjo, ravnanje s kemikalijami in priključitev na omrežje ter presojami vplivov na okolje in okoljevarstvenimi dovoljenji, kadar so potrebna, ter ki zajema vse upravne vloge in postopke.“;

(5) v tretjem stolpcu Priloge II se v vrstici „Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“ doda naslednja točka:

„Vsi rezultati, ki se nanašajo na postopke od potrditve veljavnosti vloge do uradnega obvestila o celoviti odločitvi o izidu postopka s strani odgovornega nacionalnega pristojnega organa.“;

(6) v Prilogi III se doda naslednja točka:

„(9) Nacionalni pristojni organi iz člena 8(1) [Urad za publikacije vstavi sklic na ta predlog]“.

Člen 39

Sprememba Uredbe (EU) 2019/1020

Uredba (EU) 2019/1020 se spremeni:

(1) v členu 4(5) se besedilo „(EU) 2016/425 (35) in (EU) 2016/426 (36)“ nadomesti z besedilom: „(EU) 2016/425 (*), (EU) 2016/426 (**) in [(EU) [...] [leto sprejetja te uredbe]/...(***)];

(2) v Prilogi I se doda naslednja točka: „X [Urad za publikacije vstavi naslednjo zaporedno številko] Uredbe (EU).../... o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi Uredbe (EU) 2019/1020 [Urad za publikacije vstavi podrobnosti objave te uredbe], kolikor zadeva zahteve iz členov 27, 28 ali 30 navedene uredbe.

Člen 40

Sprememba Uredbe (EU) 2018/858

Priloga II k Uredbi (EU) 2018/858 se spremeni:

v delu I se v preglednici doda naslednji vnos:

[Urad za publikacije vstavi naslednjo zaporedno številko pod razdelkom G]	Zahteve glede krožnosti trajnih magnetov	Uredba (EU) XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi podatke o objavi te uredbe v UL]	X	X	X	X	X	X					X	X

Člen 41

Sprememba Uredbe (EU) 168/2013

Priloga II k Uredbi (EU) 168/2013 se spremeni:

v delu I se v preglednici doda naslednji vnos:

[Urad za publikacije vstavi naslednjo zaporedno številko pod razdelkom C 1]	Zahteve glede krožnosti trajnih magnetov	Uredba (EU) XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi podatke o objavi te uredbe v UL]	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Poglavje 10

Končne določbe

Člen 42

Spremljanje napredka

1. Komisija ob upoštevanju nasveta Odbora spremlja napredek pri doseganju ciljev iz člena 1(2) in vsaj vsaka tri leta objavi poročilo o napredku Unije pri doseganju navedenih ciljev.

   Prvo poročilo se pripravi do [Urad za publikacije vstavi: štiri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe].

2. Poročilo iz odstavka 1 vključuje kvantitativne informacije o obsegu napredka Unije pri doseganju referenčnih vrednosti iz člena 1(2), točki (a) in (b).

Člen 43

Poročanje držav članic

1. Države članice Komisiji vsako leto pošljejo poročilo, ki vsebuje informacije iz členov 18(4), 20(1) in (2), 21(1), 22(5) in 25(6). Prvo poročilo se pošlje [Urad za publikacije vstavi: eno leto po datumu začetka veljavnosti te uredbe].

2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi se določi predloga za poročila iz odstavka 1. V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz odstavka 1. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 37(2).

3. Informacije v poročilih iz odstavka 1 se obravnavajo v skladu s členom 44.

Člen 44

Obravnava zaupnih informacij

1. Informacije, pridobljene med izvajanjem te uredbe, se uporabljajo samo za namene te uredbe ter so zaščitene z ustrezno zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo.

2. Države članice in Komisija zagotovijo varovanje poslovnih skrivnosti ter drugih občutljivih, zaupnih in tajnih podatkov, pridobljenih in ustvarjenih pri uporabi te uredbe, vključno s priporočili in ukrepi, ki jih je treba sprejeti, v skladu s pravom Unije in ustreznim nacionalnim pravom.

3. Države članice in Komisija zagotovijo, da se tajnost podatkov, ki se predložijo ali izmenjajo na podlagi te uredbe, ne zmanjša ali prekliče brez predhodnega pisnega soglasja avtorja tajnega podatka.

4. Če država članica oceni, da bi lahko predstavitev zbirnih informacij v okviru člena 21 kljub temu ogrozila njen interes nacionalne varnosti, lahko z utemeljenim uradnim obvestilom nasprotuje predstavitvi Komisije.

5. Komisija in nacionalni organi, njihovi uradniki, zaposleni in druge osebe, ki delajo pod nadzorom teh organov, zagotovijo zaupnost informacij, pridobljenih pri izvajanju svojih nalog in dejavnosti. Ta obveznost velja tudi za vse predstavnike držav članic, opazovalce, strokovnjake in druge udeležence sestankov Odbora v skladu s členom 35.

Člen 45

Kazni

Države članice v 12 mesecih po datumu začetka veljavnosti te uredbe določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za njene kršitve, in sprejmejo vse ukrepe, potrebne za zagotovitev njihovega izvajanja. Kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice nemudoma uradno obvestijo Komisijo o navedenih pravilih in vsakršni naknadni spremembi, ki vpliva nanje.

Člen 46

Ocena

1. Komisija do [Urad za publikacije vstavi: pet let po datumu začetka veljavnosti te uredbe] izvede oceno te uredbe glede na cilje, za katere si prizadeva, ter o tem predloži poročilo Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru.

2. V poročilu iz prejšnjega odstavka se oceni vsaj ustreznost določitve najvišjih pragov v zvezi z okoljskim odtisom za kritične surovine, za katere so bila sprejeta pravila za izračun in preverjanje.

Člen 47

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament *predsednica*	*Za Svet* *predsednik*

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

1.2. Zadevna področja

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

1.4.2. Specifični cilji

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

1.7. Načrtovani način(i) izvrševanja proračuna

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

3.2.2. Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje

3.2.3. Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

3.2.3.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami (evropski akt o kritičnih surovinah)

1.2. Zadevna področja

„Evropski zeleni dogovor“

„Evropa, pripravljena na digitalno dobo“

„Močnejša Evropa v svetu“

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

■ **Nov ukrep**

☐ **Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa**[50]

☐ **Podaljšanje obstoječega ukrepa**

☐ **Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep**

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Splošni cilj evropskega akta o kritičnih surovinah je zagotoviti varen dostop EU do kritičnih surovin in hkrati spodbuditi razvoj trajnostnih virov oskrbe. To navsezadnje prispeva h gospodarski rasti in visokemu življenjskemu standardu v EU, preprečuje motnje in težave na evropskem enotnem trgu ter povečuje konkurenčnost evropskih podjetij, pri čemer ne zanemarja vloge EU pri spodbujanju trajnostnega razvoja in varstva okolja na svetovni ravni.

1.4.2. Specifični cilji

Specifični cilj št.

– krepitev različnih faz vrednostne verige strateških surovin;

– diverzifikacija uvoza surovin v Uniji;

– izboljšanje zmogljivosti Unije za spremljanje in zmanjševanje tveganja motenj v oskrbi s kritičnimi surovinami;

– zagotavljanje prostega pretoka kritičnih surovin, danih na trg Unije, ob hkratnem zagotavljanju visoke ravni varstva okolja z izboljšanjem njihove krožnosti in trajnostnosti.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Pričakovani rezultat akta o kritičnih surovinah je zanesljiva oskrba s kritičnimi surovinami in okrepljena zmogljivost EU v njeni vrednostni verigi kritičnih surovin

[50] Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Akt o kritičnih surovinah bo spodbudil nadaljnji razvoj trajnostnih virov oskrbe za doseganje strateških ambicij EU, zlasti zelenega in digitalnega prehoda ter okrepljenih naložb v obrambo.

Razpoložljivost dodatnih podatkov, kartiranje in programi raziskovanja mineralnih virov EU bodo podpirali konkurenčnost vrednostne verige; podjetja, opremljena z dodatnimi informacijami, bi imela koristi od zmanjšanja tveganja v zgodnjih fazah raziskovanja, kar bi podprlo večje naložbe vzdolž vrednostne verige.

Določitev strateških projektov z racionalizacijo izdaje dovoljenj in boljšim dostopom do financiranja bo omogočila večjo podporo vrednostni verigi kritičnih surovin v EU in tretjih državah ter s tem zanesljivejšo oskrbo s kritičnimi surovinami za nadaljnje uporabnike v EU. To bo prineslo jasno dodano vrednost za delovanje enotnega trga in imelo pozitivne gospodarske učinke za proizvajalce kritičnih surovin in sektorje nižje v prodajni verigi, saj bo zagotovilo odpornost industrije in omogočilo razvoj vrednostne verige kritičnih surovin v EU. Pozitivni bodo tudi socialni učinki na delovna mesta in kohezijo regij EU.

Akt o kritičnih surovinah bo zagotovil razvoj zmogljivosti za spremljanje in oceno tveganja pred krizo. Sistem upravljanja z namenskim Odborom za kritične surovine, mrežo agencij držav članic in notranjimi zmogljivostmi Komisije bo podpiral vrednostno verigo kritičnih surovin v EU. Podjetja bodo imela neposredne koristi od rednega objavljanja posodobljenih informacij o tveganjih za zanesljivost oskrbe v obliki preglednice za spremljanje, ki jim bo omogočila, da prilagodijo svoje blažitvene strategije. Z ukrepi spremljanja in ocenjevanja tveganja, kot so testi izjemnih situacij EU, se bo ustvarilo povpraševanje vlad in podjetij po nabavi zanesljivih kritičnih surovin.

Strateško ustvarjanje zalog je povezano z usklajevanjem nacionalnih strateških zalog za strateške surovine. Usklajevanje bo spodbudilo države članice, da okrepijo svoje strateške zaloge, s čimer bo dodana nova raven zanesljivosti za podjetja, katerih vrednostna veriga zajema strateške surovine. Evropska razsežnost tega usklajevanja bo preprečila prekrivanja in gradila na sinergijah med nacionalnimi strateškimi zalogami. S tem usklajevanjem med nacionalnimi zalogami pred morebitno krizo se bo izboljšala tudi pripravljenost na krize v primeru aktivacije morebitnega okvirnega previdnostnega mehanizma ali mehanizma za odzivanje na krize, ki lahko zajema surovine.

Da bi bila podjetja pripravljena na tveganja, bo poseben sklop velikih podjetij, na katera se nanašajo določbe, vlagal v svojo odpornost in upošteval dejanske stroške proizvodnje strateških surovin z zagotavljanjem rednih revizij svojih oskrbovalnih verig in testiranje izjemnih situacij v njih, če te vsebujejo določen nabor strateških surovin.

Ukrepi v zvezi s skupno nabavo bodo nacionalnim organom ali gospodarskim subjektom omogočili, da združijo moči pri nabavi strateških surovin.

Razvoj bolj trajnostne proizvodnje kritičnih surovin podpirajo določbe za razvoj krožnosti trgov kritičnih surovin. Predlog določa pravila zlasti za predelavo, zbiranje in obdelavo izrabljenih izdelkov in tokov odpadkov, ki vsebujejo kritične surovine, da bi se podprl razvoj tehnologij recikliranja in trgov ter spodbudila uporaba sekundarnih kritičnih surovin v proizvodnji. Ukrepi bodo osredotočeni tudi na predelavo kritičnih surovin iz zaprtih in opuščenih odlagališč rudarskih odpadkov.

Vključene so tudi določbe o izjavi o okoljskem odtisu kritičnih surovin, danih na trg Unije, in druge informacije o njih.

Z Uredbo bo ustanovljen Evropski odbor za kritične surovine, ki bo združeval najboljše strokovno znanje, na voljo v Evropski komisiji in državah članicah, za analizo in spremljanje trgov, ocenjevanje tveganj in svetovanje o blažitvenih strategijah, pomoč pri strateških projektih in usklajevanje strateškega ustvarjanja zalog. Odbor bo razpravljal tudi o prednostnih nalogah in ciljih strateških partnerstev s tretjimi državami, ki zajemajo surovine, ter o usklajevanju navedenih partnerstev s podobnimi partnerstvi, ki so jih sklenile države članice.

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

– Količina podatkov in kart mineralnih virov EU, razvitih v državah članicah.

– Število strateških projektov v vrednostni verigi kritičnih surovin, financiranih v EU in tujini.

– Skupni obseg naložb podjetij, ki delujejo v EU, v kritične surovine, ob upoštevanju segmenta vrednostne verige, v katerem delujejo.

– Spremljanje podatkov o razvoju projektov, razvoju povpraševanja in ponudbe ter trgovinskih tokovih kritičnih surovin.

– Količina strateških zalog na nacionalni ravni.

— Količina in odstotek recikliranih kritičnih surovin. Količina sekundarnih kritičnih surovin, uporabljenih v novih proizvodnih postopkih.

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

Uredba bi se morala v celoti začeti uporabljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Vendar je treba za pripravo izvajanja Uredbe predhodno sprejeti nekaj ukrepov. Ustanoviti bi bilo treba Odbor, države članice pa bi morale imenovati kontaktno točko za njegove sestanke. Do začetka uporabe Uredbe bi moral Odbor v celoti delovati.

Zbiranje informacij od predstavnikov podjetij v vrednostni verigi kritičnih surovin bi moralo že potekati, države članice pa bi morale že razpravljati o vrednostni verigi kritičnih surovin in jo spremljati.

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

Razlogi za ukrepanje na evropski ravni (predhodno)

Nobena država članica sama ni sposobna učinkovito obravnavati vse večjih tveganj v zvezi z oskrbo s kritičnimi surovinami, zlasti zaradi pomanjkanja geoloških najdišč v posamezni državi članici in znatne ekonomije obsega v vrednostni verigi kritičnih surovin. Ukrepi, vključeni v to pobudo, ne bi bili tako učinkoviti, če bi jih države

članice izvajale same, saj težave, ki jih obravnavajo, zadevajo enotni trg kot celoto. Niso omejene na posamezne države članice ali podskupino držav članic, temveč na industrijsko bazo EU in vrednostno verigo kritičnih surovin po vsej EU. Poleg tega pristopi zgolj na ravni držav članic verjetno ne bodo zadostovali za zadovoljitev potreb tesno povezanih oskrbovalnih verig na notranjem trgu.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost Unije (naknadno)

Ukrepanje EU je bistveno za ustvarjanje ekonomij obsega in razpona ter omejitev ali celo preprečitev razdrobljenosti prizadevanj in s tem povezanih neučinkovitosti. V skladu s to logiko se predlagani ukrepi osredotočajo na področja, na katerih obstaja dokazljiva dodana vrednost ukrepanja na ravni Unije zaradi obsega, hitrosti in področja uporabe potrebnih prizadevanj. Na primer:

– ukrepi, namenjeni mobilizaciji naložb v projekte na področju kritičnih surovin vzdolž vrednostne verige, bi se lahko najučinkoviteje zasnovali in usklajevali na ravni Unije, saj so potrebne velike naložbe in bi morale nastale zmogljivosti služiti celotnemu notranjemu trgu.

– ukrepi za izboljšanje zmogljivosti spremljanja na ravni Unije bodo učinkovitejši, kot če bi bili neusklajeni. Države članice in Komisija bodo lahko skupaj bolje predvidele motnje v oskrbi, kot bi jih z razdrobljenimi nacionalnimi prizadevanji. Predlagani okvir bi moral omogočiti učinkovitejšo razdelitev nalog in izmenjavo ustreznih informacij, da se prepreči podvajanje prizadevanj.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

EU se trenutno zanaša skoraj izključno na uvoz številnih od teh surovin; še pomembneje je, da so dobavitelji v okviru tega uvoza zelo koncentrirani, glavni dobavitelji pa so v številnih primerih izpostavljeni znatnim okoljskim, socialnim in upravljavskim tveganjem.

Delež oskrbe iz ene države v nekaterih primerih presega 90 %, kar na primer velja za lahke elemente redke zemlje, težke elemente redke zemlje, galij in magnezij iz Kitajske ter bor iz Turčije. Za približno tretjino mineralov, ocenjenih v oceni kritičnosti, in polovico kritičnih surovin je oskrba v EU bolj koncentrirana kot svetovna oskrba (za boksit, borat ali mangan). Ta koncentracija se razširi vzdolž vrednostne verige, pri čemer je faza predelave še bolj koncentrirana kot faza pridobivanja nekaterih materialov, na primer litija, magnezija ali germanija. Kitajska nadzoruje 56 % svetovne zmogljivosti za rafinirani litij, 60 % za rafinirani kobalt in 58 % za rafinirani mangan. Poleg koncentracije ponudbe v posameznih državah so nekateri akterji povečali svoj prevladujoči položaj v svetovni vrednostni verigi s pridobitvijo nadzora nad gospodarskimi dejavnostmi in sredstvi v tretjih državah, na primer Kitajska, ki nadzoruje rudnike kobalta v Kongu (kitajski delničarji nadzorujejo dve podjetji v Kongu, ki skupaj predstavljata 13,8 % svetovne proizvodnje kobalta).

Ta stopnja koncentracije predstavlja geopolitično tveganje za zanesljivost oskrbe EU.

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

Za uspešno izvajanje ukrepov, predvidenih v aktu o kritičnih surovinah, se bodo še naprej razvijale sinergije z ukrepi, ki jih trenutno podpirajo Unija in države članice v okviru programov in ukrepov na področju raziskav in inovacij, povezanih s kritičnimi surovinami, ter razvoja dela oskrbovalne verige. Ti vključujejo zlasti

okvirni program Obzorje Evropa, katerega cilj je podpreti razvoj raziskav in inovacij, da bi se v vrednostno verigo kritičnih surovin vnesle inovativne rešitve.

Možni viri podpore na evropski ravni in ravni držav članic za razvoj trajnostne vrednostne verige kritičnih surovin v Evropi bi lahko bili tudi:

– uporaba mehanizma za okrevanje in odpornost (RRF) s strani držav članic za prispevanje k potrebnim naložbam;

– Obzorje Evropa;

– Sklad za inovacije za ukrepe, ki podpirajo naložbe na področju kritičnih surovin, zlasti v smislu recikliranja;

– Sklad za regionalni razvoj, Kohezijski sklad in Sklad za pravični prehod;

– jamstveni sklad EFSD+

— NDICI – Globalna Evropa (zlasti jamstveni sklad EFSD+ in mehanizem mešanega financiranja) in IPA (instrument za predpristopno pomoč)

– Instrument za tehnično podporo;

– program Enotni trg.

Predlagana pobuda se lahko umesti v kontekst več nedavno objavljenih evropskih politik in prednostnih nalog:

– evropska industrijska strategija;

načrt okrevanja za Evropo;

– načrt REPowerEU;

– evropski zeleni dogovor;

– raziskave in inovacije v okviru predlaganega programa Obzorje Evropa, steber

II, sklop 4 „Digitalno področje, industrija in vesolje“, je namenjen konkretnemu prispevku k trem krovnim politikam EU:

„Evropa, pripravljena na digitalno dobo“,

„Gospodarstvo za ljudi“ in

„Evropski zeleni dogovor“.

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

Ni relevantno

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☐ **Časovno omejeno**

– ☐ od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,

– ☐ finančne posledice med letoma LLLL in LLLL za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma LLLL in LLLL za odobritve plačil.

■ **Časovno neomejeno**

– izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,

– ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani način(i) izvrševanja proračuna[51]

■ **Neposredno upravljanje** – Komisija:

– ■ z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije,

– ☐ prek izvajalskih agencij.

☐ **Deljeno upravljanje** z državami članicami.

☐ **Posredno upravljanje**, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

– ☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,

– ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),

– ☐ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,

– ☐ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,

– ☐ subjektom javnega prava,

– ☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva,

– ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščeni za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva,

– ☐ organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.

– *Pri navedbi več kot enega načina upravljanja je treba to natančneje obrazložiti v oddelku „opombe“.*

Opombe

[51] Pojasnila o načinih izvrševanja proračuna in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletnem mestu BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Uredba predvideva ustanovitev Odbora s svetovalnimi funkcijami. Komisija bo sodelovala v Odboru. Spremljanje, usklajevanje strateških zalog ali izbiranje strateških projektov se bo izvajalo ob podpori Odbora.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

Z Uredbo se uvaja nov okvir politike za privabljanje naložb in razvoj vrednostne verige kritičnih surovin v Uniji. Uvajajo se tudi harmonizirana pravila za usklajen pristop k spremljanju, poročanju in oceni tveganja v zvezi s strateškimi surovinami. Za ta nova pravila je potreben mehanizem za skladnost pri čezmejni uporabi obveznosti iz te uredbe ter usklajevanje dejavnosti nacionalnih organov in Komisije prek Odbora.

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

Odbor, ustanovljen z Uredbo, ima svetovalno vlogo. Tveganja se zmanjšujejo s sodelovanjem Komisije v Odboru in zagotavljanjem njenega sekretariata. Komisija bo sodelovala na sestankih Odbora, prispevala k nalogam, dodeljenim Odboru, in zagotavljala njihovo nadaljnje spremljanje.

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

Ni relevantno

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Ni relevantno

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. [52]	držav Efte[53]	držav kandidatk in potencialnih kandidatk [54]	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
	03,020101	dif.	NE	NE	NE	NE

- Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatk in potencialnih kandidatk	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

[52] Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

[53] Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

[54] Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

– ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.

– ■ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	1	Enotni trg, inovacije in digitalno

GD GROW			Leto **2024**	Leto **2025**	Leto **2026**	Leto **2027**	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			**SKUPAJ**
○ Odobritve za poslovanje										
03,020101 [55]	obveznosti	(1a)	0,8	0,8	0,8	0,8				**3,2**
	plačila	(2a)	0,8	0,8	0,8	0,8				**3,2**
03,0202	obveznosti	(1b)								
	plačila	(2b)								
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov[56]										
Proračunska vrstica		(3)								
Odobritve za GD <…….> GROW SKUPAJ	obveznosti	= 1a + 1b + 3	0,8	0,8	0,8	0,8				**3,2**
	plačila	= 2a + 2b	0,8	0,8	0,8	0,8				**3,2**

55 Po uradni proračunski nomenklaturi.

56 Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

		+ 3								

○ Odobritve za poslovanje SKUPAJ	obveznosti	(4)								
	plačila	(5)								
○ Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ		(6)								
Odobritve iz RAZDELKA 1 večletnega finančnega okvira **SKUPAJ**	obveznosti	= 4 + 6	0,8	0,8	0,8	0,8				**3,2**
	plačila	= 5 + 6	0,8	0,8	0,8	0,8				**3,2**

<u>Če ima predlog/pobuda posledice za več razdelkov za poslovanje, ponovite zgornji odsek:</u>

○ Odobritve za poslovanje SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)	obveznosti	(4)								
	plačila	(5)								
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)		(6)								
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 6 večletnega finančnega okvira **SKUPAJ** (referenčni znesek)	obveznosti	= 4 + 6								
	plačila	= 5 + 6								

Razdelek večletnega finančnega okvira	**7**	„Upravni odhodki“

Ta oddelek bi bilo treba izpolniti s „proračunskimi podatki upravne narave“, ki jih je treba najprej vnesti v Prilogo k oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga (Priloga 5 k Sklepu Komisije o notranjih pravilih za izvrševanje oddelka splošnega proračuna Evropske unije za Komisijo), ki se prenese v sistem DECIDE za namene posvetovanj med službami.

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto **2024**	Leto **2025**	Leto **2026**	Leto **2027**	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			**SKUPAJ**
GD GROW								
○ Človeški viri	1,392	2,167	3,912	3,912				**11,383**
○ Drugi upravni odhodki	0,212	0,212	0,213	0,213				**0,850**
GD GROW SKUPAJ	1.604	2,379	4,125	4,125				**12,233**
GD ENV								
○ Človeški viri	0,171	0,342	0,513	0,513				**1,539**
○ Drugi upravni odhodki								
GD ENV SKUPAJ	0,171	0,342	0,513	0,513				**1,539**
GD INTPA								
○ Človeški viri	0,171	0,342	0,342	0,342				**1,197**
○ Drugi upravni odhodki								
GD INTPA SKUPAJ	0,171	0,342	0,342	0,342				**1,197**

Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira **SKUPAJ**	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	1,946	3,063	4,980	4,980				**14,969**

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto **2024**	Leto **2025**	Leto **2026**	Leto **2027**	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			**SKUPAJ**
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 7 večletnega finančnega okvira **SKUPAJ**	obveznosti	2,746	3,863	5.780	5,780				**18,169**
	plačila	2,746	3,863	5,780	5,780				**18,169**

3.2.2. Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije ⇩			Leto **2024**		Leto **2025**		Leto **2026**		Leto **2027**		Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)						**SKUPAJ**	
	REALIZACIJE																	
	vrsta [57]	povprečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število realizacij skupaj	stroški realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1[58] …																		
– realizacija																		
– realizacija																		

[57] Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest …).

[58] Kakor je opisan v točki 1.4.2 „Specifični cilji …“.

– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 1																		
SPECIFIČNI CILJ št. 2 …																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 2																		
SKUPAJ																		

3.2.3. Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

– ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.

– ■ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto **2024**	Leto **2025**	Leto **2026**	Leto **2027**	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			**SKUPAJ**
RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira								
Človeški viri	1.734	2,851	4,767	4,767				**14,119**
Drugi upravni odhodki	0,212	0,212	0,213	0,213				**0,850**
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	1,946	3,063	4,980	4,980				**14,969**

Odobritve zunaj RAZDELKA 7[59] **večletnega finančnega okvira**								
Človeški viri								
Drugi upravni odhodki								
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira								

SKUPAJ	1,946	3,063	4,980	4,980				**14,969**

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

[59] Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

3.2.3.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

– ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.

– ■ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

	Leto **2024**	Leto **2025**	Leto **2026**	Leto **2027**	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
O Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)							
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)	8	14	22	22			
20 01 02 03 (delegacije)							
01 01 01 01 (posredne raziskave)							
01 01 01 11 (neposredne raziskave)							
Druge proračunske vrstice (navedite)							
O Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ)[60]							
20 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)	4	5	11	11			
20 02 03 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)							
XX 01 xx **yy zz** [61]							
01 01 01 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)							
01 01 01 12 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)							
Druge proračunske vrstice (navedite)							
SKUPAJ	**12**	**19**	**33**	**33**			

XX je zadevno področje ali naslov v proračunu.

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	**Izvajanje akta o kritičnih surovinah v polnem obsegu** • 5 EPDČ za zagotavljanje nalog upravljanja in usklajevanja: o 2 EPDČ za usklajevanje politik ter pripravo delegiranih in izvedbenih aktov o 2 EPDČ za strukturo upravljanja sekretariata o 1 EPDČ za upravljanje študij in pogodb • 10 EPDČ za izvajanje nalog spremljanja, zbiranja podatkov in ocene tveganja, ki jih je mogoče razdeliti kot: o 7 EPDČ za spremljanje trga ter poročanje o strateških in kritičnih surovinah o 2 EPDČ za usklajevanje informacij držav članic o 1 EPDČ za vzpostavitev in posodabljanje podatkovne zbirke z vsemi zbranimi podatki in

[60] PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

[61] Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

	informacijami o spremljanju, projektih, državah članicah itd. • 11 EPDČ za ukrepe politike, ki jih je mogoče razdeliti kot: o 2 EPDČ za zagotavljanje izvrševanja obveznosti držav članic glede ukrepov krožnosti, vključno z ukrepi iz direktive o rudarskih odpadkih o 2 EPDČ za ocenjevanje ustreznosti okoljskega odtisa, razvoj metod izračuna in spremljanje uporabe ukrepov o 2 EPDČ za izvrševanje ukrepov za standardizacijo in pripravo zahtev za standardizacijo (zlasti v zvezi z elementi redke zemlje) o 2 EPDČ za usklajevanje nacionalnih raziskovalnih dejavnosti o 3 EPDČ za usklajevanje informacij o nacionalnih zalogah in pripravo smernic, kadar je to mogoče • 5 EPDČ za podporo strateškim projektom, ki jih je mogoče razdeliti kot: o 2 EPDČ za podporo Odboru pri izbiri strateških projektov o 1 EPDČ za nadaljnje spremljanje strateških projektov, zlasti postopkov za izdajo dovoljenja o 2 EPDČ za podporo strateškim projektom v smislu dostopa do naložb • 2 EPDČ za podporo strateškim partnerstvom
Zunanji sodelavci	

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

– ■ se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira;

Odobritve za poslovanje bodo prerazporejene v okviru obstoječih proračunskih sredstev programa Enotni trg.

– ☐ zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru;

☐ *zahteva spremembo večletnega finančnega okvira.3.2.5 Udeležba tretjih oseb pri financiranju*

V predlogu/pobudi:

– ■ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb;

– ☐ je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto **2024**	Leto **2025**	Leto **2026**	Leto **2027**	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

– ■ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.

– ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

☐ za lastna sredstva,

☐ za druge prihodke.

navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice ☐

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude						
		Leto **N**	Leto **N+1**	Leto **N+2**	Leto **N+3**	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
Člen …….								

Za namenske prejemke navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).